MICHAEL CRICHTON

TERMINALUL UMAN

OLIMP & UNIVERS ENCICLOPEDIC

MICHAEL CRICHTON s-a născut în anul 1942, la Chicago. A urmat Colegiul Harvard și Facultatea de Medicină Harvard.

A publicat un număr impresionant de romane de succes, dintre care: *Germenul Andromeda* (The Andromeda Strain); *Marele jaf al trenului* (The Great Train Robbery); *Mâncătorii de cadavre* (Eaters of the Dear); *Congo* (Congo); *Parcul Jurasic* (Jurassic Park); *Hărțuiala sexuală* (Disclosure).

Între filmele realizate de Michael Crichton se numără: *Lumea vestului* (Westworld); *Coma* (Coma) și adaptarea cinematografică a propriului său roman *Marele jaf al trenului* (The Great Train Robbery).

ISBN 973-9243-26-6

MICHAEL CRICHTON

Terminalul uman

OLIMP & UNIVERS ENCICLOPEDIC
București, 1997

Pentru Kurt Villadsen

MULȚUMIRI

Lui Martin J. Nathan, doctor în medicină, și Demian Kuffler, pentru sfaturile tehnice și asistența acordate. Pentru grafica executată de Kay Kolman Tyler. Tuturor le sunt îndatorat.

CUPRINS

INTRODUCEREA AUTORULUI

Cititorii care vor găsi subiectul tratat în această carte șocant sau înspăimântător n-ar trebui să se autoamăgească socotindu-l ceva total nou. Studiile asupra creierului și tehnologia modificării comportamentale prin neurochirurgie s-au dezvoltat continuu de aproape un secol. De câteva decenii există, în legătură cu aceasta, păreri pro și contra.

Nici publicitatea nu a lipsit. Deși studiile neurobiologice erau suficient de spectaculoase încât să fie inserate regulat în suplimentele de duminică ale ziarelor, oamenii nu le-au luat niciodată cu adevărat în serios. Au existat atâtea viziuni sumbre și atâtea speculații neserioase de-a lungul timpului, încât se consideră „controlul minții" ca o problemă a unui viitor îndepărtat: s-ar putea întâmpla, dar nu prea curând sau, oricum, nu atât de curând, încât să-i mai afecteze pe cei aflați acum în viață.

Oamenii de știință angajați în aceste cercetări au încercat să provoace o dezbatere publică. James V. McConnell de la Universitatea Michigan le spunea studenților săi acum câțiva ani: „Gândiți-vă, noi putem

realiza aceste lucruri. Noi putem controla comportamentul. Dar cine ar putea să decidă dacă acest lucru trebuie cu adevărat făcut? Dacă sunteți atât de ocupați încât nu puteți să-mi dați acum o soluție, am să hotărăsc eu pentru dumneavoastră. Și atunci va fi prea târziu".

Mulți oameni simt că își duc existența într-o lume în care totul este predeterminat și urmează un curs prestabilit. Deciziile luate în trecut ne-au lăsat poluarea, depersonalizarea și pacostea urbană; altcineva a luat aceste decizii pentru noi, iar noi suportăm consecințele.

Această atitudine reprezintă o modalitate copilărească și periculoasă de negare a responsabilităților, și toată lumea trebuie să recunoască acest lucru. În acest sens, vă prezint următoarea cronologie:

ISTORIA TERAPIEI REALIZATE PRIN NEUROCHIRURGIE

1908 Horsley și Clarke (Marea Britanie) descriu tehnicile chirurgicale stereotaxice[1] folosite pe animale.

1947 Spiegel și colab. (S.U.A.) fac cunoscută prima intervenție stereotaxică efectuată pe o ființă umană.

1950 Penfield și Flanagan (Canada) efectuează o ablație[2] chirurgicală cu rezultate favorabile asupra pacienților având crize focale.

---

[1] Stereotaxie — metodă de identificare radiologică a unor structuri nervoase (n.tr.).

[2] Ablație — extirpare (n.tr.).

1958 Talairach și colab. (Franța) încep implantarea stereotaxică de adâncime a electrozilor.

1963 Heath și colab. (S.U.A.) permit pacienților, la cerere, autostimularea, prin implantarea de electrozi.

1965 Narabayashi (Japonia) informează despre 98 de pacienți cu comportament violent tratați prin chirurgie stereotaxică.

1965 Sunt efectuate pe oameni mai mult de 24 000 de intervenții, prin procedee stereotaxice, în diferite țări.

1968 Delgado și colab. (S.U.A.) distribuie „stimoceivere“ (radiostimulator și radioreceptor) pacienților benevoli tratați ambulatoriu.

1969 La Alamogordo, New Mexico, un cimpanzeu este legat în mod direct prin radio la un computer care îl programează și transmite stimuli cerebrali.

1971 Pacientul Harold Benson este operat la Los Angeles.

M.C.

Los Angeles
23 octombrie 1971

„Am ajuns la concluzia că impresia mea subiectivă în legătură cu propriile mele motivații este de cele mai multe ori fantezistă. Nu știu de ce fac anumite lucruri.“

J.B.S. HALDANE

„Pustietatea îl supune pe colonist.“

FREDERICK JACKSON TURNER

Marți,
9 martie 1971

ACCEPTAREA

1

Coborâră la camera de gardă pe înserat și se așezară pe bancheta aflată lângă ușile batante ce dădeau spre locul de parcare a ambulanțelor. Ellis, bărbat mai în vârstă, era încordat, preocupat și distant. Mai tânărul Morris mânca o bomboană, iar hârtia ambalajului o înghesuise într-un buzunar al jachetei lui albe.

De unde se aflau puteau privi afară, spre lumina soarelui revărsată peste semnul mare care indica accesul în CAMERA DE GARDĂ și peste cel mai mic ce specifica intrarea în parcare NUMAI PENTRU AMBULANȚE. În depărtare se auzeau sirenele.

— O fi el? întrebă Ellis.

Morris își controlă ceasul.

— Mă îndoiesc, e prea devreme.

Rămaseră pe banchetă ascultând apropierea sunetului. Ellis își scoase ochelarii și începu să-i șteargă cu cravata. Una dintre asistentele de la camera de gardă, o fată pe care Morris nu o știa pe nume, se apropie și întrebă senin:

— Reprezentați comitetul de bun-venit?

Ellis privi chiorâș spre ea.

— O să-l ducem direct. Aveți fișa pregătită? întrebă Morris.

— Bănuiesc că da, doctore, răspunse ea, și se depărtă iritată.

Ellis suspină și își puse din nou ochelarii, privind aspru către asistentă.

— Cred că tot nenorocitul ăsta de spital știe!

— E un secret mult prea important ca să fie păstrat.

Sunetul sirenelor se auzea acum mai aproape prin ferestrele deschise și văzură o ambulanță intrând în spațiul special. Doi brancardieri deschiseră ușa și împinseră targa afară. Pe ea era întinsă o bătrână fragilă, cu respirația întretăiată, scoțând un sunet chinuit.

Edem pulmonar acut, gândi Morris, privind cum era transportată într-unul din saloanele de tratament.

— Sper că e în formă bună, spuse Ellis.

— Cine?

— Benson.

— De ce n-ar fi?

Ellis privi morocănos pe fereastră.

— S-ar putea să fi fost tratat ceva mai dur.

Chiar că e într-o pasă proastă, își spuse în gând Morris. Știa că asta înseamnă că Ellis este foarte tulburat; trudise la destule cazuri împreună cu el, pentru a recunoaște simptomele. Irascibilitate sub presiunea așteptării, apoi, din momentul începerii operației, liniște totală, aproape indolentă.

— Unde naiba o fi? se precipită Ellis, privind din nou la ceas.

— Sunt pregătiţi cu toţii pentru trei şi jumătate? întrebă Morris, pentru a schimba subiectul.

La 3,30 în acea după-amiază urma să aibă loc, la secţia de neurochirurgie, prezentarea cazului Benson.

— Din câte ştiu eu, spuse Ellis, prezentarea va fi făcută de Ross; sper doar ca Benson să fie într-o formă bună.

— Doctor Ellis, doctor John Ellis, doi-doi-trei-patru. Doctor Ellis, doi-doi-trei-patru, se auzi o voce din interfoane.

Ellis se ridică să răspundă la apel.

Morris ştia că doi-doi-trei-patru reprezintă derivaţia de la laboratorul animalelor. Interpelarea însemna probabil că ceva nu mergea cum trebuie cu maimuţele. Ellis operase câte trei maimuţe pe săptămână în ultima lună, pentru a se ţine pe el şi echipa lui în formă.

Îl urmări cum traversează camera şi cere legătura de la un telefon de perete. Ellis mergea uşor schiopătat, rezultatul unei leziuni căpătate în copilărie, care-i secţionase nervul peronier al piciorului drept. Morris se întrebase întotdeauna dacă leziunea avea vreo legătură cu decizia ulterioară a lui Ellis de a deveni neurochirurg. Cu siguranţă avea atitudinea unui om hotărât să corecteze defectele, să pună lucrurile la locul lor. Acesta era şi sloganul pe care-l spunea mereu pacienţilor săi: „Te putem face la loc". Totodată părea că se bucură el însuşi de mai multe defecte — şchiopătatul, calviţia prematură, vederea slăbită, fapt care-l determina să poarte ochelari cu lentile groase. Emana în jurul lui un aer de profundă vulnerabilitate, care-i făcea irascibilitatea mult mai tolerabilă.

Morris continuă să privească pe fereastră soarele ce se revărsa peste locul de parcare. Începea vizita de după-amiază, și rudele, care-și conduceau mașinile spre parcare, aruncau priviri furișe spre clădirea înaltă a spitalului. Pe chipul lor se putea citi clar anxietatea: spitalul rămânea un loc de care oamenii se temeau.

Morris remarcă faptul că majoritatea erau frumos bronzați. Fusese o primăvară însorită și călduroasă la Los Angeles, totuși el era la fel de alb ca și jacheta și pantalonii pe care îi purta în fiecare zi. „Ar trebui să ies mai mult", își spuse. „Ar trebui să încep să iau prânzul afară." Juca, bineînțeles, tenis, dar asta se întâmpla de cele mai multe ori după-amiaza.

Ellis reveni lângă el, clătinând din cap.

— E Ethel. Și-a sfâșiat cusătura.

Ethel era o tânără maimuță rhesus[1] care suferise o intervenție pe creier cu o zi înainte. Ethel era de obicei docilă, ca orice maimuță rhesus, iar operația decursese ireproșabil.

— Cum s-a întâmplat?

— Nu știu, recunoscu Ellis. Aparent s-a folosit de un braț ce i-a scăpat din strânsoare. Oricum, urlă și oasele de pe o parte sunt complet descoperite.

— A reușit să-și smulgă firele?

— Nu știu, dar trebuie să cobor să o consult. Tu crezi că te poți descurca singur?

— Presupun că da.

— Ai aranjat cu poliția? întrebă Ellis. Nu cred că îți vor face greutăți.

— Nu, nici eu nu cred.

[1] Maimuță înrudită cu macacul (n. tr.).

— Du-l imediat pe Benson sus la șapte, apoi cheam-o pe Ross. Eu am să vin cât pot de repede. (Își controlă ceasul.) Îmi va lua probabil cincisprezece minute s-o liniștesc pe Ethel, dacă se comportă normal.

— Mult noroc cu ea, îi ură Morris.

Ellis privi acru și se îndreptă spre ușă.

După plecarea lui reveni și asistenta de gardă.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— E doar nervos, răspunse Morris.

— Cu siguranță că este, remarcă ea, și privi plictisită pe fereastră.

Morris o urmări cu un aer detașat, ușor amuzat. Petrecuse suficienți ani în spital pentru a recunoaște semnele discrete ale unei anumite atitudini. Începuse ca intern, când nu avea nici un fel de statut; majoritatea asistentelor știau mai multă medicină decât el, și atunci când erau nemulțumite nici nu se mai oboseau s-o ascundă. O dată cu trecerea anilor devenise rezident în chirurgie și asistentele începuseră să aibă o atitudine mai respectuoasă față de el. Pe măsură ce vechimea îi creștea, autoritatea lui profesională devenea tot mai evidentă, încât numai câteva dintre ele își mai permiteau să-i spună pe numele mic. Și, în final, când fusese transferat la secția de cercetări neuropsihiatrice, ca tânăr membru al echipei, statutul lui cunoscuse o nouă transformare.

Dar acum era cu totul altceva: o asistentă se fâțâia prin jurul lui doar pentru a fi aproape de el, pentru că avea o aură ce-i conferea o importanță specială; și asta fiindcă toți cei din spital știau ce urma să se întâmple.

Privind pe fereastră, asistenta remarcă:

— Uite-i că vin.

Morris se ridică și privi afară. O autodubă albastră a poliției urca spre camera de gardă și intra în parcarea ambulanțelor.

— În regulă. Sună la etajul șapte și spune-le că suntem în drum spre ei.

— Da, doctore.

Asistenta plecă. Doi oameni de serviciu deschiseră ușile spitalului. Nu știau nimic despre Benson. Unul dintre ei i se adresă lui Morris:

— Acesta este cel pe care îl așteptați?

— Da.

— Înregistrare la camera de gardă?

— Nu, intrare directă.

Brancardierii notară și îl urmăriră pe ofițerul de poliție care condusese autoduba cum o înconjoară și descuie ușa din spate. Cei doi ofițeri dinăuntru clipiră în lumina soarelui. Apoi apăru Benson.

Ca întotdeauna, Morris fu șocat de prezența lui. Benson, un tânăr sfios, scund, de vreo treizeci de ani, cu un aer zăpăcit, stătea lângă mașină cu încheieturile mâinilor prinse în cătușe. Când îl văzu pe Morris îl salută, după care privi stânjenit în altă parte.

— Tu îl preiei pe acuzat? întrebă unul dintre polițiști.

— Da, sunt doctorul Morris.

Polițistul arătă spre interiorul spitalului.

— Arată-ne drumul, doctore.

— V-ar deranja dacă i-ați scoate cătușele? întrebă Morris.

Benson își ridică privirea spre Morris, după care o lăsă din nou în pământ.

Polițiștii schimbară o privire între ei.

— Nu avem ordine în privința asta, dar cred că se poate.

În timp ce polițiștii desfăceau cătușele, șoferul îi aduse lui Morris un dosar pe care scria „Transferul suspectului către Centrul Medical“, pe care acesta îl semnă.

— Și încă o dată aici, spuse șoferul.

În timp ce semna, Morris îl urmări cu coada ochiului pe Benson, care stătea tăcut, frecându-și încheieturile și privind drept înainte. Impersonalitatea tranzacției, formele și semnăturile îl făcură pe Morris să se simtă de parcă ar fi primit un colet de la mesageria centrală.

— În regulă, declară șoferul. Mulțumim, doctore.

Morris îi lăsă pe cei doi polițiști și pe Benson să pătundă în incinta spitalului, în timp ce brancardierii închideau ușile. O asistentă își făcu apariția cu un scaun cu rotile, iar Benson luă loc în el. Polițiștii priviră nedumeriți.

— Așa cere regulamentul spitalului, explică Morris, după care o porniră cu toții spre lift.

Liftul se opri la primul etaj. Jumătate de duzină de oameni așteptau pentru a urca la etajele superioare, dar ezitară când dădură cu ochii de Morris, de Benson în scaunul cu rotile și de cei doi polițiști.

— Vă rog, așteptați următorul transport, spuse Morris calm. Ușile se închiseră și liftul continuă să urce.

— Unde este doctorul Ellis? întrebă Benson. Am înțeles că ar fi trebuit să fie și el aici.

— Este în sala de operație. Va urca în scurt timp.

— Și doctorul Ross?

— Ai s-o vezi la consultație.

— În regulă, zâmbi Benson, la consultație.

Liftul ajunse etajul șapte, unde coborâră cu toții.

Aici se afla secția de chirurgie specială, unde erau tratate cazurile deosebit de complexe. Era, de fapt, etajul secțiilor de cercetare, unde se făceau cele mai pretențioase intervenții pe cord, pe rinichi și se încerca recuperarea pacienților cu metabolism disfuncțional. Se îndreptară către camera asistentelor, alcătuită din pereți de sticlă și instalată strategic în centrul X-ului format de culoarele nivelului.

Asistenta de serviciu își ridică privirea. Părea surprinsă că-i vede pe polițiști, dar nu comentă nimic.

— Acesta este domnul Benson, spuse Morris. Este gata șapte-zece?

— Totul este pregătit, răspunse asistenta, oferindu-i lui Benson un zâmbet dulce. Benson o răsplăti cu un surâs întunecat și își mută privirea de la asistentă la consola computerului dintr-un colț al camerei.

— Aveți un terminal aici?

— Da, spuse Morris.

— Și unde este computerul principal?

— În subsol.

— În această clădire?

— Da. Are nevoie de o putere energetică deosebită, așa că liniile de tensiune se află în această clădire.

Benson încuviință. Morris nu fu surprins de întrebare. Benson încerca să-și distragă atenția de la operație și era, la urma urmei, un expert în computere.

Sora îi înmână lui Morris fișa lui Benson. Avea obișnuitul plastic albastru cu antetul „Spitalul Universitar", purtând, de asemenea, o mică etichetă roșie, semnul Neurochirurgiei, una galbenă, ceea ce însemna terapie intensivă, și o ultimă etichetă albă, pe care Morris nu o mai văzuse până acum aplicată pe vreuna din fișele medicale care-i trecuseră prin mână. Eticheta albă implica luarea unor precauții de securitate speciale.

— E fișa mea? întrebă Benson, în timp ce Morris, flancat de cei doi polițiști, împingea căruciorul spre camera 710.

— Ah-ha.

— Întotdeauna am fost curios ce cuprinde.

— În cea mai mare parte note indescifrabile.

De fapt, fișa medicală era bogată și extrem de clar interpretată de diferitele computere ce înregistraseră nenumăratele teste.

Ajunseră la salonul 710, dar înainte de a pătrunde în cameră unul dintre polițiști intră și închise ușa în urma lui, în timp ce al doilea polițist rămase afară.

— Pentru orice eventualitate, se scuză el.

Benson privi amuzat către Morris.

— Sunt foarte prevăzători cu mine.

— E în regulă, spuse primul polițist, ieșind din cameră.

Morris împinse căruciorul în salon. Era o cameră mare, plasată în partea de sud a spitalului, ceea ce o făcea

însorită după-amiaza. Benson privi împrejur și încuviință aprobator.

— Este una dintre cele mai bune camere ale spitalului, remarcă Morris.

— Pot să mă ridic acum?

— Bineînțeles.

Benson se ridică din scaunul cu rotile și se așeză pe pat; sări pe saltea; apăsă butoanele ce făceau patul să se ridice și să coboare, după care se aplecă să cerceteze mecanismul instalat sub el. Morris merse spre fereastră și trase draperiile, reducând din lumina puternică ce intra de afară.

— Simplu, remarcă Benson.

— La ce te referi?

— La mecanismul patului. Remarcabil de simplu. Ar fi trebuit instalată o conexiune inversă care să compenseze automat...

Vocea i se stinse. Deschise ușa camerei de baie, privi înăuntru, controlă cada și se întoarse. Morris gândi că nu se comportă deloc ca un pacient obișnuit. Cei mai mulți dintre ei erau intimidați de spital, dar Benson se purta de parcă urma să închirieze o cameră de hotel.

— O iau, râse Benson. Se așeză pe pat și privi spre Morris, apoi spre polițiști. Este obligatoriu ca ei să rămână aici?

— Cred că pot aștepta afară, remarcă Morris.

Polițiștii încuviințară și ieșiră din cameră, închizând ușa în urma lor.

— Vreau să spun, este necesar să rămână tot timpul aici?

— Da, este necesar.

— Tot timpul?

— Da. Sau cel puțin până se ridică acuzațiile aduse împotriva ta.

Benson se încruntă.

— A fost... vreau să spun... a fost chiar atât de rău?

— I-ai făcut cadou un ochi vânăt și i-ai fracturat o coastă.

— Dar este bine?

— Da. Este bine.

— Nu-mi amintesc nimic din toate astea, mintea îmi este goală.

— Știu.

— Dar mă bucur că e bine.

Morris încuviință.

— Nu ți-ai adus nimic cu tine? Pijamale sau lucruri de genul ăsta?

— Nu, dar cred că pot aranja.

— E în regulă. Am să-ți aduc niște haine de spital la timpul potrivit. Te simți bine?

— Da. Sigur, și rânji către doctor. Aș putea s-o rezolv într-o clipă, poate.

— Asta, spuse Morris, este ceva ce trebuie să rezolvi ceva mai încet, după care părăsi camera.

Polițiștii instalaseră un scaun în fața ușii, pe care se așezase unul dintre ei, flancat de cel de al doilea. Morris își deschise carnetul.

— Poate doriți să cunoașteți programul, spuse el. În următoarea jumătate de oră va apărea o persoană autorizată, cu o declarație ce va trebui semnată de Benson.

Apoi, la trei și jumătate, va coborî în amfiteatrul principal pentru controlul medical. Va reveni după aproximativ treizeci de minute. La noapte va fi ras pe cap. Operația este programată pentru mâine dimineață, la ora șase. Aveți nelămuriri?

— Poate cineva să ne aducă cina? întrebă unul dintre polițiști.

— Infirmierele se vor ocupa de asta. O să fiți aici amândoi sau doar unu?

— Doar unu. Lucrăm în schimburi de opt ore.

— Am să anunț asistentele. M-ar ajuta dacă ați avea aceleași ore de schimbare a personalului ca și ele; în general le place să știe cu cine sunt pe palier.

Polițiștii încuviințară. Urmă un moment de tăcere, după care unul dintre ei remarcă.

— La urma urmei, ce se întâmplă cu el?

— Are o formă specială de afecțiune a creierului, care îi dă halucinații.

— L-am văzut pe tipul pe care l-a bătut, spuse unul dintre polițiști. Un tip foarte solid, arată ca un buldozer. Nici nu ți-ar trece prin minte că un pipernicit ca ăsta — și arată cu brațul spre camera lui Benson — a putut face așa ceva.

— Când are halucinații este deosebit de violent.

Încuviințară amândoi.

— În ce constă operația asta pe care urmează să o facă?

— Este o formă de chirurgie pe care noi o numim procedură în trei stadii, spuse Morris.

Nu se deranjă să explice mai mult; polițiștii oricum n-ar fi înțeles. Și gândi, chiar dacă ar fi putut înțelege, tot n-ar fi crezut.

2

Marile dezbateri pe teme neurochirurgicale, unde toți chirurgii din spital prezentau cele mai speciale cazuri, erau programate de obicei pentru joi la ora nouă. Foarte rar se întâmpla să fie programate dezbateri speciale; ar fi fost mult prea dificil să aduni întreg personalul. Dar acum amfiteatrul era arhiplin, cu șiruri de jachete albe și fețe palide ce priveau spre Ellis, care își puse ochelarii pe nas și începu:

— Așa cum mulți dintre dumneavoastră știți deja, mâine dimineață spitalul nostru va experimenta procedura de implementare de *pace-maker* în sistemul limbic — sau ceea ce numim „stadiul trei" — pe un pacient uman.

Dinspre audiență nu se auzi nici un sunet, nici o mișcare. Janet Ross se afla într-un colț al amfiteatrului, privind de lângă ușă. I se păru cu totul ieșită din comun reacția tăcută a sălii. Dar cu greu mai putea fi numită surpriză. Tot spitalul aflase că cei de la Neuropsihiatrie așteptau un subiect bun pentru stadiul trei.

— Trebuie să vă rog, spuse Ellis, să nu mai puneți întrebări când va fi introdus pacientul; este un om foarte

sensibil și dereglările lui sunt deosebit de severe. Ne-am gândit să vă prezentăm situația în detaliu înainte de intrarea lui. Doctorul Ross, psihiatrul în grija căruia este pacientul, o să vă puncteze principalele probleme. Ellis îi făcu semn lui Ross, iar ea veni până aproape de centrul încăperii.

Privi către fețele îngrămădite pe rânduri și avu un moment de ezitare. Janet Ross, cu părul ei blond întunecat, arăta bine așa slăbănoagă. Chiar și ea simțea că este prea osoasă și unghiulară și de multe ori își dorea să fie mai feminină, dar știa că apariția ei este șocantă, și la cei treizeci de ani, după o perioadă de profesare într-un mediu preponderent masculin, se învățase să exploateze acest lucru.

Își împreună mâinile la spate, inspiră adânc și se lansă într-o expunere caracterizată printr-un stil concis și lapidar, standard pentru marile runde.

— Harold Franklin Benson, spuse ea, în vârstă de treizeci și patru de ani, este specialist în computere, divorțat, și până acum doi ani a fost perfect sănătos; adică până la implicarea sa într-un accident auto pe autostrada Santa Monica. După coliziune a fost inconștient pentru o perioadă de timp necunoscută. A fost transportat la spitalul local, internat pentru o noapte, și externat în ziua următoare în condiții bune de sănătate. A fost normal pentru o perioadă de șase luni, până când a început ceea ce el numește „scoaterea din circuit".

Auditoriul rămase liniștit, privind spre ea și ascultând.

— Această pierdere a cunoștinței dura câteva minute și se repeta cam o dată pe lună, precedată în general de senzația ciudată a unui miros neplăcut. De obicei, crizele amnezice apăreau după consumarea de alcool. Pacientul a consultat medicul local, care l-a asigurat că muncește prea mult și i-a recomandat să reducă consumul de alcool. Benson a respectat prescripțiile, dar golurile de memorie au continuat.

Cu un an în urmă — deci după un an de la accident — a realizat că aceste goluri de memorie au devenit mult mai frecvente și și-au mărit durata. Adesea, la recăpătarea cunoștinței se trezea într-un mediu necunoscut. De multe ori avea tăieturi, urme de lovituri și hainele sfâșiate, ceea ce sugera o luptă. Oricum, el niciodată nu și-a amintit ce se întâmpla în aceste intervale de timp.

Câteva capete din audiență încuviințară. Înțelegeau ceea ce li se comunica; era în mod clar manifestarea unui simptom epileptic, ce putea fi tratat prin intervenție chirurgicală. În realitate, însă, era mult mai complicat.

— Cunoștințele pacientului, continuă Ross, i-au povestit cum se comportă în aceste situații, dar el nu a luat în considerare remarca lor. Treptat, a pierdut contactul cu majoritatea prietenilor. Cam în această perioadă — cu un an în urmă — a făcut ceea ce el numește „o descoperire monumentală" în domeniul său de activitate. Benson este specialist în computere, profilat în cercetarea vieții artificiale sau a inteligenței mașinilor. În cursul cercetărilor făcute, el susține că a descoperit că mașinile pot concura ființa umană și are convingerea că, în final, acestea vor conduce lumea.

Dinspre auditoriu se auziră șoapte. Acest lucru îi interesa, în mod deosebit, în special pe psihiatri. Îl văzu pe bătrânul ei profesor Manon, stând la marginea unui rând, cu capul în mâini. Manon știa.

— Benson a comunicat descoperirea sa prietenilor care îi mai rămăseseră. Ei i-au sugerat să consulte un psihiatru, ceea ce l-a înfuriat foarte tare. În ultimul an i s-a accentuat convingerea că mașinile conspiră pentru a prelua conducerea lumii.

Apoi, cu șase luni în urmă, pacientul a fost arestat de poliție sub învinuirea de maltratare a unui mecanic de aeronave. Nu a fost posibilă probarea învinuirii, așa că acuzația a căzut. Dar întâmplarea l-a pus pe Benson pe gânduri și l-a determinat să ceară ajutorul unui psihiatru. Avea o vagă bănuială că, într-un fel oarecare, el fusese cel care îl bătuse atât de dur pe mecanic. Asta era pentru el ceva incalificabil, iar suspiciunea rămăsese și nu-i dădea pace.

Cu patru luni în urmă a recurs la serviciile secției de cercetare neuropsihiatrică a Spitalului Universitar, în noiembrie 1970. Dacă este să ne bazăm pe relatările lui — răni la cap, crize de violență trecătoare precedate de un miros ciudat — , este probabil un caz de ceea ce numim sindrom lezional acut de dezinhibiție, o boală organică în care pacientul renunță periodic la inhibiții, în favoarea unor acte violente. Așa cum știți, NPS acceptă acum numai pacienții cu anomalii comportamentale tratabile organic.

Examenul neurologic a fost perfect normal. Electroencefalograma a fost de asemenea normală; activitatea

undelor cerebrale nu indica nimic patologic. Analizele au fost repetate după consumarea de alcool și a fost sesizată o anomalie. EEG-ul indica o activitate intensă în lobul temporal drept al creierului, în așa fel încât Benson a fost considerat un pacient de stadiul unu — confirmat prin diagnosticul sindrom lezional acut de dezinhibiție (ADL).

Făcu o pauză să-și recapete răsuflarea și pentru a lăsa auditoriul să asimileze informațiile care-i fuseseră oferite.

— Pacientul este un om inteligent, continuă, așa că i s-a explicat situația în care se află. I s-a adus la cunoștință că, în urma accidentului de automobil pe care l-a avut, creierul său a avut de suferit și, ca rezultat, are o afecțiune care determină o lipsă de stăpânire — a minții, nu a trupului — care duce la diminuarea inhibițiilor și la acte violente. I s-a spus că sindromul a fost bine studiat și că poate fi controlat. I s-au administrat o serie de medicamente pentru probă.

Cu trei luni în urmă, Benson a fost arestat sub învinuirea de atac violent. Victima era o dansatoare, în vârstă de douăzeci și patru de ani, care mai târziu a renunțat la acuzație. Spitalul a intervenit prea puțin în cazul lui.

Tratamentul cu morladone, para-amino benzadone și triamiline aplicat cu o lună în urmă a fost neconcludent. Benson nu prezenta nici un fel de ameliorare, la nici un medicament sau combinații de medicamente; a fost deci considerat în stadiul doi — sindrom ADL rezistent la stimuli medicamentoși — și a fost programat pentru stadiul trei — intervenție chirurgicală, pe care o discutăm astăzi.

Se opri.

— Înainte de a-l aduce aici, continuă ea, cred că ar trebui să adaug că ieri după-amiază a atacat un lucrător de la o stație de benzină și l-a bătut îngrozitor. Operația este programată pentru mâine și am convins poliția ca pacientul să fie lăsat în custodia noastră; dar, tehnic vorbind, el continuă să fie reținut sub acuzația de atac violent.

Camera rămase tăcută, în timp ce ea plecă să îl aducă pe Benson.

Benson se afla chiar lângă ușile amfiteatrului, așezat în scaunul lui cu rotile, purtând halatul de baie în dungi albe și albastre pe care spitalul îl pune la dispoziție pacienților. Când apăru Janet Ross, zâmbi.

— Bună, doctor Ross.

— Bună Harry, îi zâmbi ea ca răspuns. Cum te mai simți?

Bineînțeles că vedea clar cum se simte. Benson era nervos și înspăimântat; avea broboane de sudoare pe buza de sus, umerii îi erau lăsați și mâinile încleștate în poală.

— Mă simt bine, spuse el, chiar bine.

În spatele lui Benson se aflau Morris, împingând căruciorul, și un polițist. Ea se întoarse către Morris.

— Trebuie să intre și el cu noi?

Înainte ca Morris să poată răspunde, Benson spuse încet:

— Merge oriunde merg și eu.

Polițistul confirmă, părând stânjenit.

— În regulă, spuse ea.

Deschise uşile şi Morris împinse căruciorul cu Benson în amfiteatru, alături de Ellis, care se apropie de acesta cu mâna întinsă.

— Domnule Benson, mă bucur să vă văd.

— Doctor Ellis.

Morris întoarse căruciorul astfel încât Benson să se afle în faţa auditoriului din amfiteatru. Ross se aşeză într-o parte, privind spre poliţistul care rămăsese lângă uşă, încercând să treacă neobservat. Ellis stătea alături de Benson, care privea către un perete de sticlă mată, luminat din spate. Păru că-şi dă seama că acolo erau radiografiile propriului craniu. Ellis observă aceasta şi se întoarse să stingă lumina din spatele peretelui de sticlă. Panoul deveni negru opac.

— Te-am rugat să vii aici, începu Ellis, pentru a răspunde la câteva din întrebările colegilor mei— şi arătă spre oamenii ce stăteau pe rândurile semicirculare. Să sperăm că nu te vor indispune, nu-i aşa?

Ellis încerca să fie delicat, dar Ross se încruntă. Participase la sute de asemenea mari runde în viaţa ei, iar pacienţii erau inevitabil întrebaţi dacă medicii adunaţi le creează cumva o stare de stres. Ca răspuns la o întrebare atât de directă, pacienţii negau întotdeauna.

— Bineînţeles că mă stresează, spuse Benson. Ar stresa pe oricine.

Ross îşi opri un zâmbet. „Bravo", gândi ea.

Apoi Benson continuă:

— Cum ar fi dacă tu ai fi o maşină şi te-aş duce în faţa unui grup de experţi care încearcă să decidă ce nu este în regulă cu tine şi cum să te dreagă? Cum te-ai simţi?

Ellis dădu semne de nervozitate. Își trecu mâinile prin părul rar și îi aruncă o privire lui Ross, care scutură din cap într-un *nu* categoric. Nu era locul unde să fie explorată psihopatologia lui Benson.

— Și eu aș fi nervos, răspunse Ellis.

— Ei bine, atunci, asta e!

Ellis înghiți în sec.

Este iritat în mod intenționat, gândi Ross. Nu mușcă din momeală.

— Bineînțeles, remarcă Ellis. Dar eu nu sunt o mașină, nu-i așa?

Ross tresări.

— Asta depinde, spuse Benson. Cu siguranță că funcțiile tale sunt repetitive și mecanice. De la acest punct, sunt ușor de programat și relativ simplu, dacă tu ...

— Eu cred, interveni Ross, ridicându-se, că putem începe să răspundem la întrebările pe care cei prezenți ar dori să ni le pună.

Lui Ellis cu siguranță nu îi plăcu întreruperea, dar rămase tăcut, iar Benson, mulțumit, nu mai continuă. Privi în sus spre auditoriu și, după un timp, o persoană din rândurile din spate ridică mâna și întrebă:

— Domnule Benson, ne puteți spune mai mult despre mirosul pe care îl simțiți înainte de începerea crizelor?

— Nu prea, răspunse Benson. Este ciudat, atâta tot. Este un miros teribil, dar nu îl pot asemăna cu nimic cunoscut, dacă înțelegi ceea ce vreau să spun. Adică, nu pot identifica mirosul. Circuitele memoriei mele sunt albe.

— Ne puteți da cu aproximație o asemănare a acestui miros?

Benson ridică din umeri.

— Poate... rahat de porc și terebentină.

Din audiență se ridică o altă mână.

— Domnule Benson, aceste crize amnezice au devenit din ce în ce mai frecvente; au căpătat, cumva, și o durată mai mare?

— Da, răspunse Benson, acum durează câteva ore.

— Cum vă simțiți când reveniți dintr-o asemenea stare?

— Îmi este rău de la stomac.

— Puteți să ne dați mai multe detalii?

— Uneori vomit. Am fost destul de explicit?

Ross se încruntă. Putea vedea cum Benson devine din ce în ce mai furios.

— Mai sunt alte întrebări? interveni ea, sperând că nu vor mai fi.

În amfiteatru se așternu tăcerea.

— Ei bine, atunci, începu Ellis, poate că ar trebui să continuăm cu discutarea unor detalii despre intervenția chirurgicală pentru stadiul trei. Domnul Benson cunoaște toate aceste amănunte, așa că poate rămâne sau pleca, după cum preferă.

Ross nu era mulțumită. Ellis își etala în mod ostentativ instinctul de chirurg, pentru a demonstra tuturor că pacientului nu-i pasă dacă este tăiat sau mutilat. Era nedrept să întrebi — să îndrăznești — să-i ceri lui Benson să rămână în amfiteatru.

— Am să rămân, se hotărî Benson.

— Foarte bine, spuse Ellis, îndreptându-se către tablă, pe care desenă schematic un creier. Cunoștințele noastre în legătură cu afecțiunile determinate în sindromul ADL se rezumă la faptul că o parte a creierului este vătămată și cicatrizată. Este ca o cicatrice în oricare organ al corpului — mult țesut fibros, contracții și distorsiuni. Și totul devine un focar ce se descarcă anormal. Vedem cum undele se răspândesc în afara focarului ca valurile făcute de o piatră aruncată într-un heleșteu.

Ellis marcă un punct pe creier și schiță cercuri concentrice.

— Aceste unde electrice produc accesele. În anumite porțiuni ale creierului, o asemenea eliberare de energie produce tremurul picioarelor, spume în jurul gurii și așa mai departe. Pe de altă parte mai sunt și alte efecte. Dacă centrul este în lobul temporal, cum este în cazul domnului Benson, avem de-a face cu un sindrom lezional acut de dezinhibiție, gânduri ciudate și, uneori, comportament violent, precedate de o emanație caracteristică, de cele mai multe ori un miros deosebit.

Benson urmărea, asculta, încuviința.

— În acest caz, continuă Ellis, cunoaștem, în urma muncii multor cercetători, că ar fi incorect să ne gândim la etapele dezinhibiției ADL ca la o criză în adevăratul sens al cuvântului. Ne-am putea gândi mai degrabă la niște simple perioade de disfuncție a creierului, ca rezultat al unei vătămări organice. Oricum, aceste disfuncții tind să aibă un mod caracteristic de manifestare și, pentru comoditate, le putem numi halucinații. Știm că este posibil să întrerupem o halucinație trimițând șocuri electrice în

partea critică a substanței creierului. În câteva secunde — câteodată în jur de o jumătate de minut — dezinhibiția ajunge la efectul maxim. Un șoc aplicat în acel moment previne halucinația.

Făcu un „X" larg peste liniile concentrice; apoi desenă un nou creier, cu un cap în jurul lui și un gât, apoi continuă:

— Trebuie să facem față la două probleme. Prima — care este partea creierului unde trebuie transmis șocul? În cazul unui pacient ADL, știm cu aproximație că este amigdala, partea anterioară a așa-numitului sistem limbic. Nu știm *cu siguranță* unde, dar vom rezolva această problemă prin implantarea unui număr de electrozi în creier. Drept urmare, mâine dimineață domnul Benson va avea implantați în creier patruzeci de electrozi.

Mai trasă două linii pe desen.

— Cea de a doua problemă este cum aflăm momentul de începere a crizei. Trebuie să știm când să trimitem șocul. Ei bine, din fericire, aceiași electrozi pe care îi vom implanta pentru transmiterea șocului pot fi folosiți și pentru „citirea" activității electrice a creierului. Și există o astfel de activitate caracteristică ce precede halucinația.

Ellis se opri, privi către Benson și apoi spre auditoriu.

— Deci avem un sistem de conexiuni inverse — aceiași electrozi sunt folosiți pentru a detecta un nou atac și pentru a transmite șocul abortiv. Tot acest mecanism de *feedback* este controlat de un computer.

Desenă un mic pătrat pe gâtul figurii schematice.

— Personalul NPS (secția de neuropsihiatrie) a perfecționat un computer care va monitoriza activitatea electrică a creierului și, când se va detecta începutul unui atac, va transmite un șoc porțiunii din creier stabilite. Acest computer este cam de mărimea unui timbru poștal, cântărind cam o zecime de uncie, și va fi implantat sub pielea de pe gâtul pacientului.

Desenă apoi o formă lunguiață în josul gâtului și îi atașă firele care îl legau de pătratul care reprezenta computerul.

— Vom alimenta computerul cu un Handler PP-J cu încărcătură de plutoniu ce va fi implantat sub pielea umărului. Asta va face ca pacientul să fie complet independent. Încărcătura va putea suplini energia continuu și sigur, timp de douăzeci de ani.

Hașură cu creta diferitele părți ale diagramei.

— Acesta este circuitul complet al unei bucle de *feedback* — de la creier la electrozi, la computer, la sursa de energie și înapoi la creier. Circuitul se încheie fără implicarea vreunui element extern.

Se întoarse către Benson, care urmărise discursul cu o expresie de dezinteres total.

— Vreun comentariu? Domnul Benson? Aveți ceva de spus sau de adăugat?

Ross simți o strângere de inimă. Știa că Ellis nu încerca decât să arate considerație față de pacientul său, dar nu era normal să ceri unui pacient comentarii înaintea unei intervenții atât de complicate, ca și cum nu el urma să o suporte. Era prea mult să întrebi așa ceva.

— Nu, nu am nimic de spus, răspunse Benson, și căscă.

Când Benson fu scos din încăpere, Ross ieși împreună cu el. Nu era absolut necesar pentru ea să-l însoțească, dar era îngrijorată de starea lui — și puțin vinovată de felul în care îl tratase Ellis.

— Cum ți s-a părut?

— Bănuiesc că a fost interesant, răspunse el.

— În ce fel?

— Ei bine, discuția a fost în întregime medicală. Mă așteptam la o tratare mai mult filozofică.

— Suntem oameni practici, confruntați cu probleme practice, spuse ea calm.

— Așa a fost și Newton, zâmbi Benson. Ce poate fi mai practic decât căderea unui măr la pământ?

— Tu chiar vezi implicații filozofice în toate astea?

— Sigur, încuviință Benson. Și la fel și tu; doar te prefaci că nu este așa.

Se opri pe coridor și-l urmări cu privirea pe Benson, care era împins către lift. El, Morris și polițistul așteptau acum pe hol. Morris apăsă butonul în mod repetat, în acel fel nerăbdător și agresiv care îl caracteriza. Liftul sosi și urcară în el. Benson îi făcu semn cu mâna pentru ultima oară, după care ușile se închiseră.

Ross se întoarse în amfiteatru.

— ... a fost dezvoltat în ultimii zece ani, spunea Ellis. A început cu stimulatoarele cardiace, la care schimbarea bateriilor necesita intervenții minime la fiecare unu sau doi ani. Sursa de energie atomică este absolut sigură și are

o durată de funcționare lungă. Dacă domnul Benson va trăi atât, va trebui să schimbe această sursă prin anul 1990, dar în nici un caz nu mai devreme.

Janet Ross intră în încăpere chiar în momentul când se punea o nouă întrebare.

— Cum puteți determina care din cei patruzeci de electrozi va recepționa criza?

— Noi îi vom implanta pe toți, spuse Ellis, iar alegerea o va face computerul. Dar, oricum, timp de douăzeci și patru de ore nu vom cupla nici un electrod. În ziua următoare operației vom stimula fiecare dintre electrozi prin unde radio și vom determina care dintre ei funcționează cel mai bine. Apoi vom cupla acești electrozi la o telecomandă.

De undeva din amfiteatru se auzi o voce cunoscută:

— Toate aceste detalii tehnice sunt foarte interesate, dar mie mi se pare că ele eludează esența problemei.

Ross privi în direcția de unde venea vocea și îl văzu pe Manon. Manon, un eminent profesor de psihiatrie, avea aproape șaptezeci și patru de ani și venea destul de rar în spital. Când o făcea, era de regulă privit ca un bătrân maniac, plin de nazuri și departe de o gândire modernă.

— Mie mi se pare, continuă Manon, că pacientul este psihotic.

— Asta justifică și mai mult intenția noastră, răspunse Ellis.

— Poate, continuă Manon, dar până la urmă este vorba de o tulburare gravă de personalitate. Toată această confuzie între om și mașină este îngrijorătoare.

— Tulburarea de personalitate este o parte a acestei boli. Într-o comunicare recentă, Harley și colaboratorii săi

de la Yale au demonstrat că cincizeci la sută din pacienții cu sindrom ADL au o personalitate secundară disociată, care este independentă de activitatea halucinantă *per se*.

— Chiar așa, spuse Manon, cu o voce ușor impacientată. Este parte a acestei boli, independent de stările de criză, dar va putea tratamentul tău să o vindece?

Janet Ross fu plăcut impresionată. Manon punea pe tapet propriile ei concluzii.

— Nu, spuse Ellis. Probabil că nu.

— Cu alte cuvinte, operația va opri crizele, dar nu va opri iluzia.

— Nu, repetă Ellis. Probabil că nu.

— Asta mă sperie mai tare la NPS, dacă mă pot exprima așa, spuse Manon, coborând de la locul unde se afla. Nu vreau să te demoralizez. Este o problemă generală a profesiei de medic. De exemplu, în situația în care la camera de gardă ajunge un caz de tentativă de sinucidere printr-o supradoză medicamentoasă, aportul nostru este materializat în acțiunea de a goli stomacul pacientului, apoi îl mustrăm și îl trimitem acasă. Acesta este un tratament, dar cu greu îl putem numi o cură. Mai devreme sau mai târziu, pacientul se va întoarce. Spălarea stomacului nu tratează starea depresivă; rezolvă numai problema supradozei medicamentoase.

— Înțeleg ce vrei să spui, dar ...

— Aș vrea totodată să revin la experimentul efectuat asupra „domnului L". Îți reamintești cazul?

— Nu cred că „domnul L" are vreo legătură cu ce avem aici, spuse Ellis, cu voce rece și exasperată.

— Nu sunt așa de sigur, spuse Manon.

În vreme ce câteva fețe din amfiteatru se întoarseră către el, începu să explice:

— Domnul L a fost un caz faimos acum câțiva ani. Era o persoană de treizeci și nouă de ani cu o insuficiență renală cronică bilaterală în stadiul final. Glomerulonefrită cronică. A fost considerat candidat pentru un transplant renal. Datorită posibilităților limitate de efectuare a transplantului, spitalul a efectuat o selecție a pacienților. Psihiatrul spitalului s-a opus categoric ca domnul L să fie trecut pe lista candidaților la transplant, deoarece era o persoană psihotică. El credea că Soarele va pune stăpânire pe Pământ și refuza să iasă afară în timpul zilei. Am considerat că nu era suficient de stabil pentru a beneficia de un transplant de rinichi, dar până la urmă a primit confirmarea. Șase luni mai târziu s-a sinucis. Aceasta este o tragedie. Dar adevărata întrebare este dacă nu cumva exista o altă persoană care ar fi putut beneficia mai mult de o investiție de zeci de mii de dolari și de o mulțime de ore de efort specializat, consumate într-un transplant.

Ellis se plimba înainte și înapoi, târându-și ușor piciorul vătămat de-a lungul podelei. Ross știa că se simțea înspăimântat sub atac. De obicei Ellis era preocupat să ascundă acest șchiopătat, în așa fel încât cu greu putea fi remarcat, și asta numai de un ochi foarte atent. Dar dacă era obosit, furios sau înspăimântat, rigiditatea reapărea. Era ca și cum — în mod inconștient — cerea simpatie; nu mă atacați, nu sunt decât un infirm.

— Vă înțeleg obiecțiile, spuse Ellis. În termenii în care le-ați prezentat, argumentele dumneavoastră sunt inatacabile. Dar eu prefer să consider problema dintr-un unghi diferit. Este perfect adevărat că Benson prezintă

tulburări și că operația noastră probabil nu va rezolva acest lucru; dar ce se va întâmpla dacă *nu-l vom* opera? Știm că aceste crize sunt asociate cu violență — atât față de el, cât și față de ceilalți. Aceste halucinații i-au produs deja neplăceri cu legea, iar ele se amplifică. Operația va preveni crizele, iar noi credem că acesta este un lucru deosebit de bun pentru pacient.

Undeva, în sală, Manon ridică ușor din umeri. Janet Ross cunoștea gestul; însemna diferențe ireconciliabile și impas.

— Bine, atunci, continuă Ellis, mai sunt alte întrebări?

Nu mai erau întrebări.

3

— Fir-ar al naibii să fie, ocărî Ellis, ștergându-și fruntea de sudoare. Nu s-a lăsat, nu-i așa?

Janet Ross mergea alături de el de-a lungul parcării de lângă Institutul de Cercetări Lenger. Era după-amiază târziu, lumina soarelui era gălbejită și muribundă.

— Punctul lui de vedere este valid, spuse ea blând.

— Mereu uit că tu ești de partea lui, suspină Ellis.

— De ce tot uiți? întrebă ea zâmbind. Ca psihiatru al echipei NPS, s-a opus de la început efectuării acestei operații.

— Uite ce este, noi facem tot ce putem. Aș fi încântat să-l vindecăm, dar acest lucru este aproape imposibil. Ceea ce putem face este să-l ajutăm parțial, printr-o intervenție chirurgicală, lucru care se va întâmpla mâine. Starea lui se va ameliora, dar nimic nu este perfect în această lume.

Continuă să meargă în tăcere alături de el. Nu mai era nimic de adăugat. Îi mărturisise lui Ellis opinia ei de mult timp. Operația putea să nu ajute la nimic — putea de fapt să-i facă mai mult rău lui Benson. Era sigură că Ellis înțelesese această posibilitate, dar se încăpățâna să o ignore. Sau cel puțin așa i se părea ei.

De fapt, îi plăcea Ellis în aceeași măsură în care îi plăcea oricare chirurg. Îi considera pe toți ca fiind bărbați de acțiune (aproape întotdeauna erau bărbați, ceea ce ei i se părea semnificativ), disperați să facă ceva și fără prea multe remușcări. În acest sens, putea considera că Ellis era mai bun decât oricare dintre ei. Avusese înțelepciunea să refuze mai mulți candidați la stadiul trei înaintea lui Benson, și știa că va fi dificil pentru el, din cauza nerăbdării de a efectua această nouă operație.

— Urăsc toate astea, spuse Ellis. Politica spitalului.

— Dar vrei să-l operezi pe Benson...

— Sunt gata, spuse Ellis. Cu toții suntem gata. Trebuie să facem acest prim mare pas, și acum este momentul. Privi către ea. De ce pari așa indecisă?

— Pentru că sunt, răspunse ea.

Ajunseră la Institutul Langer. Ellis plecă la întâlnirea stabilită cu McPherson — o cină politică, gândi iritat — , iar ea luă liftul către etajul patru.

După zece ani de dezvoltare constantă, Institutul de Cercetări Neuropsihiatrice încorporase întreg etajul patru al Institutului de Cercetări Langer. Celelalte etaje erau zugrăvite într-un alb rece și tern, dar NPS strălucea în culori primare. Intenția fusese să-i facă pe pacienți să se simtă optimiști și fericiți, dar asupra lui Ross avusese întotdeauna efectul contrar. Îl găsea contrafăcut și artificial, ca o școală de infirmiere pentru copii handicapați.

Ieși din lift și privi către camera de recepție, cu un perete de un albastru strălucitor, iar un altul roșu. Ca aproape tot ce era legat de NPS, și culorile fuseseră tot ideea lui McPherson. Era ciudat, gândi ea, cât de mult reflectă o organizație personalitatea conducătorului ei. McPherson însuși părea că are o impresie strălucită despre calitățile lui și un optimism nelimitat.

Cu siguranță că ești o persoană optimistă dacă dorești să faci o operație ca aceea la care urma să fie supus Harry Benson.

Spitalul era liniștit acum, cea mai mare parte a personalului fiind plecată acasă pe perioada nopții. Porni pe coridor în jos, pe lângă ușile colorate și etichetate: SONOENCEFALOGRAF, FUNCȚII CORTICALE, EEG, SCOR RAS, PARIETAL T și, spre sfârșitul holului, *Telecomp*. Munca desfășurată în spatele acestor uși era la fel de complexă ca și etichetele — și acesta era doar începutul — , aripa îngrijitorilor, ceea ce McPherson numea „Aplicațiile".

Aplicațiile erau de obicei comparate cu Dezvoltarea, aripa Cercetărilor cu Chimioterapia. Nu puteai să spui nimic despre mari proiecte ca George și Martha, sau

Forma Q. Dezvoltarea era cu zece ani înaintea Aplicațiilor — iar Aplicațiile erau foarte, foarte avansate.

Cu un an în urmă, McPherson o rugase să însoțească un grup de ziariști, reporteri științifici de specialitate, prin NPS. O alesese pe ea deoarece, spusese el, „este o bucățică bună". Fusese amuzant să-l audă spunând una ca asta și, într-un fel, șocant. De obicei era extrem de curtenitor și patern.

Dar șocul suferit de ea fusese minor comparativ cu cel suferit de reporteri. Plănuise să le arate ambele secții, atât cea de Aplicații cât și cea de Cercetare, dar după ce reporterii văzuseră Aplicațiile, erau atât de surescitați și de agitați, încât a trebuit să scurteze turul.

Abia după aceea a devenit deosebit de îngrijorată. Reporterii nu erau niște naivi și nicidecum lipsiți de experiență. Erau oameni care se învârtiseră toată viața lor dintr-o zonă în alta a vieții științifice. Și totuși rămăseseră fără grai în fața implicațiilor muncii pe care tocmai le-o prezentase. Ea însăși pierduse această perspectivă — lucra în NPS de trei ani și, treptat, se obișnuise cu lucrurile care se făceau aici. Conjuncția dintre om și mașină, dintre creierul uman și cel artificial, nu mai reprezenta nimic bizar sau provocator, ci doar un mod de a face pași înainte și a rezolva anumite probleme.

Pe de altă parte, se opusese operației de stadiu trei asupra lui Benson. Se opusese încă de la început. Părerea ei era că Benson este un subiect uman negativ și mai avea doar o singură, ultimă șansă să o dovedească.

La capătul coridorului, se opri în fața ușii pe care era inscripționat „Telecomp", ascultând fâșâitul ușor al uni-

tăților de imprimare. Auzi voci înăuntru și deschise ușa. Telecomp reprezenta inima Institutului de Cercetări Neuropsihiatrice; era o încăpere largă, plină de echipament electronic. Pereții și tavanul erau izolați fonic, vestigii ale începuturilor, când consolele teleimprimatoarelor zăngăneau, perforând benzile. Acum foloseau numai CRTs-uri silențioase — tuburi cu raze catodice — sau terminale ce expulzau cu un zumzăit scrisorile gata tipărite. Acest zgomot era cel mai puternic din încăpere. McPherson insistase să fie înlocuit vechiul echipament cu unități silențioase, pentru a nu deranja pacienții veniți la NPS la tratament.

Erau acolo Gerhard și asistentul său Richards, Gemenii-vrăjitori, așa cum fuseseră porecliți. Gerhard avea numai douăzeci și patru de ani, iar Richards mai puțin. Ei erau ultimii profesioniști atașați la NPS, amândoi considerând Telecomp ca un teren de joacă plin de jucării sofisticate. Lucrau mult, dar într-un mod excentric și dezordonat; cel mai adesea, începeau după-amiaza târziu și terminau în zori. Se arătau extrem de rar la conferințele de grup și la întrunirile formale, spre disperarea lui McPherson. Dar erau foarte buni.

Gerhard, care purta încălțări de cowboy, salopetă și cămașă din saten cu butoni de perle, captase atenția națiunii la vârsta de treisprezece ani, când construise în spatele casei sale din Phoenix o rachetă cu o înălțime de aproximativ douăzeci de picioare, propulsată de motoare care funcționau cu combustibil solid. Racheta poseda un sofisticat sistem electronic de ghidare și Gerhard spera că o va putea plasa pe orbită. Când au auzit zgomotul

rachetei în funcțiune, care s-a izbit de pereții garajului din curtea din spate, vecinii au fost suficient de deranjați încât să cheme poliția și, în final, a fost anunțată Armata.

Specialiștii au examinat racheta lui Gerhard și au trimis-o la White Sands, pentru a fi lansată. S-a întâmplat ca aprinderea celei de a doua trepte să se producă înainte de desprindere și racheta a explodat la două mile înălțime; dar din acea perioadă datau cele patru patente legate de mecanismul de ghidare și un număr de oferte pentru colegii și firme industriale. Gerhard a lăsat totul baltă, i-a permis unchiului său să investească drepturile de inventator și, când a fost suficient de mare ca să poată conduce, și-a cumpărat un Masseratti. A început să muncească pentru Lockheed în Palmdale, California, dar a demisionat după numai un an, deoarece lipsa de clasă a echipei de ingineri îl împiedica să progreseze. Este adevărat că și colegii lui erau nemulțumiți de puștiul de șaptesprezece ani cu un Masseratti Ghibli și predispoziție pentru munca în toiul nopții; se considera că nu are deloc „spirit de echipă".

Atunci l-a angajat McPherson la Institutul de Cercetări Neuropsihiatrice, pentru a proiecta componente electronice similare cu creierul uman. McPherson, ca conducător al NPS, a intervievat mai mulți candidați, care considerau slujba ca „o provocare" sau ca „un interesant sistem de aplicații". Gerhard a spus că el crede că totul va fi amuzant, și a fost angajat imediat.

Trecutul lui Richards a fost aproape similar. Și-a terminat liceul și a plecat la colegiu, cu șase luni înainte de a fi recrutat de Armată. Era pe punctul de a fi trimis în

Vietnam, când a început să facă propuneri de îmbunătățire a sistemelor electronice de scanare ale Armatei. Inovațiile au fost aplicate și Richards nu s-a apropiat niciodată mai mult de un teren de luptă decât în laboratoarele din Santa Monica. După ce s-a liberat, s-a angajat la NPS.

Gemenii vrăjitori. Ross zâmbi.

— Bună Jan, spuse Gerhard.

— Cum merge, Jan? o salută și Richards.

Erau amândoi persoane total neceremonioase. Erau singurii angajați care își permiteau să i se adreseze lui McPherson cu „Rog", iar McPherson se împăcase cu ideea.

— O.K., răspunse ea. Am trecut cu pacientul nostru de stadiul trei prin marea rundă. Am să merg până la el să văd ce mai face.

— Tocmai am terminat de verificat pe computer. Totul pare în regulă.

Arătă spre o masă pe care se afla un microscop, înconjurat de o rețea de fire și aparate de măsură electronice.

— Unde este?

— Sub lamelă.

Privi de-aproape. O peliculă din plastic transparent, cam de mărimea unui timbru, se afla sub lentila microscopului. Prin plastic se putea vedea o rețea deasă de componente electronice miniaturizate. Patruzeci de puncte de contact penetrau plasticul. Cu ajutorul microscopului, cei doi testau punctele secvențiale, folosind probe dificile.

— Circuitele logice sunt ultimele care vor trebui verificate, spuse Richards. Și pentru orice eventualitate mai avem și o rezervă.

Janet trecu peste fișierele înmagazinate și căută cartoteca de teste.

— Nu mai ai și alte fișe psihodex? întrebă ea.

— Sunt pe aici. Vrei cinci-spații sau *n*-spații? întrebă Gerhard.

— *N* spații.

Gerhard deschise un sertar și scoase un dosar de carton. Mai scoase, de asemenea, o planșetă cu clamă de care era prins, cu un lanț metalic, un obiect ascuțit, tot din metal, asemănător unui creion.

— Asta nu este pentru stadiul trei, nu-i așa?

— Așa este, spuse ea.

— Dar l-ai mai supus la atâtea psihoteste și până acum ...

— Încă unul, pentru fișă.

Gerhard îi înmână testele și planșeta cu clamă.

— Are habar stadiul trei al tău de ceea ce se întâmplă?

— În cea mai mare parte.

— Cred că și-a pierdut mințile, clătină Gerhard din cap.

— Și le-a pierdut, spuse ea. Tocmai asta este problema.

La etajul șapte se opri la oficiu și întrebă de fișa lui Benson. Îi răspunse o asistentă nouă:

— Îmi pare rău, dar rudele nu au acces la fișele medicale.

— Sunt doctorul Ross.

Asistenta dădu semne de nervozitate.

— Îmi pare rău, doamnă doctor, nu am văzut numele de pe ecuson. Pacientul dumneavoastră este în șapte-zero-patru.

— Care pacient?

— Micul Jerry Peters.

Doctor Ross se schimbă la față.

— Nu sunteți dumneavoastră pediatrul? întrebă asistenta.

— Nu, spuse ea. Sunt psihiatru la NPS.

Sesiză tonul strident al propriei voci și aceasta o nemulțumi. Dar toți acești ani, petrecuți alături de oameni ce obișnuiau să spună „Ei bine, pentru o femeie pediatria este cea mai bună alegere, vreau să spun, cel mai natural lucru..."

— Ah! Atunci înseamnă că doriți fișa domnului Benson de la șapte-zece. Tocmai a fost ras.

— Mulțumesc. Luă fișa și o porni pe hol, către camera lui Benson.

Ciocăni la ușă, în timp ce dinăuntru auzi împușcături. Deschise ușa și observă lumina difuză a unei mici lămpi de noptieră și camera învăluită în aura albastră emisă de imaginea televizorului. Pe ecran, un om tocmai spunea: „...mort înainte de a atinge podeaua. Cele două gloanțe i-au trecut prin inimă".

— Bună! spuse ea, și deschise ușa mai mult.

Benson privi în jur. Zâmbi și apăsă butonul de lângă pat pentru a închide televizorul. Capul îi era înfășurat într-un prosop.

— Cum te simți? întrebă ea, intrând în cameră și așezându-se pe scaunul de lângă pat.

— Gol, remarcă el, arătând spre cap. E ciudat. Nu realizezi niciodată cât de mult păr ai până când nu se găsește cineva să ți-l taie pe tot. Pentru o femeie cred că este și mai greu, spuse, privind stânjenit către ea.

— Nu cred că este distractiv pentru nimeni, remarcă ea.

— Bănuiesc că nu. Se lăsă înapoi pe pernă. După ce au făcut-o, m-am uitat în coșul de gunoi și am rămas surprins de cât păr avusesem, iar capul deja îmi înghețase. Asta a fost cel mai amuzant, un cap înghețat. Mi l-au înfășurat într-un prosop. Am spus că aș vrea să mă uit în oglindă — să văd cum arăt chel — , dar mi-au zis că nu este o ideea tocmai bună, așa că am așteptat până au plecat, m-am dat jos din pat și m-am dus la baie. Dar când am ajuns acolo...

— Da?

— Nu mi-am putut scoate prosopul. (Râse.) Nu am putut s-o fac. Oare ce înseamnă asta?

— Habar n-am. Tu ce crezi că înseamnă?

Râse din nou și își aprinse o țigară, privind sfidător.

— Oare de ce psihiatrii ăștia nu-ți dau niciodată un răspuns direct? Mi-au spus că n-ar trebui să fumez, dar eu oricum am s-o fac.

— Mă îndoiesc că are vreo importanță.

Îl urmărea îndeaproape. Părea că are o stare bună și nu voia să-l disturbe. Dar, pe de altă parte, nu era tocmai potrivită această veselie în ajunul unei intervenții pe creier.

— Ellis a fost aici acum câteva minute, vorbi el, pufăind din țigară. A făcut câteva semne pe mine. Vezi?

Își ridică încet prosopul de pe partea dreaptă, expunându-și o bucată din pielea palidă a tigvei. Două „X"-uri albastre erau poziționate după ureche.

— Cum arăt? întrebă el rânjind.

— Arăți bine, remarcă ea. Cum te simți?

— Bine, mă simt bine.

— Îngrijorat?

— Nu. Vreau să spun, de ce-aș fi îngrijorat? Tot nu pot face nimic. Pentru următoarele câteva ore sunt în mâinile tale și ale lui Ellis... (Își strânse buzele.) Bineînțeles că sunt îngrijorat.

— Ce te îngrijorează?

— Totul, spuse el, trăgând din țigară. Totul. Mă îngrijorează felul în care am să dorm. Cum am să mă simt mâine. Cum am să fiu după ce totul se va termina. Dacă cineva va face o greșeală? Dacă am să mă transform într-o legumă? Dacă o să doară? Dacă o să...

— Mori?

— Sigur. Și asta.

— Este cu adevărat o intervenție minoră. Este cu puțin mai complicat ca o apendictomie.

— Pun pariu că spui asta tuturor pacienților tăi.

— Nu chiar. Este o intervenție simplă și de scurtă durată. O să ia cam o oră și jumătate.

El încuviință vag, iar ea nu-și putea da seama dacă reușise să-i alunge teama.

— Știu, declară el. Nu-mi vine să cred că se va întâmpla cu adevărat. Îmi imaginez că mâine dimineață în ultimul moment vor intra în salon și-mi vor spune: „Ești vindecat, domnule Benson, poți pleca acasă“.

— Eu sper că te vei vindeca în urma operației. Se simți oarecum vinovată afirmând asta, dar îi trecu repede.

— Ești îngrozitor de înțelegătoare. Uneori simt că nu te mai pot suporta.

— Ca acum?

Atinse din nou prosopul ce-i înfășura capul.

— Vreau să spun, pentru numele lui Dumnezeu, ei au de gând să-mi găurească țeasta, să mi-o umple de fire ...

— Știai asta de mai mult timp.

— Sigur, șopti el, dar asta este noaptea dinainte.

— Mai ești furios?

— Nu, doar speriat.

— Este normal să fii speriat, este perfect normal. Dar nu lăsa acest sentiment să se transforme în furie.

Strivi țigara și își aprinse imediat alta. Schimbând subiectul, arătă spre mapa de sub brațul ei.

— Ce ai acolo?

— Un nou test psiho. Aș vrea să treci acum prin el.

— Acum?

— Da. E un test de rutină.

Benson ridică indiferent din umeri. Trecuse prin mai multe psihoteste până atunci. Ea îi înmână dosarul, iar el începu să aranjeze foile și să răspundă la întrebări. Le citi cu voce tare.

— Ați dori să fiți mai degrabă un elefant sau o maimuță? Elefanții trăiesc prea mult.

Cu creionul metalic însemnă pe fișă răspunsul ales.

— Dacă ați fi o culoare, ați vrea mai degrabă să fiți verde sau galben? Galben, cum de altfel mă și simt acum.

Râse și marcă răspunsul.

Așteptă până răspunse și punctă toate cele treizeci de întrebări, după care își luă înapoi dosarul. Simți cum dispoziția lui se schimbă din nou.

— Ai să fii mâine acolo?

— Da.

— Iar eu voi fi suficient de treaz ca să te pot recunoaște?

— Cred că da.

— Și când am să-mi revin?

— Mâine după-amiază sau seara.

— Așa curând?

— Este cu adevărat o intervenție minoră, îl asigură ea, și el încuviință. Îl întrebă dacă i-ar face plăcere să-i aducă ceva, iar el îi răspunse că niște *ginger ale*[1], iar ea îi reaminti că nu are voie să ingurgiteze nimic în ultimele douăsprezece ore dinaintea operației. Îi recomandă să încerce să doarmă bine și să se trezească odihnit a doua zi dimineață înainte de operație; îi ură somn ușor.

După ce ieși, auzi cum deschide televizorul, și o voce metalică spunând: „Uite ce este, locotenente, avem o crimă aici, undeva, într-un oraș de trei milioane de oameni..."

Închise ușa.

---

[1] Băutură răcoritoare cu ghimbir (un fel de Coca-Cola) (n. tr.).

Înainte de a părăsi secția, introduse o scurtă notă în fișă. O sublinie cu creion roșu, ca să fie sigură că asistentele o vor vedea:

NOTĂ ASUPRA STĂRII PSIHICE

Acest bărbat în vârstă de 34 de ani este înregistrat cu sindrom ADL de doi ani. Etiologia presupune un traumatism înregistrat în urma unui accident rutier. Pacientul a avut deja două tentative de crimă și a fost implicat în câteva bătăi. Orice remarcă pe care o va face personalului spitalului în sensul că „se simte ciudat", sau că „ceva miroase urât" trebuie considerată ca începutul unei crize. În aceste condiții, anunțați imediat NPS și Securitatea spitalului.

Pacientul prezintă tulburări comportamentale, simptom ce face parte integrantă din boală. Este convins că mașinile conspiră contra oamenilor, pentru a le lua locul. Această convingere este foarte puternică, iar orice încercare de a-l disocia de ea nu va reuși decât să-i stârnească suspiciunea și animozitatea. Trebuie totodată să avem în vedere că este un om deosebit de inteligent și sensibil. Pacientul poate fi foarte categoric la un moment dat, dar trebuie tratat cu fermitate și respect.

Inteligența și bunele lui maniere s-ar putea să ne inducă în eroare în privința atitudinii lui. Suferă de o boală organică ce îi afectează starea mentală. Mai presus de toate acestea, pacientul este o persoană înspăimântată și îngrijorată în legătură cu ceea ce i se va întâmpla.

Janet Ross, M.D.
NPS

4

— Nu înțeleg, mărturisi purtătorul de cuvânt.

Ellis suspină, iar McPherson zâmbi răbdător.

— Există o cauză organică ce determină acest comportament violent. Acesta este modul în care trebuie privit totul.

Toți trei stăteau în restaurantul Four Kings, adiacent spitalului. Cina fusese ideea lui McPherson; el fusese cel care impusese prezența lui Ellis, așa că acesta se prezentase.

Ridică mâna ca să comande chelnerului încă puțină cafea, crezând că asta o să-l țină treaz. Dar nu mai avea nici o importanță: oricum nu va putea dormi prea mult la noapte. Nu în ajunul primei operații de stadiul trei efectuată pe un subiect uman.

Știa că se va zvârcoli toată noaptea în pat, trecând mintal iar și iar prin toate stadiile operației. Iar și iar va rememora etapele intervenției pe care o știa deja la perfecție. Făcuse numeroase operații de stadiul trei pe maimuțe. O sută cincizeci și patru, ca să fie mai exact. Maimuțele erau foarte dificile. Întotdeauna încercau să-și scoată firele, trăgeau de ele, se strâmbau, se luptau și te loveau.

— Coniac? întrebă McPherson.

— Sigur, încuviință purtătorul de cuvânt.

McPherson privi întrebător spre Ellis, dar acesta clătină din cap. Își puse o linguriță de frișcă în cafea și se lăsă pe spate, reținându-și un căscat. În acel moment,

purtătorul de cuvânt aducea foarte mult cu o maimuță. Un rhesus juvenil: prezenta același blocaj al mandibulei inferioare și același semnal alert în privire.

Numele purtătorului de cuvânt era Ralph. Ellis nu-i știa celălalt nume. Nici un purtător de cuvânt nu-și dădea vreodată și celălalt nume. Bineînțeles, în cadrul spitalului nu era numit purtător de cuvânt; se chema ofițerul desemnat cu Informațiile din cadrul spitalului sau ofițerul de Știri, sau ceva de genul ăsta.

Dar arăta cu adevărat ca un maimuțoi. Ellis se surprinse uitându-se la porțiunea de scalp de după ureche unde ar fi trebuit implantați electrozii.

— Nu cunoaștem prea multe despre cauza violenței, continuă McPherson. Există o mulțime de teorii negativiste avansate de sociologi și plătite de maimuțoii de editori, dar noi știm că o anumită boală a creierului, denumită sindromul ADL, poate duce la violență.

— Simdromul ADL, repetă Ralph.

— Da. Sindromul lezionar dezinhibatoriu cauzat de o rană sau leziune a creierului. La NPS, noi credem că leziunea poate fi des întâlnită la persoanele implicate în acte violente — anumiți polițiști, gangsteri, golani, Îngerii Iadului. Nimeni nu se gândește la aceste persoane ca la niște bolnavi psihic. Acceptăm doar ideea că sunt mulți oameni care au un temperament agresiv. Considerăm asta normal. Dar poate că nu este.

— Înțeleg, spuse Ralph.

Și într-adevăr părea că înțelege. McPherson ar fi putut fi un profesor nemaipomenit, gândi Ellis. A fi peda-

gog era un mare dar. Cu siguranță că el nu ar fi fost capabil să treacă de stadiul de începător.

— Deci, continuă McPherson, trecându-și mâna prin părul alb, nu suntem deocamdată foarte siguri cât de frecvent este acest sindrom ADL, dar bănuim că un procent de unu sau doi la sută din populație este afectat de el. Asta înseamnă cam două până la patru milioane de americani.

— Dumnezeule, exclamă Ralph.

Ellis își bău cafeaua. „Dumnezeule", gândi. „Doamne, Dumnezeule..."

— Din anumite motive, spuse McPherson, încuviințând spre chelnerul care adusese coniacul, pacienții cu ADL sunt predispuși la comportament agresiv, chiar violent, în timpul crizei. Nu știm de ce, dar acesta este adevărul. Celelalte simptome ce însoțesc sindromul ADL sunt hipersexualitatea și intoxicația patologică.

Ralph deveni deosebit de interesat.

— Îmi amintesc de cazul unei femei, mărturisi McPherson, care în timpul unei crize a întreținut relații sexuale cu doisprezece bărbați într-o singură noapte și, totuși, s-a considerat nesatisfăcută.

Ralph dădu pe gât coniacul. Ellis remarcă faptul că purta o cravată lată, cu un imprimeu modern. Un filfizon de patruzeci de ani, înghițind coniac și cu gândul la acea femeie.

— Intoxicarea patologică se referă la fenomenul de beție extremă și violentă, provocată de cantități mici de alcool — doar un pahar sau două. Chiar și atâta alcool poate declanșa o criză.

Ellis se gândi la prima lui operație de stadiul trei. Benson, micul și îndesatul Benson, blândul și manieratul programator care la beție se lua la bătaie cu oamenii — bărbați, femei, oricine s-ar fi întâmplat să fie prezent. Ideea de a vindeca această boală implantându-i fire în creier părea absurdă.

Și Ralph părea să gândească la fel.

— Și această operație va eradica violența?

— Da, confirmă McPherson. Noi așa credem, numai că operația nu a mai fost realizată până acum pe un subiect uman. Acest lucru se va întâmpla mâine dimineață aici, în spital.

— Înțeleg, spuse Ralph, ca și cum deodată i s-ar fi relevat scopul invitației la masă.

— Este o problemă foarte delicată, în legătură cu presa, continuă McPherson.

— Oh, da, asta cu siguranță ...

Urmă o scurtă pauză, după care Ralph întrebă:

— Cine va face operația?

— Eu, interveni Ellis.

— Bine, în cazul acesta va trebui să-ți verific dosarul. Vreau să fiu sigur că deținem o fotografie recentă și o biografie suficient de bună. Se încruntă cu gândul la munca pe care trebuia să o facă.

Ellis era contrariat de reacția lui Ralph. Asta era tot ceea ce gândea? Că ar putea avea nevoie de o fotografie mai recentă? Dar McPherson continuă liniștit:

— O să-ți dăm tot ce ai nevoie, conchise, și întâlnirea luă sfârșit.

5

Robert Morris stătea în cofetăria spitalului, terminându-și plăcinta cu mere, când pagerul începu să sune. Producea un sunet electronic ascuțit care persista până când lua aparatul de la brâu și îl bloca. Se reîntoarse la plăcinta lui. După câteva momente apelul se făcu din nou auzit. Înjură, puse bucata de plăcintă pe masă și se îndreptă spre telefonul de pe perete, pentru a răspunde la apel.

Trecuse de mult vremea când considera micul aparat verde ce stătea agățat la brâul lui ca pe un lucru minunat. Savura momentele în care, luând masa cu câte o femeie, pagerul său începea să sune, reclamând să ia imediat legătura cu cineva. Acest sunet demonstra ce persoană ocupată cu probleme de viață și de moarte era. Când pagerul începea să sune, se ridica de la masă, se scuza grăbit și răspundea la apel, afișând sentimentul datoriei pus înaintea plăcerii. Femeile adorau asta.

Însă după atâția ani nu mai reprezenta deloc o plăcere. Cutiuța aceasta era implacabilă și inumană și ajunsese să simbolizeze pentru el faptul că nu era propriul lui stăpân. Era întotdeauna subordonat unui apel venit de la o autoritate superioară sau ținta unui capriciu — o asistentă ce voia o confirmare pentru medicația de la 2 a.m.; o rudă îngrijorată în legătură cu starea postoperatorie a mamei; o persoană care îl anunța în legătură cu desfășurarea unei conferințe la care, de fapt, tocmai participa în acel moment.

Acum cele mai frumoase momente ale vieții lui erau cele în care ajungea acasă și punea câteva ore acea cutiuță

deoparte. Devenea liber și intangibil, și asta îi plăcea în mod deosebit.

Privi peste mese către bucata de plăcintă lăsată pe farfurie.

— Doctor Morris. Doctor Morris, doi-patru-șapte-unu.

Era derivația de la camera de gardă a etajului șapte. Se obișnuise de mult cu codul derivațiilor principale din Spitalul Universitar. Obținu legătura.

— Mulțumesc. Aici doctor Morris.

— Oh, da, spuse o voce feminină. A venit o femeie cu haine de noapte pentru pacientul Harold Benson. Spune că este vorba de lucruri personale. I le putem da?

— Vin imediat sus.

— Mulțumesc, doctore.

Se întoarse la masă după restul de plăcintă, apoi porni în direcția opusă. În timp ce înainta, pagerul său începu să sune, așa că se îndreptă din nou spre telefon.

— Doctor Morris?

— Doctor Morris, unu-trei-cinci-șapte.

Era de la centrul metabolic.

— Doctor Morris, răspunse el.

— Aici este doctorul Hanley, auzi vocea familiară. Ne întrebăm dacă nu ai putea să treci pe aici să vezi o femeie care, credem noi, ar putea să aibă o psihoză hormonală. În plus, are o anemie hemolitică, ca după o splenoctomie.

— Nu am cum să o văd astăzi, obiectă Morris, iar mâine este cam târziu. (Asta, simțea, este cea mai neconvingătoare afirmație a anului.) Ați încercat la Peters?

— Nu...

— Peters are o experiență vastă în studiul steroizilor. Rugați-l pe el.

— În regulă. Mulțumim.

Morris închise. Urcă în lift și apăsă butonul pentru etajul șapte. Pagerul se auzi pentru a treia oară. Se uită la ceas: era 6,30, oră la care se presupune că și-a terminat deja programul, dar oricum răspunse la apel. Era Kelso, un angajat de la pediatrie.

— Nu vrei să-ți mai miști puțin fundul? întrebă Kelso.

— În regulă. Pe la ce oră?

— Ce-ai zice peste o jumătate de oră?

— Dacă ai deja mingiile.

— Le am. Sunt în mașina mea.

— Ne vedem pe teren, zise Morris, apoi adăugă: S-ar putea să întârzii puțin.

— Oricum nu prea mult, se va întuneca în curând.

Morris îi promise că se va grăbi, după care închise.

La etajul șapte era liniște. Deși celelalte erau zgomotoase și gemeau la acea oră de vizitatori și rude, cel de-al șaptelea etaj era aproape întotdeauna tăcut. O liniște și un calm pe care asistentele le întrețineau cu multă grijă.

— Uitați-o aici, doctore, spuse asistenta din camera de gardă, arătând spre o fată care stătea pe o valiză. Morris se îndreptă spre ea. Era tânără și foarte drăguță, avea picioare lungi și era îmbrăcată într-un șort țipător.

— Sunt doctorul Morris.

Ea se ridică și îi strânse mâna.

— Angela Black. Am pregătit asta pentru Harry. Ridică o mică geantă pe care el i-o luă din mână. M-a rugat să i le aduc.

— În regulă, voi avea grijă să le primească.

Ea ezită puțin, după care îndrăzni:

— N-aș putea să-l văd?

— Nu cred că este o ideea prea bună. Benson cu siguranță că a fost ras până acum; în general, pacienții care au fost rași preoperatoriu nu prea sunt încântați să fie văzuți în starea asta.

— Măcar pentru câteva minute?

— Este deja sedat, adăugă el.

Arăta clar că este dezamăgită.

— Atunci, sunteți amabil să-i transmiteți un mesaj?

— Sigur.

— Spuneți-i, vă rog, că m-am reîntors în vechiul meu apartament. O să înțeleagă.

— În regulă.

— N-o să uitați, nu-i așa?

— Nu, am să-i transmit.

Zâmbi. Era mai degrabă un zâmbet dulce, în ciuda genelor false lungi și a machiajului strident. De ce-și făceau tinerele așa ceva?

— Mulțumesc. Cred că am să plec acum.

Și o porni spre ieșire, cu un mers în mod deliberat vioi. O privi îndepărtându-se, apoi apucă viguros geanta, care părea destul de grea.

Polițistul care stătea lângă ușa 710 se interesă cum mai merge treaba.

— Bine, răspunse Morris.

Polițistul privi spre geantă, dar nu spuse nimic când Morris intră cu ea.

Harry Benson urmărea un western la televizor. Morris dădu sunetul mai încet.

— O fată foarte drăguță ți-a adus asta.

— Angela? zâmbi Benson. Așa este, are un exterior destul de drăguț. Nu are un mecanism interior deosebit de complicat, dar un exterior drăguț. A adus totul?

Întinse mâna și Morris îi înmână geanta. Îl privi pe Benson cum o deschide și înșiră pe pat întregul conținut. O pijama, un aparat electric de ras, o loțiune after-shave, un volum broșat. La sfârșit scoase o perucă neagră.

— Ce e asta? întrebă Morris.

Benson ridică din umeri și râse.

— Știam că mai devreme sau mai târziu voi avea nevoie de așa ceva. Până la urmă tot o să mă lăsați să plec de aici, nu-i așa?

Morris râse împreună cu el. Benson puse peruca înapoi în geantă, după care scoase un pachet de plastic. Îl deschise cu un sunet metalic și Morris văzu un set de șurubelnițe de mărimi diferite, împăturite în folii de plastic și distribuite pe mărimi în diferite buzunare.

— Asta pentru ce e? întrebă Morris.

Benson privi un moment derutat. Apoi spuse:

— Nu știu dacă ai să poți înțelege.

— Încearcă.

— Le am întotdeauna cu mine. Pentru protecție.

Benson puse șurubelnițele înapoi în geantă. Le așeză cu grijă, aproape cu respect. Morris știa că pacienții își aduceau întotdeauna cu ei în spital diferite lucruri ieșite din comun, și în mod special atunci când erau foarte grav

bolnavi. Reprezentau pentru ei un fel de talismane cu puteri magice. De obicei erau în legătură cu un hobby sau o activitate favorită. Își amintea de un iubitor al yahtingului cu o tumoare metastatică pe creier, care își adusese un chit de reparat ambarcațiuni, și de-o femeie cu o boală de inimă deosebit de avansată, care luase cu ea o cutie cu mingi de tenis.

— Înțeleg, spuse Morris.

Benson zâmbi.

6

Camera TELECOMP era goală când intră; consolele și imprimantele stăteau tăcute, ecranele erau acoperite de șiruri de numere. Se îndreptă spre colțul camerei și își turnă o ceașcă de cafea, după care introduse în computer ultimul psihodex făcut lui Benson.

NPS aplicase testele psihodex în paralel cu alte teste psihologice analizate pe computer. Totul făcea parte din ceea ce McPherson numea „dubla gândire evoluată". În acest caz este vorba de ideea unui creier care, ca și un computer, lucrează în două sensuri, în două direcții diferite. Pe de o parte, poți folosi computerul pentru a cerceta activitatea mentală, pentru a te ajuta să-i analizezi funcționarea, pe de altă parte, și în același timp, poți folosi

cunoștințele acumulate de creier pentru a proiecta computere mai bune și mai eficiente. Așa cum spunea McPherson, „un creier reprezintă un model pentru computer, în aceeași măsură în care computerul este un model pentru creier".

La NPS, specialiștii în computere și neurobiologii lucrau de o bună bucată de timp împreună. În urma acestei asocieri luaseră naștere Forma Q și programe ca George și Martha, noua tehnică neurochirurgicală și testele psihodex.

Psihodexele erau relativ simple. Reprezentau un test ce dădea răspunsuri directe la întrebări psihologice și manipula aceste răspunsuri în concordanță cu un complex de formule matematice. De îndată ce datele au fost introduse în computer, Ross privi cum ecranul se umple cu rânduri întregi de calcule.

Le ignoră; știa că numerele nu sunt decât baza de pornire a computerului, un pas înspre rezultatul final. Zâmbi, gândindu-se cum ar explica Gerhard aceasta — rotirea în spațiu a matricelor de treizeci pe treizeci, derivând factori, făcându-i ortogonali, apoi analizându-i. Totul suna complicat și foarte științific, iar ea nu înțelegea cu adevărat nimic din toate astea.

Descoperise cu mult timp în urmă că te poți folosi de un computer fără să înțelegi de fapt cum funcționează cu adevărat. La fel cum te poți folosi de un automobil, de un aspirator sau de propriul tău creier.

Pe ecran apăru următoarea înregistrare: „CALCULE TERMINATE. CHEAMĂ DISPLAY SEQUENCE".

Apasă pe *display sequence* pentru o succesiune de trei spații. Computerul o informă că trei spații îi acordă o probabilitate de optzeci și unu la sută. Pe ecran apăru o imagine tridimensională în formă de munte, cu un vârf ascuțit. O privi un moment, apoi ridică receptorul și formă numărul lui McPherson.

McPherson se încruntă spre ecran. Ellis privea peste umărul lui.

— E clar? întrebă Ross.

— Perfect, răspunse McPherson. Când a fost făcut?

— Astăzi, spuse ea.

— Doar nu ai de gând să renunți fără luptă, se încruntă McPherson.

În loc să-i răspundă, ea apăsă pe un buton și pe ecran se formă un al doilea vârf, mai înalt decât primul.

— Aceasta este ultima previziune.

— La acest marcaj, înălțimea înseamnă ...

— Afecțiune psihotică, confirmă ea.

— Deci este cu mult mai pronunțată acum. Cu mult mai mult chiar decât acum o lună, spuse McPherson.

— Da, recunoscu ea.

— Crezi că a zbârcit-o cu testul ăsta?

Ea clătină din cap. Îl trecuse succesiv prin cinci alte teste anterioare. Tendința era clară. Cu fiecare test vârful „muntelui“ se înălța și se ascuțea.

— Ei bine, atunci este clară concluzia că starea lui se înrăutățește pe zi ce trece. Presupun că în continuare opțiunea ta este contra operației.

— Mai mult ca niciodată. Este, fără discuție, psihotic și dacă vei începe să conectezi fire în capul lui ...

— Știu, știu ce vrei să spui.

— Va începe să creadă că a fost transformat într-o mașină, termină ea.

McPherson se întoarse spre Ellis.

— Consideri că vom putea stopa această evoluție folosind thorazină?

Thorazina era un tranchilizant major care ajuta anumiți psihotici să gândească ceva mai clar.

— Cred că merită să încercăm.

McPherson încuviință.

— Și eu la fel. Tu, Janet?

Ea continuă să privească tăcută ecranul. Era ieșit din comun felul în care funcționau aceste teste. Vârful muntelui era ceva abstract, o reprezentare matematică a unei stări emoționale. Nu era o caracteristică reală a unei persoane, ca degetele de la picioare, sau înălțimea, sau greutatea.

— Janet? Tu ce crezi? repetă McPherson.

— Eu cred, spuse ea, că vă luați o imensă responsabilitate făcând această operație.

— Pe care tu încă o mai dezaprobi?

— Nu o dezaprob. O consider doar ineficientă pentru Benson.

— Ce crezi despre folosirea thorazinei? insistă McPherson.

— Este un joc de noroc.

— Și nu merită să fie jucat?

— Poate că merită, poate că nu. Dar rămâne un joc.

McPherson încuviință și se întoarse către Ellis.

— Tu încă mai vrei să faci operația?

— Da, răspunse Ellis privind la ecran. Eu încă mai vreau să o fac.

7

Ca întotdeauna, Morris găsi că este foarte ciudat să joci tenis pe terenul spitalului. Clădirile din fundal îl făceau să se simtă puțin vinovat — toate acele rânduri de ferestre, toți pacienții care nu puteau să facă ceea ce făcea el. Apoi mai era și sunetul — sau mai degrabă lipsa lui. Autostrada trecea prin apropierea spitalului și pocnetul liniștitor al mingiilor era complet acoperit de zgomotul continuu și monoton al mașinilor care treceau.

Se întunecase deja, iar el avea mari probleme cu vederea, mingile păreau că lovesc terenul lui în cele mai neașteptate locuri. Kelso era mult mai puțin afectat. Morris glumea uneori în legătură cu faptul că Kelso mănâncă prea mulți morcovi, dar oricare ar fi fost explicația, rămânea umilitor faptul de a juca o partidă cu el în nocturnă. Întunericul îl ajuta pe celălalt, iar Morris ura să piardă.

Se împăcase de mult cu ideea competitivității lui exagerate. Morris nu renunța la nici o întrecere. Se măsura în jocuri, în muncă, în relațiile cu femeile. De mai multe ori Ross adusese vorba despre acest lucru, după care abandonase subiectul, într-o formă pe care psihiatrii o folosesc ori de câte ori marchează câte un punct; dar Morris nu se supăra. Era adevărul vieții lui și oricare ar fi fost conotațiile — creșterea securității, nevoia de a-și dovedi sie însuși că poate să învingă complexul de inferioritate — nu se temea de ele. Obținea plăcere din competiție și satisfacții câștigând. Așa că își planificase ca în viață să câștige de mai multe ori decât să piardă.

În parte, acceptase NPS-ul deoarece era una din cele mai mari provocări și, bineînțeles, pentru că potențialul recompensei era enorm. În secret, Morris se aștepta să fie numit în postul de profesor chirurg înainte de a împlini patruzeci de ani. Cariera lui anterioară fusese remarcabilă — acesta fusese și motivul pentru care Ellis îl acceptase — și era la fel de sigur și de viitor. Nu avea cum să-i dăuneze legătura ce avea să o facă a doua zi cu un caz chirurgical istoric.

Una peste alta, era într-o dispoziție bună și trase din greu cam vreo jumătate de oră, până când obosi și se făcu prea întuneric ca să mai joace. Îi făcu semn lui Kelso — nici un sunet nu se putea percepe în afara zgomotului autostrăzii — de terminare a jocului. Se întâlniră la fileu pentru a-și strânge mâinile. Morris avu satisfacția să simtă transpirația lui Kelso — asudase din greu.

— Bun joc, remarcă Kelso. Ne vedem mâine la aceeași oră?

— Nu sunt sigur, răspunse Morris.

Kelso se opri.

— Oh, ai dreptate, mâine ai o zi mare.

— Zi mare, încuviință Morris.

Dumnezeule, veștile ajunseseră chiar și la aripa de pediatrie. Pentru un moment simți ceea ce trebuie să simtă Ellis — o presiune enormă, abstractă, vagă, izvorâtă din certitudinea că întregul Spital Universitar urmărea intervenția.

— Ei bine, mult noroc mâine, îi ură Kelso.

Când cei doi se întorceau către spital, Morris îl văzu pe Ellis, o figură distantă și solitară, șchiopătând ușor în timp ce traversa parcarea și se urca în mașină pentru a merge acasă.

Miercuri, 10 martie 1971

IMPLANTAREA

1

La 6 a.m., Janet Ross se afla la etajul trei, cel de chirurgie, îmbrăcată în verde și sorbindu-și cafeaua. Era o oră la care chirurgii trândăveau. De regulă, operațiile erau programate să înceapă în fiecare zi la șase fix, dar de cele mai multe ori acest lucru se întâmpla cincisprezece sau treizeci de minute mai târziu. Chirurgii stăteau primprejur, răsfoind ziarele, discutând valoarea pieței sau despre jocul de golf pe care îl avuseseră cu o zi înainte. Din când în când mai mergea câte unul la galeria de deasupra sălii de operație, pentru a privi spre sala de operație și a constata cum decurg pregătirile.

Ross era sigura femeie din încăpere, iar prezența ei influență în mod subtil atmosfera masculină. O enerva acest fapt, pentru că în prezența ei bărbații deveneau mai tăcuți, mai politicoși, mai puțin joviali și mai răgușiți. Nu dădea un ban pe faptul că erau mai răgușiți, dar era nemulțumită că o făceau să se simtă o intrusă. Îi creau senzația că toată viața ei fusese așa, chiar și atunci când era foarte mică. Tatăl ei fusese un chirurg care nu se ferea niciodată să-și ascundă dezamăgirea că avusese o fată în locul unui

fiu. Un fiu s-ar fi încadrat în schema lui de viață; l-ar fi putut aduce la spital sâmbăta dimineața și l-ar fi luat în sala de operație. Acestea erau lucruri pe care le puteai face doar cu un fiu. Dar o fată era cu totul altceva, o entitate complicată, nepotrivită cu viața chirurgicală. Și pentru asta, o intrusă...

Privi în jur, la chirurgii care trândăveau, și apoi, pentru a-și masca stânjeneala, merse la telefon și ceru legătura la etajul șapte.

— Aici este doctorul Ross. Mai este domnul Benson acolo?

— Tocmai a plecat.

— Când a părăsit etajul?

— Acum aproximativ cinci minute.

Închise și se reîntoarse la cafeaua ei. Ellis apăru în sală și se îndreptă spre ea.

— Vom avea o întârziere de cinci minute, datorită computerului. Deocamdată se fac legăturile liniilor. Ai vorbit cu pacientul?

— A plecat acum cinci minute.

— L-ai văzut pe Morris?

— Nu încă.

— Ar face bine să-și miște o dată fundul ăla încoace, spuse Ellis.

Și, cumva, asta o făcu să se simtă mai bine.

Morris se afla în lift împreună cu asistenta, un polițist și, bineînțeles, cu Benson, care stătea întins pe targă. În momentul în care ajunseră jos, Morris îi spuse polițistului:

— Nu veți putea intra în sala de operație.

— De ce nu?

— Pentru că pătrundem direct într-un mediu steril.

— Și eu ce să fac?

— Puteți să urmăriți operația de la galeria de vizionare a celui de al treilea etaj. Spuneți-i asistentei de la pupitru că aveți permisiunea mea.

Polițistul încuviință. Liftul se opri la etajul doi. Ușile se deschiseră spre un hol plin de oameni în costume chirurgicale verzi, umblând încolo și-ncoace. Pe un indicator se putea citi: ZONĂ STERILIZATĂ. NU SUNT ADMISE PERSOANELE NEAUTORIZATE. Textul era imprimat cu roșu.

Morris și asistenta îl împinseră pe Benson afară din lift. Polițistul rămase în urmă, privind nervos. Apăsă butonul etajului trei și ușile se închiseră.

Morris înaintă pe coridor cu Benson. După un moment acesta spuse:

— Sunt încă treaz.

— Bineînțeles că ești.

— Dar aș vrea să nu fiu.

Morris încuviință răbdător. Benson luase medicamentele preoperatorii cu aproape o jumătate de oră înainte. În curând aveau să-și facă efectul, producându-i o stare de somnolență.

— Cum îți simți gura?

— Uscată.

Asta însemna că atropina începea să dea rezultate.

— Curând ai să fii în regulă.

Morris nu suferise niciodată vreo intervenție chirurgicală. Efectuase sute, dar niciodată nu trecuse printr-o asemenea experiență. În ultimii ani începuse să se întrebe

cum s-ar simți de cealaltă parte a gardului. Bănuia, gând pe care nu l-ar fi admis cu nici un chip, că trebuie să fie oribil.

— O să fie bine, îl asigură pe Benson, și îl bătu încurajator pe umăr.

Benson privi doar spre el în timp ce înaintau pe coridor către sala de operații 9.

Sala de operații 9 era cea mai mare din spital. Era de aproape treizeci de metri pătrați și burdușită cu echipament electronic. Când întreaga echipă era prezentă — adică toți doisprezece — locul devenea destul de înghesuit. Dar acum în spațiul tivit cu verde nu erau decât două asistente care așezau câteva mese sterile în jurul scaunului. Această sală nu era prevăzută cu masă de operație — doar un scaun tapisat, ca un fotoliu stomatologic.

Janet Ross se afla în camera de pregătire, adiacentă sălii de operație. Alături de ea, Ellis își terminase pregătirile și mormăia ceva despre nemernicul de Morris, care întârzia al dracului de mult. Ellis devenea deosebit de nervos înainte de a intra în operație, părând încredințat că nimeni nu bagă de seamă. Ross efectuase împreună cu el câteva intervenții pe animale și se obișnuise cu tensiunea rituală și cu obscenitățile dinaintea operației, după care se așternea calmul, o dată ce lucrurile începeau să se deruleze în sensul lor firesc.

Ellis închise cu cotul robinetul și intră în sală în așa fel încât brațele să nu atingă ușa. O asistentă îi întinse un prosop. În timp ce-și ștergea mâinile privi înapoi către Ross, apoi în sus către tavanul de sticlă ce-i despărțea de

galeria de vizionare de deasupra. Ross știa că acolo va fi o mulțime de oameni care vor urmări operația.

Morris coborî și începu să se pregătească.

— Ellis se întreba pe unde umbli, îi spuse ea.

— Să-l aduc pe pacient.

Una dintre surorile de legătură intră în camera de serviciu și spuse:

— Doctor Ross, avem aici pe cineva de la laboratorul de radiații cu o unitate pentru doctorul Ellis. O dorește acum?

— Dacă este încărcată.

— Am să întreb, spuse sora și dispăru, după care își vârî din nou capul pe ușă. Au spus că este încărcată și pregătită să fie pusă în funcțiune, dar pentru că echipamentul vostru nu este protejat s-ar putea să aveți neplăceri.

Ross știa că întregul echipament existent în sala de operații fusese protejat cu o săptămână în urmă. Schimbarea plutoniului nu emana prea multe radiații — nu suficiente pentru a voala placa radiografică — dar ar fi putut să perturbe echipamentul științific mai delicat. Bineînțeles că nu prezenta nici un pericol pentru oameni.

— A fost protejat, răspunse Ross. Spune-le să-l aducă în sală.

Ross se întoarse către Morris, care se pregătea alături de ea.

— Cum e Benson?

— Nervos.

— Are și motive.

Morris privi spre ea întrebător, peste masca sterilă. Ea își scutură mâinile de apa în exces și se reîntoarse în

sală. Primul lucru pe care îl văzu fu omul de la laborator împingând o măsuță pe care era așezată unitatea de plutoniu închisă într-o cutiuță de plumb. Pe părțile laterale era imprimat PERICOL DE IRADIERE, împreună cu trei semne portocalii, simbolul radiațiilor. Totul era îngrozitor de ridicol; unitatea de sarcină era absolut sigură.

Ellis traversă încăperea, în timp ce era ajutat să-și îmbrace halatul. Își vârî mâinile în mănușile de plastic și își flexă degetele, după care se adresă omului de la laborator:

— A fost sterilizată?

— Poftim?

— Unitatea a fost sterilizată?

— Nu știu, domnule.

— Atunci dă-o unei fete să se ocupe de ea. Trebuie neapărat să fie sterilizată.

Doctorul Ross își uscă mâinile și intră în răcoarea sălii de operație. Ca mai toți chirurgii, Ellis prefera camerele reci — mult prea reci de fapt, pentru pacient. Dar el spunea adesea: „Dacă eu sunt fericit, și pacientul e fericit".

Ellis era acum în cealaltă parte a sălii, în fața ecranelor, în timp ce surorile de legătură care nu erau de serviciu în sală îi montau pacientului plăcuțele pentru raze X. Le privi printre gene, gândindu-se că mai văzuse asta de sute de ori până atunci. Unul câte unul, restul echipei intră în cameră. Acum erau toți: două asistente de sală, două surori de legătură, un infirmier, Ellis, doi chirurgi asistenți, incluzându-l și pe Morris, doi tehnicieni

electroniști și un programator. Anestezistul era afară, cu Benson.

Fără a-și ridica privirea de pe consolă, unul dintre electroniști spuse:

— Putem începe oricând doriți, doctore.

— Să așteptăm până la venirea pacientului, răspunse Ellis sec, stârnind câteva chicoteli în grupul aflat în sală.

Ross privi la cele șapte ecrane TV aflate în jur. Erau de diverse mărimi și poziționate în locuri diferite, în funcție de cât de importante erau pentru chirurg. Cele mai mici ecrane monitorizau în circuit închis desfășurarea operației. Deocamdată erau fixate asupra părții superioare a unui scaun gol.

Un alt ecran, mai apropiat de chirurg, monitoriza electroencefalograma sau EEG-ul. Acesta era acum închis, cele șaisprezece penițe de înregistrare trasând linii drepte de-a lungul lui. Pe un ercan ceva mai mare erau redați parametrii operativi de bază: electrocardiograma, presiunea arterială periferică, respirația, ritmul cardiac, alura ventriculară, presiunea centrală venoasă, temperatura rectală. Ca și ecranul EEG-lui, prezenta deocamdată o serie de linii drepte.

Mai multe ecrane erau închise. Ele urmau să redea în alb și negru imagini radioscopice ale operației, intensificate cu raze X.

Mai erau două ecrane color, afișând părți ale programului introdus. Acest program era acum rulat fără a-i fi fost introduse coordonatele. Pe ecran se rotea o imagine tridimensională a creierului, în timp ce coordonate aleatorii, generate de computer, erau afișate în partea de

jos. Ca întotdeauna, Ross simțea computerul ca pe o altă prezență, aproape umană — o impresie care se accentua pe măsură ce operația înainta.

Ellis termină de controlat unitatea de raze X și își ridică privirea către ceas. Era 6,19 și Benson se afla tot afară, asistat de anestezist. Ellis înconjură încăperea, făcând scurte obervații fiecăruia. Era neobișnuit de prietenos, și Ross se întrebă de ce oare. Își ridică privirea către galeria de deasupra, unde îi văzu pe directorul spitalului, pe șeful secției de chirurgie, pe șeful secției de boli interne și pe șeful secției de cercetare, privind în jos prin cupola de sticlă. Apoi înțelese.

Era 6,21 când Benson a fost adus înăuntru. Se afla acum sub influența completă a premedicației, relaxat, cu trupul și pleoapele grele. Capul îi fusese înfășurat într-un prosop verde.

Ellis supraveghe transferul lui Benson de pe targă pe scaun. În timp ce i se asigurau mâinile și picioarele cu legături, Benson păru că se trezește, ochii deschizându-i-se larg.

— Ca să nu aluneci, spuse Ellis încet. Nu vrem să te rănești.

— Un... huh, suspină Benson, după care închise ochii.

Ellis îi făcu semn unei asistente și aceasta desfăcu prosopul steril care acoperea capul lui Benson. Capul gol-goluț părea mic — asta era impresia obișnuită a lui Ross — și alb. Pielea era netedă, exceptând o tăietură a briciului, vizibilă în partea frontală stângă. „X“-urile

marcate cu cerneală albastră de Ellis se distingeau clar pe partea dreaptă.

Benson se înclină spre spate în scaun, dar nu deschise ochii. Unul dintre tehnicieni începu să fixeze pe corpul lui electrozii monitorului, ungându-i cu un strat subțire de pastă electrolitică. Lucra cu repeziciune și curând trupul lui Benson fu conectat la o multitudine de fire multicolore care ieșeau din echipament.

Ellis privi la ecranele monitoarelor TV. EEG-ul trasa acum șaisprezece linii zimțate; bătăile inimii erau înregistrate; ritmul respirator creștea și scădea ușor; temperatura era constantă. Tehnicienii începură să introducă parametrii preoperatorii în computer. Valorile normale de laborator fuseseră deja introduse. Pe tot parcursul operației, computerul urma să monitorizeze toate semnele vitale la un interval de cinci secunde și să semnaleze dacă ceva este în neregulă.

— Vă rog să dați drumul la muzică, ceru Ellis, și una dintre asistente introduse o casetă într-un casetofon portabil aflat într-un colț al camerei.

Îndată începu să se audă un concert de Bach, în surdină. Ellis opera întotdeauna pe muzică de Bach; spera ca măcar precizia, dacă nu chiar geniul, să fie contagioase.

Se apropiau de începerea operației. Ceasul electronic de pe perete arăta 6:29:14 a.m. Alături de el, timpul oprit al unui alt ceas electronic indica 0:00:00.

Cu ajutorul unei asistente de sală Ross își puse halatul și mănușile sterile. Cu mănușile era întotdeauna mai dificil. Nu participa prea des la operații, și atunci când o făcea avea nevoie de ajutor pentru a se echipa. Era

imposibil să citești ceva pe fața asistentei de sală, numai ochii îi erau vizibili deasupra măștii, iar Ross se bucura că Ellis și ceilalți chirurgi erau cu spatele la ea, atenți la pacient.

Se îndreptă spre un capăt al sălii, atentă să nu agațe cablurile negre și groase ce străbăteau încăperea în toate direcțiile. Ross nu participa la stadiul inițial al intervenției. Trebuia să aștepte până ce era plasat mecanismul stereotaxic și se determinau primele coordonate. Avea suficient timp să stea deoparte și să tragă de mănuși, până ce toate degetele ajungeau la locul lor.

Nu era absolut necesară participarea ei la intervenție, dar McPherson insista ca unul din membrii nechirurgi ai echipei să asiste la operații. Susținea că acest lucru mărește coeziunea echipei.

Îi urmări pe Ellis și pe asistenții aflați în cealaltă parte a camerei, drapându-l pe Benson, apoi își ridică privirea pentru a urmări aceeași operație pe monitorul cu circuit închis. Întreaga intervenție era, de altfel, înregistrată pe bandă video pentru o analiză ulterioară.

— Cred că acum putem porni, spuse Ellis încet. Începeți cu acele.

Din spatele scaunului, anestezistul plasă acul în spațiul intravertebral lombar doi și lombar trei al șirei spinării. Benson se mișcă o dată și scoase un sunet ușor.

— Am ajuns, anunță anestezistul. Cât de mult vrei să înaintez?

Consola computerului afișă „OPERAȚIA A ÎNCEPUT“, apoi declanșă automat ceasul, care începu să marcheze secundele.

— Dă-mi pentru început treizeci de centimetri cubi și faceți o radiografie, vă rog.

Aparatele cu raze X fură instalate în poziție pe fruntea și pe o parte a corpului pacientului. Plăcuțele se puseră în mișcare, închizându-se cu un clic. Ellis călcă pe un buton aflat pe podea și ecranul televizorului se lumină imediat, arătând imagini alb-negru ale craniului. Urmări cele două imagini, pe măsură ce aerul pătrundea în ventriculi, marcând parcursul cu negru.

Programatorul se așeză la consola computerului, mâinile lui agitându-se deasupra butoanelor. Pe *display*-ul său apărură cuvintele „PNEUMOGRAFUL ÎN FUNCȚIUNE".

— În regulă, hai să-i fixăm capul, spuse Ellis. Rama tubulară a cutiei stereotactice fu plasată pe craniul pacientului. Se stabili și controlă poziția orificiilor care urmau să fie făcute. Când Ellis fu satisfăcut, injectă anestezicul local în acele puncte, apoi tăie și îndepărtă pielea, expunând suprafața albă a scalpului.

— Trepanul, te rog.

Cu trepanul de 2 mm făcu una din cele două orificii marcate pe partea dreaptă a craniului. Plasă rama stereotactică — pălăria — pe o parte a capului și împinse cu grijă.

Ross privea peste monitoarele computerelor. Valorile pentru ritmul cardiac și presiunea arterială fură afișate pe ecran și dispărură. Totul era normal. Curând, ca și chirurgii, computerul urma să se confrunte cu situații mult mai complexe.

— Hai să facem o verificare a poziției, spuse Ellis, și se îndepărtă puțin de pacient, încruntându-se critic în direcția capului ras al lui Benson și a ramei metalice fixată pe el. Tehnicianul radiograf se apropie și făcu înregistrările.

În trecut, își aminti Ross, efectuarea radiografiilor și determinarea poziției se realizau prin analiza vizuală a plăcilor. Era un proces extrem de lent. Folosind compas, raportor și riglă, trasau linii peste radiografii, le măsurau, le recontrolau. Acum datele sunt introduse direct în computer, care face analizele mult mai rapid și cu mai mare acuratețe.

Toată echipa se întoarse să privească ecranul computerului. Imaginile radiografice apărură pentru o scurtă perioadă, după care fură înlocuite de reprezentări schematice. Câmpul maxim de localizare a aparaturii stereotactice era calculat; actuala localizare se identifica cu aceasta. Un set de coordonate fulgeră pe ecran, urmat de notația „POZIȚIONARE CORECTĂ".

— Mulțumesc pentru informație, spuse Ellis, și se întoarse către măsuța pe care se aflau electrozii.

Echipa folosea acum electrozi din oțel inoxidabil, acoperit cu un strat de teflon. Încercaseră în trecut aurul, aliaje de platină, și chiar fibre flexibile de oțel, în vremea când electrozii mai erau încă plasați fără ajutorul aparaturii electronice.

Vechea metodă folosită în acest fel de intervenții era o acțiune dezordonată și sângeroasă. Era necesară îndepărtarea unei mari porțiuni din craniu și expunerea unei părți a creierului. Chirurgii găseau punctele de marcaj

chiar pe suprafață, după care plasau electrozii în substanța creierului. În cazul în care trebuiau plasați în structurile adânci, tăiau cu un cuțit creierul până la ventriculi. Existau complicații; operațiile erau de durată; pacienții nu se refăceau niciodată complet.

Acum, computerul schimbase totul. El îți permitea fixarea cu precizie într-un spațiu tridimensional. Inițial, alături de alte cercetări din domeniu, grupul NPS încercase să facă legătura unor puncte din adâncul creierului cu arhitectura craniului. Măsuraseră punctele lor de marcare prin orbita ochiului, prin meatul urechii, prin sutura sagitală. Bineînțeles că acestea nu au funcționat — creierul oamenilor nu se acomoda înăuntrul craniului cu nici o consistență. Singurul mod de a determina puncte în adâncul creierului a fost relația cu alte puncte de pe creier — și hotarul logic erau ventriculele, spațiile pline cu fluid din creier. În baza noului sistem, totul era determinat în relație cu ventriculele.

Prin folosirea computerului, nu mai era necesară expunerea suprafeței creierului. În schimb, prin câteva mici foraje în craniu erau introduși electrozii, în timp ce computerul urmărea prin raze X plasarea lor corectă.

Ellis ridică primul electrod multiplu. De unde se afla Ross, acesta părea un fir subțire. De fapt, era un mănunchi de douăzeci de fibre, cu puncte de contact dispuse în trepte. Fiecare fir era tras în teflon, exceptând ultimul milimetru, care era liber. Firele erau de grosimi diferite, așa încât sub lentila unui microscop vârfurile electrozilor grupați păreau ca niște trepte în miniatură.

Ellis controlă mănunchiul sub o lentilă puternică. Ceru mai multă lumină și întoarse mănunchiul, privind fiecare punct de contact, după care îl înmână unei asistente pentru a-l monta într-un tester și a-i vizualiza fiecare contact. Deși era un lucru ce fusese făcut de zeci de ori, Ellis mai efectua întotdeauna încă o dată acest control înaintea plasării definitive. Și întotdeauna avea o rezervă de patru fibre sterilizate, deși intervenția nu necesita decât două. Ellis era mereu prevăzător.

În cele din urmă se declară satisfăcut.

— Suntem gata pentru conectare? își întrebă echipa.

Încuviințară cu toții. Se apropie de pacient și spuse:

— Hai să penetrăm membrana.

Până la acest punct al operației foraseră în craniu, dar rămăsese intactă membrana *dura mater* ce acoperea creierul și adăpostea fluidul spinal. Unul din asistenții lui Ellis efectuă o puncție prin membrană.

— Am fluid, spuse el, și o picătură mică și transparentă de lichid se scurse din orificiu pe țeasta rasă. O asistentă o șterse imediat.

Ross găsise întotdeauna uimitor felul în care era protejat creierul. Și alte organe vitale ale corpului erau protejate, plămânii și inima înăuntrul cutiei toracice, ficatul și splina sub ultimele coaste, rinichii împachetați în grăsime sub mușchii tari ai spatelui. O bună protecție, dar nimic nu se compara cu sistemul nervos central, care era total acoperit de oase. Și de parcă acest lucru nu ar fi fost de ajuns, înăuntrul oaselor se afla o pungă formată din membrane ce conținea lichidul cerebrospinal. Fluidul se găsea sub presiune, astfel încât creierul să plutească în

lichidul presurizat, sistem ce-i acorda o extraordinară protecție.

McPherson îl compara cu fetusul ce plutește în lichidul amniotic al mamei. „Copilul iese afară din pântece", remarca McPherson, „dar creierul nu părăsește niciodată pântecul său special".

— Acum voi plasa electrozii, interveni Ellis.

Ross veni mai în față, urmărind echipa de chirurgi strânsă în jurul pacientului. Privi cum Ellis introduce capătul fibrelor electrodului prin orificiu și presează ușor, pătrunzând în substanța creierului. Tehnicianul lucra la consola computerului. Pe ecran apăru: „PUNCT DE INTRARE LOCALIZAT".

Pacientul nu se mișcă, nu scoase nici un sunet. Creierul nu putea simți durerea; îi lipseau senzorii durerii. Era un alt capriciu al naturii ca organul ce înregistrează întreaga durere a corpului să nu o poată percepe pe-a sa.

Ross își mută privirea de la Ellis la imaginea radioscopică în alb și negru și văzu conturul exact al electrodului începându-și înaintarea înceată în creier. Privi imaginea laterală, apoi pe cea generală prezentată de computer.

Acesta interpreta imaginile cu raze X, desenând un creier simplificat, zona respectivă a lobului temporal în roșu și un fir albastru licărind în sensul în care electrodul trebuia să traverseze de la punctul de intrare până la zona vizată. Așa că Ellis putea urmări drumul electrodului.

— Foarte frumos, spuse Ross.

Computerul afișa triple coordonate într-o succesiune rapidă, pe măsură ce electrodul pătrundea mai adânc.

— Exercițiul face ca totul să fie perfect, răspunse Ellis morocănos. Folosea acum aparatul de micșorare atașat la capul stereotactic. Scala reducea mișcările brutale ale degetelor lui la foarte mici schimbări ale electrozilor. Dacă își mișca degetele cu jumătate de inch, scala transforma aceasta într-o jumătate de milimetru. Foarte încet, electrozii penetrau din ce în ce mai adânc în creier.

Ross își dezlipi ochii de pe ecran pentru a privi monitorul TV cu circuit închis, care îl arăta pe Ellis la treabă. Era mult mai ușor să urmărești pe monitor decât să urmărești totul pe viu. Dar se întoarse când îl auzi pe Benson spunând foarte distinct „Uh“.

— Ce a fost asta? se opri Ellis.

— Pacientul, anunță anestezistul, arătând către Benson.

Ellis așteptă, după care se întoarse să privească spre fața lui Benson.

— Sunteți în regulă, domnule Benson? Vorbea tare și distinct.

— Mda. Bine, răspunse Benson, cu o voce profund drogată.

— Vreo durere?

— Nu.

— Bine. Încearcă să te relaxezi acum.

Ellis se întoarse la munca lui. Ross respiră ușurată. Întâmplarea o tensionase, deși știa foarte bine că nu este nici un motiv de alarmă. Benson nu putea simți durerea și știa, de asemenea, că starea lui de sedare nu era decât un fel de somn indus medicamentos, nu inconștiență. Nu era nici un motiv pentru care Benson să fie inconștient, nici un motiv pentru a risca o anestezie generală.

Ross privea din nou către monitoarele computerului, care prezenta acum altă imagine a creierului, o vedere din spate, din apropierea gâtului. Firul electrodului era vizibil acum din față, ca un punct înconjurat de cercuri concentrice. Ellis ar fi trebuit să mai înainteze încă un milimetru, un sfert de inch, până la ținta finală. Doare o jumătate de milimetru.

— „50 EROARE DE PISTĂ“, avertiză computerul.

— Aluneci în jos, spuse Ross.

Electrodul se opri din înaintare. Ellis își aruncă privirea spre ecrane.

— Prea sus pe plan beta?

— Deschis pe gama.

— În regulă.

După puțin timp electrozii își reîncepură drumul. „40 EROARE DE PISTĂ“, afișă computerul. Roti încet imaginea creierului, afișând partea anterolaterală. „20 EROARE DE PISTĂ.“

— O corectezi foarte frumos, remarcă Ross.

Ellis mormăi încuviințând.

„ZERO EROARE DE PISTĂ“, indică computerul, și afișă imaginea laterală a creierului. Cel de-al doilea monitor arată o imagine completă frontală. După câteva clipe, ecranul afișă: „APROPIERE DE ȚINTĂ“.

Ross comunică mesajul.

O secundă mai târziu, fulgeră cuvântul „MARCAT“.

— Ai pătruns, spuse Ross.

Ellis se dădu un pas înapoi și își trecu mâinile peste față.

— Hai să verificăm coordonatele.

Ceasul arăta douăzeci și șapte de minute de la începerea operației.

Programatorul manevră rapid butoanele consolei. Pe ecranul TV era simulat de computer plasamentul electrozilor. Simularea se termină cu actualul plasament și cuvântul „MARCAT".

— Acum, potrivește.

Computerul păstră simulările pe ecran și proiectă peste ele imaginea cu raze X luată pacientului. Identificarea era perfectă; computerul raportă: „PROIECTAREA ESTE ÎN LIMITELE STABILITE".

— Asta este, spuse Ellis. Învârti un mic buton de plastic ce ținea electrozii alături de craniu, apoi aplică ciment dentar pentru a-i fixa. Apucă cele douăzeci de fire conducătoare subțiri ce veneau din electrod și le puse deoparte.

— De aici puteți continua voi.

La sfârșitul celui de-al doilea plasament, se făcu de-a lungul scalpului o disecție oarbă. Pentru a evita vase și nervi plasați superficial, tăietura mergea de la punctul de intrare a electrodului în jos, spre ureche, și spre baza gâtului. Acolo era deviată către umărul drept. Folosindu-se de o disecție simplă, Ellis deschise un mic buzunar sub pielea din partea dreaptă a pieptului, la subsuoară.

— Unde este unitatea de sarcină?

I se aduse alimentatorul. Era mai mic decât un pachet de țigări și conținea treizeci și șapte de grame de izotop radioactiv oxid de plutoniu-239. Radiațiile produceau căldură, care era convertită direct de către un tub termoionic

în energie electrică. Un tranzistor de circuit DC/DC transforma ieșirea la voltajul necesar.

Ellis conectă alimentatorul la un pachet de teste și efectuă un control de ultim minut al puterii acestuia înainte de implantare. Luându-l în mână remarcă:

— E rece. Nu mă pot folosi de asta.

Ross știa că straturile de foiță metalică izolată păstrau exteriorul rece, în timp ce în interiorul pachetului radiațiile produceau o căldură de 500 grade Fahrenheit — suficientă pentru a coace o friptură.

Ellis verifică radiațiile pentru a fi sigur că nu există vreo scăpare. Toate unitățile citară parametri normali. Cu siguranță că exista o mică scăpare de energie, dar nu o depășea pe cea produsă de ecranul unui televizor color comercial.

În final ceru legitimația specifică. Benson urma să poarte această legitimație atâta timp cât va avea încărcătura atomică în trup. Ea avertiza că persoana poseda un stimulator de ritm și indica un număr de telefon. Ross știa că numărul era trecut pe o listă conectată la un recorder ce înregistra mesajele douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Înregistrarea dădea informații tehnice detaliate în legătură cu unitatea de sarcină și avertiza împotriva loviturilor de gloanțe, accidetelor de automobil, foc și a altor incidente ce ar fi eliberat plutoniul, emițător puternic de particule alfa. Dădea instrucțiuni speciale medicilor, medicilor legiști și antreprenorilor de pompe funebre și avertiza în mod deosebit în legătură cu incinerarea corpului doar după îndepărtarea alimentatorului.

Ellis inseră unitatea de sarcină într-un mic buzunar subdermic făcut sub pielea pieptului, după care cusu straturile de țesut în jurul lui, pentru a-l fixa pe poziție. Apoi își îndreptă atenția către minusculul computer.

Ross privi în sus către galeria de vizionare și îi văzu pe gemenii vrăjitori, Gerhard și Richards, privind concentrați. Ellis cercetă pachetul sub o lupă, după care îl înmână tehnicianului ca să cupleze micul computer la unitatea centrală de computere a spitalului.

Pentru Ross, computerul reprezenta partea cea mai importantă a întregului sistem. De când intrase în NPS, cu trei ani în urmă, văzuse cum dimensiunile computerelor se micșorează de la un prototip de dimensiunile unei mici casete până la modelele miniaturizate, mai mici decât palma unei mâini și conținând toate elementele unei unități originare.

Dimensiunile reduse făcuseră posibilă implantarea lor subdermică. Pacientul avea deplină libertate în mișcare, putea folosi dușul, putea să facă orice dorea, era mult mai bine decât cu vechile unități, la care încărcătura era prinsă de o curea de la care porneau tot felul de fire.

Privi spre monitorul computerului, unde se înregistrase o nouă informație: „MONITORUL OPERATIV ÎNTRERUPT PENTRU VERIFICĂRI ELECTRONICE". Pe unul din ecrane apăru diagrama unui circuit. Computerul verifica în mod independent părțile și componentele, folosind pentru fiecare cam patru milionimi de secundă, ceea ce făcea ca întregul proces să dureze aproximativ două secunde. Computerul afișă: „CONTROLUL ELECTRONIC NEGATIV". O clipă mai târziu reapăru

imaginea creierului. Computerul reveni la monitorizarea operației.

— Ei bine, spuse Ellis, haideți să le îngropăm. Atașă cu migală toate cele patruzeci de fire ce porneau din cei doi electrozi unui tub termionic, după care le fixă de-a lungul gâtului, ascunzând totul sub piele și dând indicații pentru cusături. Ceasul arăta o oră și douăsprezece minute de la începerea operației.

2

Morris îl transportă pe Benson la camera de recuperare postoperatorie, un salon scund și întunecos, unde erau aduși pacienții imediat după intervenții. NPS-ul deținea o secție specială cu camere de recuperare, la fel ca și cele pentru pacienții cardiaci sau cei cu arsuri, numai că secția NPS, cu întreaga sa aparatură electronică, nu mai fusese folosită niciodată până acum. Benson era primul caz.

Acesta era palid, dar, în rest, arăta destul de bine; avea capul și gâtul strâns bandajate. Morris supraveghease transferarea lui de pe targă în pat. În cealaltă parte a camerei, Ellis telefona pentru ultimele înregistrări în fișă. Dacă foloseai extensia 1104, puteai înregistra tot ce era necesar pe o bandă. Mesajul dictat urma să fie dactilografiat mai târziu de către o secretară și inserat în fișa medicală a pacientului.

Vocea lui Ellis se auzea ca un mormăit pe fundal: „...incizia a fost făcută sub regiunea lobului temporal drept, unde au fost făcute orificii de trepan de 2 milimetri, cu un dril K-7. Implantarea de electrozi Briggs s-a realizat cu ajutorul computerului folosind Programul LIMBIC. Iubito, se ortografiază cu litere mari L-I-M-B-I-C. Program. Plasarea radioscopică a electrozilor a fost determinată în limitele stabilite prin imagine computerizată. Electrozii au fost izolați cu capse de fixare Tyler. Firele de transmisie..."

— Ce înregistrări doriți pentru el? întrebă asistenta de la camera de recuperare postoperatorie.

— Semnele vitale Q la cinci minute pentru prima oră, la cincisprezece pentru cea de-a doua și la treizeci pentru a treia și orele care urmează. Dacă se menține stabil, îl poți muta la etajul de sus după șase ore.

Asistenta încuviință, luând notițe. Morris se așeză pe o parte a patului pentru a scrie o scurtă notă operativă.

Scurtă notă operativă asupra lui Harold F. Benson

Dg. preoperatoriu:	*leziune dezinhibatorie acută*
Dg. postoperatoriu:	*același*
Procedura:	*implantarea a doi electrozi Briggs în lobul temporal drept, cu plasarea unui computer subdermal având o unitate de energie pe bază de plutoniu*
Medicație preoperatorie:	*fenobarbital 500 mg, atropină 60 mg — cu o oră înaintea intervenției*

Anestezia:	*lidocaine (1/1000) epinephrine local*
Pierdere de sânge estimată:	*250 cc*
Fluid înlocuit:	*200 cc D5/W*
Durata operației:	*1 h 12 min*
Starea postoperatorie:	*bună.*

În timp ce-și termina nota, o auzi pe Ross adresându-se asistentei:

— De îndată ce se trezește să-l treci pe fenobarbital. Părea foarte supărată.

Morris privi către ea. Avea fața foarte încruntată.

— S-a întâmplat ceva, Jan?

— Nu. Bineînțeles că nu.

— Ei bine, dacă este ceva ce ai dori ...

— Doar să mă asigur că i se va administra fenobarbital. Trebuie să-l ținem sedat până ce vom putea lua legătura cu el.

Și se repezi afară din cameră. Morris o urmări plecând, după care privi spre Ellis, care încă mai dicta, dar urmărise toată scena. Acesta ridică din umeri.

Morris poziționă echipamentul monitorizat pe self, deasupra capului lui Benson. Îi dădu drumul și așteptă să se încălzească, după care plasă unitatea de inducție temporară deasupra benzii de pe umărul pacientului.

În timpul operației, toate firele fuseseră îngropate, dar încă nu funcționau. Mai întâi trebuia ca Benson să-și revină. Aceasta însemna că trebuia determinat care dintre cei patruzeci de electrozi va putea opri criza și apoi cuplat la cea mai potrivită linie a computerului subdermal. Deoarece acesta se afla implantat sub piele, analiza interioară

urma să fie efectuată de o unitate de inducție, ce putea lucra prin piele; dar legătura nu putea fi făcută până în ziua următoare.

Între timp, echipamentul înregistra activitatea curentului cerebral din creierul lui Benson. Ecranele plasate deasupra lui se aprinseseră într-o nuanță de verde strălucitor și redară curba în alb a EEG-ului. Traseul era normal, cu ritmul alfa încetinit datorită sedării.

Benson deschise ochii și privi către Morris.

— Cum te simți?

— Somnoros. Începe curând?

— S-a terminat, răspunse Morris.

Benson încuviință deloc surprins și închise ochii. Tehnicianul de la laboratorul de radiologie intră și cu un contor Geiger verifică dacă nu cumva există scăpări de plutoniu. Nu existau.

Ellis veni mai aproape.

— E vremea micului dejun?

— Da, răspunse Morris. E vremea micului dejun.

Părăsiră camera împreună.

3

Problema era că nu îi plăcea deloc cum suna vocea lui. Era dură și stridentă, iar exprimarea săracă. McPherson prefera să-și vadă cuvintele în minte, ca și cum ar fi scrise. Apăsă butonul de înregistrare al casetofonului.

— Trei roman. Implicații filozofice.

III. Implicații filozofice.

Se opri și privi împrejur prin cameră. Un model mărit al creierului se afla într-un colț al biroului. Rafturi pline de reviste și un monitor TV se înșirau de-a lungul unui perete. Pe ecran se desfășura *playback*-ul operației de dimineață. Sunetul fusese dat la minimum, imaginile derulându-se în tăcere. Ellis făcea găuri în capul lui Benson. McPherson începu să dicteze.

Această procedură reprezintă prima legătură directă între creierul uman și un computer. Legătura este permanentă. Acum, bineînțeles, oricare om ce se află la consola unui computer și acționează asupra ei, se poate spune că este legat de acesta.

Prea încifrat, gândi. Dădu banda înapoi și începu să facă modificări. *Acum, oricare om care se află la consola unui computer și acționează asupra ei este legat de computer, dar această legătură nu este una directă și nici permanentă. De aceea, această procedură operativă reprezintă ceva cu totul diferit. Cum ar trebui să definim asta?*

Privi spre imaginile operației ce se derulau pe monitor, apoi continuă:

În primul rând, în acest caz ne-am putea gândi la computer ca la un mecanism protezic. Așa cum un om care are un braț amputat poate primi un mecanism echivalent mâinii care-i lipsește, la fel, un creier avariat poate primi un ajutor mecanic pentru a preveni efectele bolii. Acesta este un mod confortabil de a privi intervenția efectuată. Transformă computerul într-un picior de lemn de înaltă clasă. Totuși implicațiile sunt mult mai complexe.

Se opri să privească la ecran. Cineva de la stația centrală tocmai schimba rolele. Pe monitor nu se putea urmări operația, ci un interviu cu Benson înaintea intervenției. Benson era agitat, fuma și făcea gesturi largi în timp ce vorbea.

Curios, McPherson amplifică puțin sunetul.

— ... știu ce fac ei. Mașinile sunt peste tot. De regulă sunt pentru a-i servi pe oameni, dar acum totul s-a inversat. Încet, încet, le iau locul.

Ellis își strecură capul pe ușă, văzu ecranul televizorului și zâmbi.

— Te uiți la imagini „dinainte"?

— Încerc să mai rezolv câte ceva, spuse McPherson, și arătă spre casetofon.

Ellis îl aprobă și se strecură afară, închizând ușa în urma lui.

Benson spunea: „ .... acum, sunt un trădător al rasei umane, deoarece ajut la proiectarea unor mașini mult mai inteligente. Asta este munca mea, de programare a inteligenței artificiale, și..."

McPherson micșoră sunetul până la un nivel aproape minim, apoi se întoarse la dictare.

Gândindu-ne la hardware-ul unui computer, facem distincție între echipamentul central și cel periferic. Computerul central este considerat principal, chiar dacă, în termeni umani, poate fi plasat într-un loc mai puțin important — ca subsolul unei clădiri, de exemplu. Echipamentele de redare ale computerului, display-urile consolelor și altele sunt periferice. Ele sunt localizate la distață de computer, la diferite etaje ale clădirii.

Privi către ecranul TV. Benson era deosebit de agitat. Mări sunetul și ascultă „... devenind tot mai inteligent. La început motorul cu aburi, apoi automobilele, aeroplanele, apoi mașinile de adunat. Acum computerele..."

McPherson închise din nou.

În privința ființei umane, creierul este unitatea centrală, cu terminale periferice cum ar fi gura, brațele și picioarele. Ele îndeplinesc instruncțiunile — comenzile — date de creier. În mare, noi judecăm munca creierului prin performanța acestor funcții periferice. Luăm în considerare ceea ce spune o persoană, felul în care se comportă și din aceasta deducem cum îi funcționează creierul. Această idee este familiară tuturor.

Privi la Benson pe ecranul TV. Ce ar spune Benson? Ar fi sau nu de acord?

Acum, oricum, cu această operație noi am creat un om nu cu un creier, ci cu două. El are creierul lui biologic, care este bolnav, și are un nou creier-computer, care are rolul să corecteze această deteriorare. Acest nou creier este destinat a controla creierul biologic. De aici derivă noi situații. Creierul biologic al pacientului devine un terminal periferic pentru noul computer. Într-un fel, noul creier-computer are un control total; în felul acesta, creierul biologic al pacientului și întregul său corp devin un terminal pentru noul computer. Noi am creat un om care este cel mai complex terminal. Pacientul este un mecanism de redare pentru noul computer și este la fel de neajutorat în controlul acestei situații pe cât este de neajutorat ecranul monitorului în controlul informației pe care o prezintă.

Poate că asta este puțin prea tare, gândi el. Apăsă butonul și spuse:

— Harriet, dactilografiază acest ultim paragraf, dar vreau să-l mai văd o dată, O.K.?

Patru roman. Sumar și concluzii.

IV. Sumar și concluzii

Se opri din nou și dădu televizorul mai tare. Benson spunea: „ ... le urăsc, și în mod special prostituatele. Mecanici de avioane, dansatori, translatori, vânzători la benzinării, oameni ce au mașini sau service pentru mașini. Prostituate. Îi urăsc pe toți".

În timp ce vorbea, Benson continua să împungă aerul cu țigara.

4

— Și cum spui că te-ai simțit? întrebă doctorul Ramos.

— Furioasă, răspunse Janet Ross. Furioasă ca naiba. Vreau să spun că asistenta stătea acolo, urmărind totul. Se prefăcea că nu înțelege nimic din ceea ce se întâmplă, dar pricepea totul.

— Te-ai simțit furioasă din cauza...

Doctorul Ramos lăsă fraza neterminată.

— Din cauza operației. Din cauza lui Benson. Și-au propus s-o facă și nu s-au lăsat. Le-am spus de la început,

de la afurisitul ăla de început că nu este o idee bună, dar Ellis, Morris și McPherson, toți au vrut să o facă. Sunt îngrozitor de încăpățânați și în mod special Morris. Când l-am văzut în camera de recuperare exultând deasupra lui Benson — care era bandajat tot și palid ca o fantomă — am simțit că înnebunesc de furie.

— De ce?

— Pentru că era atât de palid, pentru că, ah...

Se opri căutând răspuns, dar nu putea nici ea da o explicație logică.

— Am auzit că operația a fost un succes, spuse doctorul Ramos, și de altfel majoritatea oamenilor sunt palizi după o intervenție chirurgicală. Ce te-a înfuriat așa?

După o clipă de tăcere, Ross recunoscu:

— Nu știu.

Îl auzi pe doctorul Ramos mișcându-se în scaunul său. Nu putea să-l vadă; stătea întinsă pe o canapea, iar doctorul Ramos se afla în spatele ei. Urmă o lungă tăcere, timp în care ea privi tavanul, încercând să găsească un răspuns. Gândurile îi erau tulburi și fără sens. În final doctor Ramos spuse:

— Prezența asistentei pare importantă pentru tine.

— Așa crezi?

— Mă rog, ai menționat-o.

— Probabil din greșeală.

— Spuneai că ea se afla acolo și știa tot ce se întâmplă... Ce se întâmpla de fapt?

— Eram furioasă.

— Dar nu știi de ce?...

— Bineînțeles că știu. Din cauza lui Morris. Este atât de încăpățânat.

— Încăpățânat? repetă doctorul Ramos.

— Așa de sigur de el.

— Ai spus încăpățânat.

— Uite ce e, nu am vrut să spun nimic în sensul ăsta; nu a fost decât un cuvânt.

Se opri. Era foarte furioasă, putea sesiza asta din propria-i voce.

— Și acum ești furioasă, remarcă doctorul Ramos.

— Foarte.

— De ce?

După o pauză destul de lungă, spuse:

— Pentru că nu m-au ascultat.

— Cine nu te-a ascultat?

— Nici unul din ei. Nici McPherson, nici Ellis, nici Morris. Nimeni nu m-a ascultat.

— Le-ai spus doctorului Ellis sau doctorului McPherson că ești supărată?

— Nu.

— Dar nu te-ai sfiit s-o arăți față de doctorul Morris.

— Da.

Simțea că el încearcă să o cunducă undeva și nu-și putea de seama unde. În mod normal la acest nivel putea să facă toate conexiunile necesare și să-și dea seama unde bate, dar acum ...

— Ce vârstă are doctorul Morris?

— Nu prea știu. Cam de vârsta mea. Treizeci, treizeci și unu... cam așa ceva.

— Cam de vârsta ta.

Începea să o agaseze felul lui de a repeta lucrurile.

— Da, fir-ar să fie, cam de vârsta mea.

— Și e chirurg.

— Da...

— Este mult mai ușor să-ți verși furia asupra cuiva care îți este apropiat ca vârstă?

— Probabil. Nu m-am gândit niciodată la asta.

— Și tatăl tău era chirurg, numai că nu era din aceeași generație cu tine.

— Nu este cazul să-mi descrii un tablou, spuse ea.

— Ești încă furioasă.

— Hai să schimbăm subiectul, propuse ea.

— În regulă, renunță el, cu acea voce moale care uneori îi plăcea iar alteori îi displăcea profund.

5

Morris ura primul consult. Personalul folosit pentru asta era de regulă compus din psihologii clinicii, iar munca era de durată și plictisitoare. Un sondaj recent stabilise că numai unul din patruzeci de noi pacienți din NPS necesita îngrijiri în continuare; și numai unul din optzeci și trei era înregistrat ca având o formă organică de boală a creierului cu manifestări comportamentale. Asta însemna că cea mai mare parte a interviurilor era pierdere de timp.

Era un adevăr cu deosebire probat pentru pacienții care nu mai fuseseră consultați înainte. McPherson hotărâse cu un an în urmă, din rațiuni politice, ca orice persoană care auzise de NPS și se prezenta direct la clinică să fie consultată gratuit. Cei mai mulți dintre pacienți veneau la recomandarea unui medic, bineînțeles, dar McPherson considera că buna imagine a clinicii deriva și din promptitudinea cu care erau tratate persoanele venite din proprie inițiativă.

McPherson considera, de asemenea, că toți membrii echipei trebuiau să facă din când în când această muncă. Morris lucra două zile pe lună în mica încăpere de consultații ce avea instalată pe un perete o oglindă de vizionare. Aceasta era una din cele două zile, dar nu simțea deloc dorința de a fi aici: era încă marcat de operația efectuată dimineață și îi repugna întoarcerea la această rutină lumească.

Privi nefericit la pacientul care intră în cameră. Era un tânăr în jur de douăzeci de ani, îmbrăcat cu blugi și o cămașă asudată. Avea părul lung. Morris se ridică să-l întâmpine.

— Sunt doctorul Morris.

— Craig Beckerman.

Strângerea de mână era moale și nesigură.

Îl pofti pe Beckerman pe scaunul din fața biroului și a oglinzii de vizionare.

— Ia loc, te rog. Ce te aduce la noi?

— Eu, eh... sunt curios. Am citit despre voi într-o revistă de chirurgie. Efectuați intervenții pe creier aici, nu-i așa?

— Este adevărat.

— Ei bine, eu, eh... am fost curios în legătură cu asta.

— În ce sens?

— Ei bine, în acest articol... Pot fuma?

— Bineînțeles, spuse Morris, și împinse o scrumieră în fața lui Beckerman. Acesta scoase un pachet de Camel, bătu o țigare de masă, după care o aprinse.

— Articolul din revistă spunea că puneți niște fire în creier. Este adevărat?

— Da, uneori efectuăm și astfel de intervenții.

Beckerman își clătină capul, trăgând din țigară.

— Deh, ei bine, este adevărat că puteți pune fire în așa fel încât să-ți creeze plăcere? Plăcere intensă?

— Da, răspunse Morris, încercând să pară cât mai firesc.

— Chiar e adevărat?

— Chiar e adevărat, spuse Morris, după care își scutură stiloul ca și cum rezerva de cerneală s-ar fi terminat.

Deschise un sertar al biroului pentru a scoate alt stilou și, în timp ce cotrobăia prin el, apăsă un buton ascuns vederii. Imediat sună telefonul.

— Doctorul Morris.

La capătul firului secretara întrebă:

— Ați sunat?

— Da. Vrei te rog să-mi reții toate apelurile și să le transferi la secția Dezvoltare?

— Îndată, răspunse secretara.

— Mulțumesc, spuse Morris, și închise. Știa că cei de acolo vor veni imediat pentru a urmări de cealaltă parte

a oglinzii consultația. Îmi cer scuze pentru întrerupere. Despre ce vorbeați...

— Despre firele din creier.

— Da. Noi efectuăm în condiții speciale acest fel de operații, domnule Beckerman, dar suntem încă în faza experimentală.

— În regulă, declară Beckerman, pufăind din țigară. Este perfect din punctul meu de vedere.

— Dacă doriți informații putem aranja să vă parvină publicații noi și revistele în paginile cărora este prezentată munca noastră de aici.

Beckerman zâmbi și clătină din cap.

— Nu, nu. Nu doresc informații. Eu doresc să fiu operat. Mă ofer voluntar.

Morris se prefăcu surprins. Așteptă un moment apoi spuse:

— Înțeleg.

— Ascultă, continuă Beckerman, articolul spune că un singur șoc electric face cât o duzină de orgasme. Sună cu adevărat formidabil.

— Și vrei să fii supus unei asemenea operații?

— Mda, spuse Beckerman, încuviințând energic. Cam așa.

— De ce?

— Glumești? Nu și-ar dori oricine o asemenea plăcere?

— Poate, numai că tu ești prima persoană care a solicitat-o.

— Și care-i problema? Este prea scump, sau ce?

— Nu, numai că noi nu practicăm această chirurgie în scopuri triviale.

— Așa deci! exclamă Beckerman. Așa gândiți voi! Iisuse!

Se ridică și părăsi camera, clătinând din cap.

Cele trei persoane de la Dezvoltare păreau stupefiate. Stătuseră în camera alăturată și urmăriseră totul prin oglinda de vizionare. Beckerman plecase de mult.

— Fascinant, remarcă Morriș.

Cei de la Dezvoltare nu făcură nici o remarcă. În final, unul din ei și își drese vocea și spuse:

— Cel puțin.

Morris știa ce este în mintea lor. De ani de zile făceau studii de fezabilitate asupra potențialului de aplicare, studii ramificate, studii de aplicații industriale, de implementare. Erau pregătiți să gândească în viitor și acum, dintr-o dată, se confruntau cu prezentul.

— Omul este electrodependent, remarcă unul din ei, oftând.

Această dependență provocase un deosebit interes și o oarecare preocupare detașată, academică. Electrodependența — o persoană are nevoie de șocuri electrice așa cum alții au nevoie de doze de droguri — părea o simplă speculație. Dar acum aveau un pacient ce reprezenta un potențial vicios.

— Electricitatea este cea mai mare descoperire, spuse unul dintre ei, și râse. Numai că râsul era cam nervos și tensionat.

Morris se întrebă ce va spune McPherson. Probabil ceva filozofic. McPherson era foarte interesat de filozofie zilele astea.

Ideea unei „patimi electrice“ fusese enunțată în urma unei uimitoare descoperiri făcute în 1950 de James Olds, care depistase zone pe creier a căror stimulare electrică produce o plăcere intensă — porțiuni de țesut nervos numite „fluvii de satisfacție“. Dacă era plasat un electrod într-o astfel de zonă și se aplica un șoc electric cu o frecvență de cinci mii de șocuri pe oră, se ajungea la un nivel al plăcerii în care erau ignorate cele mai simple activități ca mâncatul și băutul. Presiunea asupra acestei zone continua până se ajungea la epuizare.

Remarcabilul experiment fusese aplicat pe hamsteri, delfini, pisici și capre. Nu exista nici un dubiu că plăcerea înregistrată în creier era un fenomen general valabil. De asemenea, acești centri fuseseră localizați și la oameni.

De aici noțiunea de electrodependență, referitoare la persoanele care au nevoie de șocuri electrice pentru a obține plăcerea. La prima vedere, părea imposibil ca o persoană să capete o astfel de dependență. Dar, în realitate, nu a fost chiar așa.

De exemplu, tehnologia hardware era scumpă, deși nu era normal. Oricine intră în legătură cu firme japoneze producătoare de electrozi poate să-i cumpere la un preț de 2-3 dolari bucata.

Nici ideea că operația ar fi fost ilegală nu era de nesurmontat. În acea perioadă, un milion de femei erau într-un fel sau altul supuse unei operații de întrerupere ilegală a sarcinii.

Implantul pe creier era o operaţie mai complexă, dar nu chiar interzisă. Tehnicile chirurgicale deveneau din ce în ce mai standardizate. Era uşor de imaginat apariţia şi răspândirea unor astfel de clinici în Mexic sau Bahamas.

Nu era, de asemenea, o problemă găsirea chirurgilor care să facă această treabă. Un singur neurochirurg, bine organizat, putea efectua zece până la cinsprezece operaţii pe zi. Putea cu siguranţă să pretindă câte o mie de dolari pentru fiecare — sumă cu care poţi găsi cu uşurinţă un chirurg lipsit de scrupule. O sută de mii de dolari numerar pe săptămână era un stimulent suficient de convingător pentru a încălca legea — dacă o astfel de lege ar fi fost votată vreodată.

Nu suna prea plăcut. Cu un an în urmă, spitalul organizase un seminar cu studenţii în drept de la Biomedical Technology and the Law. Dependenţa de şocuri electrice a fost unul din subiectele abordate, dar avocaţii nu au fost interesaţi în mod special. Acest concept nu a fost precis conturat în structura deja existentă de legi ce se ocupau de droguri. Toate aceste legi tratau o persoană ce devenea involuntar dependentă de droguri diferit de alta care devenea vicioasă în urma unei intervenţii chirurgicale. Cei mai mulţi dintre avocaţi considerau că oamenii nu vor solicita o astfel de operaţie; nu vor exista probleme legale, deoarece nu vor exista cereri. Acum Beckerman demonstrase contrariul.

— Să fiu al naibii, exclamă alt angajat al departamentului.

Morris cu greu găsi acest comentariu adecvat. El însuşi simţise acum ceva ce mai percepuse doar o dată sau

de două ori înainte de a intra în NPS. Era senzația că lucrurile se mișcau prea repede, fără a putea prevedea toate măsurile de rigoare și a lua precauțiile necesare, ceea ce ar fi putut scoate *totul* de sub control, imediat și fără nici un avertisment.

6

La 6 p.m., Roger McPherson, șeful Clinicii de cercetări neuropsihiatrice, își făcu apariția la etajul șapte pentru a-și vedea pacientul. Îl considera pe Benson pacientul lui. Un sentiment de proprietate, nu în întregime nejustificat. Fără McPherson nu ar fi existat un NPS, iar fără NPS nu ar fi existat secție chirurgicală și nici pacientul Benson. Acesta era felul în care vedea el situația.

Camera 710 era tăcută și scăldată în lumina roșiatică a soarelui. Benson părea că doarme, dar ochii i se deschiseră când McPherson închise ușa în urma lui.

— Cum te mai simți? întrebă McPherson, apropiindu-se de pat.

— Toată lumea vrea să știe același lucru, zâmbi Benson.

— E o întrebare normală, îi întoarse McPherson zâmbetul.

— Sunt obosit, asta-i tot. Foarte obosit... Uneori cred că sunt o bombă cu ceas, iar voi vă întrebați când am să explodez.

— Asta e ceea ce crezi?

Cu un gest automat aranjă pătura lui Benson, astfel încât să poată urmări linia I.V. Se prezenta destul de bine.

— Tic-tac, spuse Benson, închizând ochii din nou. Tic-tac.

McPherson se încruntă. Era la curent cu metaforele mecanice ale lui Benson — la urma urmei omul era preocupat de legătura dintre om și mașină. Dar ca să apară atât de repede după operație...

— Vreo durere?

— Nici una. O mică înțepătură după urechi, ca și cum mi-aș pierde echilibrul. Asta-i tot.

Asta, gândi McPherson, era durerea în urma orificiilor de trepan.

— Te prăbușești?

— Sunt un om care se prăbușește. Am cedat.

— La ce?

— La procesul de a fi transformat într-o mașină. (Deschise ochii și zâmbi din nou.) Sau într-o bombă cu ceas.

— Vreun miros? Senzații ciudate?

În timp ce întreba, privi către monitorul EEG-ului aflat deasupra patului. Se puteau observa unde alfa normale, fără nici un indiciu al unei crize.

— Nu, nimic de genul ăsta.

— Dar te simți ca și cum ai fi gata să explodezi? spuse McPherson, și continuă în gând: „Ross ar fi trebuit să pună aceste întrebări".

— Cam așa ceva, răspunse Benson. În războiul ce va veni, cu toții s-ar putea să explodăm.

— Ce vrei să spui?

— Viitorul război dintre oameni și mașini. Creierul uman este scos din uz, atrofiat, nu-ți dai seama?

Era o idee nouă, McPherson n-o mai auzise până acum la Benson. Se uită la el cum stătea întins pe pat, cu capul și umerii zdravăn bandajați, făcând ca partea superioară a trupului și capul să pară îndesate grosolan și supradimensionate.

— Da, creierul uman s-a dezvoltat până la limita superioară. Este epuizat, așa că va naște noua generație de forme inteligente. Ele vor... De ce oare sunt atât de obosit?

Închise din nou ochii.

— Ești epuizat din cauza operației.

— O intervenție minoră, spuse el, și zâmbi cu ochii închiși.

Un moment mai târziu sforăia. McPherson rămase un timp lângă pat, apoi merse la fereastră și privi soarele ce apunea peste Pacific. Benson avea o cameră drăguță; puteai să vezi un colț de ocean printre clădirile înalte din Santa Monica. Rămase acolo câteva minute. Benson nu se trezea. În cele din urmă, McPherson porni către camera asistentelor, pentru a-și face însemnările în fișă.

„Pacientul este vioi, sensibil, orientat spațio-temporal." După ce scrise toate acestea se opri. Ce nu știa cu adevărat era dacă Benson era orientat către persoane, spa-

țiu sau timp; nu controlase în mod special. Dar era lucid și sensibil, așa că McPherson continuă: „Își expune ideile în mod ordonat și clar, dar revine concepția preoperatorie despre mașini. Este prea curând ca să fim siguri, dar se pare că primele presupuneri, că operația nu-i va schimba convingerile dintre perioadele de criză, au fost corecte".

Semnat, Roger A. McPherson, M.D.

Privi un moment, apoi închise fișa și o puse în dosar. Era o notă corectă, rece, obiectivă, reținută în privința falselor anticipații. Fișa era un document legal la urma urmei, și putea fi folosită ca probă în justiție. McPherson nu se aștepta ca fișa lui Benson să ajungă chiar acolo, dar nu strica să fie prudent.

Șeful oricărui laborator științific îndeplinește și o funcție politică. Poți să o negi, poate să nu-ți convină, dar nu este mai puțin adevărat că politica reprezintă o parte necesară a slujbei.

Trebuie să menții întregul personal din laborator mulțumit că formează o echipă. Cu cât ai mai multe primadone, cu atât munca este mai dură, la fel ca în politică.

Trebuie să faci rost de fonduri, și asta este tot politică, în special dacă lucrezi într-o ramură mai delicată, cum este NPS.

Cu mult timp în urmă, McPherson lansase principiul peroxidazei de hrean în marile aplicații. Lucrurile stăteau destul de simplu. Când voiai să faci rost de bani anunțai că îți trebuie pentru a găsi enzima peroxidază de hrean, care este folosită în tratarea cancerului. În felul acesta puteai obține cu ușurință șaizeci de mii de dolari; nimeni nu

dădea nici șaizeci de cenți pentru studiul activității mentale.

Privi în fișele din sertar, un rând de nume necunoscute între care cel al lui BENSON H.F. 710 se integra perfect. Într-un anume fel, gândi el, Benson spusese adevărul — era o bombă cu ceas umblătoare. Un individ tratat cu o tehnologie de control al minții era un subiect pentru tot felul de prejudecăți publice iraționale. „Controlul inimii", în forma implantărilor de *pacemaker*-uri cardiace era considerată o intervenție excepțională; „controlul rinichilor" prin medicamente era o binecuvântare. Dar „controlul minții" era o catastrofă, un dezastru — chiar dacă se considera că această muncă desfășurată la NPS este similară cu activitatea de control al celorlalte organe. Chiar dacă tehnologia era similară: *pacemaker*-ul atomic folosit de ei fusese întrebuințat pentru prima dată pentru aplicații cardiace.

Dar prejudecata rămânea. Iar Benson se gândea la sine însuși ca la o bombă programată. McPherson suspină, scoase din nou fișa și o deschise la secțiunea cuprinzând prescripțiile medicilor. Atât Ellis cât și Morris notaseră prescripțiile postoperatorii. McPherson adăugă: „După conexiunea de mâine a.m., începeți administrarea de thorazină".

Privi la notă, după care decise că asistentele nu vor înțelege la ce se referă când vorbește de conexiune. Șterse și scrise. „După-amiază începeți tratamentul cu thorazină".

După ce părăsi etajul se gândi că va trebui s-o lase mai moale după ce Benson va fi trecut pe thorazină. Poate că nu vor reuși să dezamorseze bomba, dar cu siguranță vor reuși să o arunce într-o găleată cu apă rece.

7

Târziu, în noapte, în Telecomp, Gerhard privea neputincios la monitorul computerului. Mai introduse câteva instrucțiuni, apoi merse la imprimantă și începu să urmărească lungile pachete de fâșii verzi. Le parcurse repede, căutând erorile, care era sigur că se aflau în programul de instrucțiuni.

Computerul în sine nu făcea niciodată greșeli. Gerhard lucra în domeniu de mai bine de zece ani — pe computere diferite, în locuri diferite — și nu văzuse nici unul făcând vreodată vreo greșeală. Bineînțeles, greșeli se descopereau tot timpul, dar ele aparțineau întotdeauna programului și nu mașinii. Uneori, infailibilitatea aceasta era greu de acceptat. Pentru un anume motiv, nu era de acord cu imaginea după care mașinile făceau întotdeauna greșeli — siguranțe ce explodau, aparate stereo ce nu mai funcționau, cuptoare ce nu se mai încălzeau, mașini ce refuzau să pornească. Omul modern se aștepta ca mașinile să facă și ele îndreptățite erori.

Dar computerele erau deosebite și a munci cu ele putea însemna o experiență umilitoare. Ele nu greșeau niciodată. Era simplu ca bună ziua. Chiar și atunci când era nevoie de săptămâni pentru a găsi cauza vreunei probleme, când programul era verificat de o sută de ori și de persoane complet diferite, chiar atunci când întreaga echipă începea să creadă că măcar o dată circuitele computerului căzuseră — întotdeauna, în final, se descoperea pe undeva o greșeală umană. Întotdeauna.

Richards intră în cameră dezbrăcându-și haina sport, după care își turnă o ceașcă de cafea.

— Cum merge?

Gerhard clătină din cap.

— Am probleme cu George.

— Din nou? Rahat, spuse Richards privind monitorul. Martha ce face?

— Martha este bine, cred. Numai George.

— Care George este?

— Sfântul George, răspunse Gerhard. Este într-adevăr o scârbă.

Richards sorbi din cafea și se așeză lângă tastatură.

— Te deranjează dacă încerc și eu?

— Nici o problemă, îl asigură Gerhard.

Richards începu să manevreze butoanele. Chemă programul pentru Sfântul George și apoi pe cel pentru Martha, după care apăsă butonul pentru interactivitate.

Nu Richards și Gerhard fuseseră inventatorii acestui program; ei doar îl extinseseră, urmărind o serie de programe concepute de alte universități, dar ideea de bază era aceeași — de a crea un program care să poată face computerele să se comporte emoțional, ca oamenii. Era logic să denumești programele cu nume ca George și Martha. Exista de altfel și un precedent pentru asta. Eliza în Boston și Aldous în Anglia.

George și Martha erau în esență același program, cu mici diferențe. George era programat să rămână neutru la stimuli. Apoi a fost creată Martha. Martha era un pic mai sofisticată, existau o mulțime de lucruri care nu îi plăceau.

În final, a fost creat un alt George, care a fost denumit Sfântul George.

Fiecare program răspundea la trei stimuli de bază — iubire, teamă și furie. Fiecare implica o anume acțiune — apropiere, retragere și atac. Toate acestea erau, bineînțeles, foarte abstracte. Se manifestau sub forma numerelor. De exemplu, George era neutru la mai toate numerele, dar în mod special nu-i plăcea numărul 751. Fusese programat să nu îi placă și, prin extensie, disprețuia numerele similare — 743, 772 și așa mai departe. Prefera mai degrabă numere ca 404, 133 și 918. Dacă îi transmiteai unul din aceste numere, George răspundea cu numere se semnificau iubire și apropiere. Dacă îi transmiteai numărul 707, George se retrăgea. Dacă transmiteai numărul 750, George ataca furios — prin intermediul numerelor pe care le afișa.

Personalul NPS se jucase mult timp cu programul în această formă. Apoi începuseră să încorporeze programe modificate, cu permisiunea de „vorbire“ pentru computer. Numerele fuseseră traduse în propoziții. Asta era în același timp amuzant și relevant. Actuala interacțiune se referea la „jocuri de Crăciun“, pentru că cele mai multe dintre ele se refereau la dăruirea și primirea de cadouri — obiecte care aveau o valoare emoțională, similară cu cea a numerelor.

Normal, George, în legătura sa cu Martha, urma să o câștige eventual de partea sa, iar lăcomia ei urma să fie înfrântă.

Dar Sfântul George trebuia să aibă un efect și mai rău asupra ei. Iubirea lui înțelegătoare trebuia să o facă să se

urce pe pereți. Asta s-ar fi întâmplat dacă programele ar fi funcționat normal. Richards urmări pe ecran înregistrarea discuției.

BUNĂ, SUNT SFÂNTUL GEORGE.
BUNĂ.
CARE ESTE NUMELE TĂU?
MARTHA.
NU VORBEȘTI PREA MULT, MARTHA.
NU.
DAR EU TE PLAC.
DE CE, EU NU TE PLAC.
ÎNȚELEG. CUM AȘ PUTEA AJUTA?

— Nu se înregistrează foarte clar perioadele, spuse Richards. Când a început?

— Asta nu este nimic, așteaptă să vezi mai departe.

AJUTA?
DA, AȘ DORI SĂ TE AJUT.
IA O PISICĂ.

Richards tresări. Pisicile erau programate să fie urâte atât de către George cât și de către Martha. Să-i dai lui George o pisică era o mișcare deosebit de ostilă.

MULȚUMESC.
MAI IA O PISICĂ.
MULȚUMESC, EȘTI FOARTE DRĂGUȚĂ.
MAI IA O PISICĂ.
NU, MULȚUMESC.
NU-ȚI PLAC PISICILE?

BA DA, DAR AM DESTULE PISICI.
IA O GORILĂ.

— Într-adevăr neplăcut, spuse Richards. Cum sunt celelalte cuplări?

— Foarte asemănătoare, răspunse Gerhard.

— La fel de proaste ca asta?

— Cam la fel.

Se convingeau acum de ideea că, atunci când computerele interacționau, rezultatele erau imprevizibile. Puteau fi anticipate formele actuale de condiționare reciprocă, dar rezultatele specifice nu erau certe. Era asemănător cu un computer care joacă șah și care, probabil, trebuie să câștige, dar câștigă de fiecare dată în mod diferit, în funcție de ceea ce face partenerul.

NU VREAU O GORILĂ.
NU-ȚI PLAC GORILELE?
NU, MULȚUMESC.
EȘTI MULT PREA POLITICOS.
ÎMI CER SCUZE DACĂ TE-AM OFENSAT ÎN VREUN FEL.
VORBEȘTI PREA MULT.
ÎMI PARE RĂU.
IA O VÂNĂTĂ.

Richards privi cu interes. Sfântul George nu avea instrucțiuni în program pentru vinete, dar ura castraveții și bananele.

NU, MULȚUMESC.
NU-ȚI PLAC VINETELE?

NU FOARTE MULT.
ATUNCI MAI IA UNA.
NU, MULȚUMESC.
DAR EU VREAU SĂ O IEI.
NU, MULȚUMESC.
HAI, IA-O.
NU, MULȚUMESC.
INSIST.
NU, MULȚUMESC.

— Ce s-o fi întâmplat cu Sfântul George? întrebă Richards. Răspunsurile lui sunt foarte asemănătoare.

— Asta este ceea ce mă deranjează și pe mine.

— Crezi că ciclează în jurul programului?

— Tocmai asta verificam atunci când ai intrat.

INSIST SĂ IEI UN CASTRAVETE.
REFUZ.

— George! exclamă Richards, aproape fără să gândească.

ATUNCI IA O BANANĂ.
NU.

— George este la pământ, spuse Richards. Deja nu mai este un sfânt.

ATUNCI IA ȘI O BANANĂ ȘI UN CASTRAVETE.

NU, MULȚUMESC.

INSIST.

DU-TE LA DRACU. AM SĂ TE OMOR : : : : : : :

: :

: :

Ecranul se umplu de puncte albe.

— Asta ce vrea să însemne, răspuns neînregistrabil? întrebă Richards.

— Habar n-am. Nu a mai apărut în seara asta.

— De câte ori a fost rulat acest program?

— De o sută zece ori, alături de Martha.

— Ceva ștersături de care să ținem seama?

— Nu.

— Să fiu al naibii, spuse Richards zâmbind răutăcios. Se pare că a fost un sfânt pe timp limitat. Am putea face o comunicare pe tema asta.

Gerhard încuviință și se întoarse către terminal. Teoretic, ceea ce se întâmplase nu era întâmplător. Atât George cât și Martha fuseseră programați să învețe din experiență. Ca și programul cu jocul de șah — unde mașinile jucau din ce în ce mai bine, pe măsura rulării jocului — acest program fusese conceput în așa fel încât mașinile să „învețe“ să dea noi răspunsuri. După o sută zece rulări, Sfântul George, brusc, se decisese să nu mai fie un sfânt. Învățase acest lucru alături de Martha — chiar dacă inițial fusese programat pentru sfințenie.

— Pot să-mi imaginez ce simte, spuse Richards, și închise mașina, după care se alătură lui Gerhard, care căuta în program erorile ce făcuseră posibilă această situație.

Joi,
11 martie 1971

CONEXIUNEA

1

Janet Ross stătea în camera goală, privind spre ceasul de pe perete. Era 9 a.m. Se uită în jos, către masa din fața ei, pe care cu greu încăpeau o vază de flori și un carnet de notițe, apoi spuse cu voce tare: „Ce-o să ne facem?“

Se auzi un clic metalic și camera fu invadată de vocea lui Gerhard, revărsată dintr-un difuzor montat în cameră.

— Avem nevoie de câteva minute pentru a stabili nivelul sunetului. Lumina este bună. Vrei să vorbești puțin?

Încuviință, aruncând peste umăr o privire spre oglinda de vizionare din spate. Se vedea numai propria ei imagine, dar știa că Gerhard, cu echipamentul lui, o urmărea de pe partea cealaltă.

— Pari obosit, spuse ea.

— Am avut probleme noaptea trecută cu Sfântul George.

— Și eu sunt obosită. Am avut probleme cu cineva care nu este nici pe departe un sfânt.

Râse. Continua să vorbească numai pentru ca ei să poată stabili nivelul de sunet pentru cameră; nu dădea foarte mare atenție la ceea ce spunea. Dar era adevărat. Arthur nu era un sfânt. De asemenea, nici nu mai părea o așa mare descoperire cum crezuse cu câteva săptămâni în urmă, când îl cunoscuse. Fusese, de fapt, un pic infatuată cu el. („Infatuată? Hmm. Asta vrei să spui?" Parcă îl auzea pe doctor Ramos.) Arthur era frumos și puternic. Avea un Ferrari galben, multă energie și foarte mult farmec. Era capabil să simtă feminitatea și frivolitatea din jurul său. Făcea nebunii, luând hotărâri neprevăzute, ca zborul până la Mexico City, pentru cină, fiindcă acolo știa el un restaurant unde se făcea cea mai bună tortilla[1] din lume. Știa că totul este o copilărie, dar îi făcea plăcere. Și într-un fel se simțea ușurată — niciodată nu era obligată să vorbească despre medicină, sau despre spital, sau despre psihiatrie. Arthur nu era interesat de nici unul din aceste lucruri; era interesat de ea ca femeie. („Nu cumva ca de un obiect pentru sex?", ar spune păcătosul de doctor Ramos.)

Apoi, pe măsură ce începuse să-l cunoască mai bine, se surprinsese dorind să vorbească despre munca ei. Și află, cu uimire, că Arthur nu era deloc interesat să asculte așa ceva. Se simțea amenințat de ceea ce făcea ea; avusese probleme în a se realiza. Fusese numit agent de bursă — o muncă ușoară pentru un băiat de bani gata — , așa încât vorbea cu autoritate despre bani, investiții, impozite, emisie de acțiuni. Și astfel ea a descoperit o anume agre-

[1] Plăcintă (de mălai) cu carne (n.tr.).

sivitate în comportamentul lui, o autoapărare de care avea nevoie pentru a se justifica.

Și-a dat seama că ar fi trebuit să sesizeze încă de la început acest lucru, că Arthur era interesat în mod deosebit de ea pentru că era o persoană importantă. Era — teoretic — mult mai dificil s-o impresioneze, să o învârtă pe degete pe ea, decât pe actrițele neînsemnate ce mestecau gumă și erau încântate de zaharicale. Și din cauza asta mult mai plăcut.

Cu timpul, nu a mai fost la fel de încântată să joace rolul de frivolă în fața lui și totul a devenit deprimant. A recunoscut toate semnele: munca de la spital a devenit mai acaparatoare și a fost nevoită să anuleze câteva întâlniri cu el. Atunci când totuși îl vedea, era plictisită de înflăcărarea lui, de impulsivitatea lui nereținută, de hainele și chiar de mașina lui. Îl privea peste masă și se gândea ce oare găsise odată la el. Nu putea să definească nici măcar o urmă. Noaptea trecută o rupseseră de tot. Amândoi știau că se va ajunge aici și...

— Continuă să vorbești, spuse Gerhard.

— Nu prea știu ce să spun... Acum este momentul ca toți oamenii buni să vină în ajutorul pacientului. Vulpea cea roșcată s-a repezit la brosca ce sărea în sus. Ne ridicăm cu toți privirea către drumul final spre astre. (Se opri.) A fost suficient?

— Încă puțin.

— Mary, Mary, tocmai invers se întâmplă cu grădina ta. Îmi pare rău, dar nu-mi mai amintesc continuarea. Cum era mai departe?

Râse.

— E în regulă, am prins nivelul.

Privi în sus către difuzor.

— Îl vei conecta la capătul circuitului?

— Probabil, răspunse Gerhard, dacă merge bine. Rog se grăbește să-l bage sub tranchilizante.

Ea încuviință. Acesta era stadiul final în tratamentul lui Benson și urma să fie aplicat înainte de administrarea tranchilizantelor. Benson fusese sedat cu fenobarbital până la jumătatea nopții precedente. Urma ca în dimineața asta să aibă capul limpede, în vederea conexiunii.

McPherson fusese cel ce inventase acest termen, „conexiune". Adora terminologia computerelor. Conexiunea reprezenta hotarul dintre două sisteme, sau dintre computer și un mecanism executant. În cazul lui Benson, aproape că reprezenta hotarul dintre două computere — creierul lui și micul computer instalat la gât. Firele fuseseră atașate, dar legăturile nu erau încă făcute. O dată realizat, mecanismul intrinsec Benson–computer–Benson urma să fie pus în funcțiune.

McPherson privea acest caz ca pe primul din multele care aveau să urmeze. Plănuia să trateze de la crize organice până la schizofrenici, retardați mintal, pacienți nevăzători. Diagrame cu aceste planuri se aflau pe pereții biroului său, proiectând tehnologia pentru o perspectivă de peste cinci ani. Iar planul lui cuprindea computere din ce în ce mai sofisticate. Eventual, urma să se folosească de proiecte ca Forma Q, ceea ce părea incredibil chiar și pentru Ross.

Dar pentru astăzi întrebarea esențială era care dintre cei patruzeci de electrozi va fi cel nimerit pentru preve-

nirea crizei. Nimeni nu știa încă acest lucru. Urma să fie stabilit în mod experimental.

În timpul operației, electrozii fuseseră plasați la câțiva milimetri de zona afectată. Aceasta reprezenta o poziționare chirurgicală foarte bună, dar, luând în considerare densitatea creierului, era evident inadecvată. Un neuron al creierului nu avea mai mult de un micron în diametru. Existau o mie de celule nervoase într-un milimetru.

Din acest punct de vedere, electrozii erau grosolan plasați, iar acest lucru însemna că mulți dintre ei erau inutili. În principiu, se considera că, dacă reușeau plasarea unui număr oarecare de electrozi în zona corespunzătoare, până la urmă măcar unul dintre ei va avea o poziție adecvată pentru a neutraliza criza. Stimularea prin încercări succesive urma să stabilească ce electrod va fi cel mai potrivit pentru a putea fi folosit.

— Vine pacientul, anunță Gerhard prin microfon. Un moment mai târziu, Benson intră așezat în scaunul cu rotile, îmbrăcat într-un halat albastru cu alb. Părea impacientat, în timp ce încerca să-i facă semn cu mâna lui Ross — umărul bandajat îi împiedica mișcările brațului.

— Cum te mai simți? întrebă el zâmbind.

— Eu ar fi trebuit să te întreb pe tine.

— Acum eu pun întrebările aici, spuse el.

Mai zâmbea încă, dar vocea îi era dură. Surprinsă, realiză că lui Benson îi era teamă și se întrebă dacă era normal să fie mirată. Bineînțeles că îi era teamă. Oricui i-ar fi fost. Nici ea nu era deosebit de calmă.

Asistenta îl bătu pe umăr, înclină ușor capul către Ross și părăsi camera. Erau singuri.

O vreme nici unul dintre ei nu scoase o vorbă, mulțumindu-se să se privească reciproc. Ea voia să-i dea lui Gerhard suficient timp pentru a reuși focalizarea camerei TV asupra lui Benson și pentru a-și pregăti echipamentul de stimulare.

— Ce avem în program pentru astăzi? se interesă Benson.

— Urmează să stimulăm electrozii implantați în mod secvențial, să vedem ce se va întâmpla.

Încuviință. Părea să ia totul cu destul calm, dar ea învățase să nu se încreadă prea mult în el. După un timp, Benson continuă:

— O să doară?

— Nu.

— În regulă. Să-i dăm drumul, atunci.

Gerhard stătea în camera alăturată în fața unui echipament de mare complexitate, înconjurat, în întuneric, de strălucirea verzuie a ledurilor, și-i privea prin oglinda de vizionare pe Ross și Benson, care dialogau.

Alături de el, Richards ridică microfonul și șopti: „Stimulare de serie numărul unu, pacient Harold Benson, 11 martie 1971".

Richards privi la cele patru ecrane TV din fața sa. Unul dintre circuite oferea o imagine generală asupra lui Benson, care urma să fie stocată pe videocasetă pe măsura derulării procedurii. Un monitor al unui computer genera imagini ale celor patruzeci de puncte de contact ale electrozilor, despărțite în două linii paralele de substanța

creierului. Pe măsură ce electrozii erau stimulați, punctul corespondent apărea strălucind pe ecran.

Cel de-al treilea monitor era un osciloscop, care urmărea impulsurile de șoc pe măsură ce acestea se înregistrau, iar cel de al patrulea prezenta o diagramă a micului computer implantat la gâtul lui Benson și, totodată, o stimulare a conexiunilor prin circuitele ce se puteau realiza.

În camera de alături, Ross spuse:

— Vei simți o multitudine de senzații, iar unele dintre ele vor fi chiar foarte plăcute. Noi vrem să ne descrii ceea ce simți. În regulă?

Benson încuviință.

Richards spuse: „Electrodul unu, cinci milivolți, pentru cinci secunde". Gerhard apăsă butonul. Diagrama computerului evidenție închiderea circuitului, curentul făcându-și drum prin electrozii cuplați la computerul de la gâtul lui Benson. Continuară să-l urmărească prin oglinda de vizionare.

— Este interesant, remarcă Benson.

— Ce este interesant? întrebă Ross.

— Acest simțământ.

— Îl poți descrie?

— Ei bine, e ca și cum ai mânca un sandvici cu șuncă.

— Îți plac sandviciurile cu șuncă?

Benson ridică din umeri.

— Nu în mod special.

— Simți că îți este foame?

— Nu neapărat.

— Mai simți și altceva?

— Nu. Doar gustul unui sandvici cu șuncă. Cu pâine de secară, zâmbi.

Gerhard, stând la pupitrul de control, notă. Primul electrod simulează o vagă urmă în memorie.

Richards: „Electrodul numărul doi, cinci milivolți, cinci secunde".

— Trebuie să merg la toaletă, spuse Benson.

— O să treacă, remarcă Ross.

Gerhard se îndepărtă de tabolul de comandă, luă o gură de cafea și continuă să urmărească desfășurarea discuției.

— Electrodul trei, cinci milivolți, cinci secunde.

Nu produse absolut nici un efect asupra lui Benson. Acesta continua să discute încet cu Ross despre camera de baie, restaurante, hoteluri, aeroporturi...

— Încearcă din nou, spuse Gerhard. Activează din nou numărul trei.

— Repet, electrodul numărul trei, zece milivolți, cinci secunde.

Ecranul TV înregistră circuitul electrodului trei. Din nou nici un efect.

— Treci la numărul patru, spuse Gerhard, și luă câteva note:

#1 — ? memorie vagă (sandvici șuncă)
#2 — bășica udului plină
#3 — nici o reacție
#4 —

Lansă comanda și așteptă. Va dura destul de mult timp până când toți cei patruzeci de electrozi vor fi

stimulați, dar era fascinant să urmărești totul. Produceau efecte diferite, deși fiecare era situat destul de aproape de celălalt. Era dovada densității creierului, descris cândva ca fiind cea mai complexă structură din întregul univers. Și cu siguranță că era adevărat. Erau de trei ori mai multe celule aglomerate într-un creier uman decât oameni pe suprafața pământului. Uneori, densitatea lor era greu de imaginat. La începutul carierei sale în NPS, Gerhard ceruse un creier uman pentru a-l diseca. O făcuse în câteva zile, având alături o duzină de texte de neuroanatomie. Folosise instrumentarul tradițional pentru disecția creierului, un cuțit bont din lemn, pentru a răzui materialul vâscos. Îl îndepărtase cu grijă și, în final, se alesese cu nimic. Creierul nu era asemănător cu ficatul sau cu plămânii. Pentru un ochi neobișnuit era uniform și neinteresant, nedând nici o indicație asupra adevăratei lui funcții. Creierul era mult prea sofisticat, prea complex. Prea dens.

— Electrodul numărul patru, spuse Richards în microfon. Cinci milivolți, cinci secunde.

Șocul fu transmis.

Și Benson rosti cu voce copilărească:

— Aș putea căpăta câteva prăjituri și puțin lapte, vă rog?

— Foarte interesant, remarcă Gerhard, urmărind reacția.

Richards încuviință.

— Cam la ce vârstă îl situezi?

— În jur de cinci sau șase ani, cel mult.

Benson îi vorbea lui Ross despre prăjituri, despre tricicleta lui. Încet, în următoarele minute, părea că parcurge

anii ca un călător prin timp. În final redeveni un adult care avea nostalgia tinereții, în loc să remarce realitatea din jurul lui.

— Întotdeauna mi-am dorit prăjiturele, iar ea nu-mi dădea niciodată. Spunea că nu erau bune pentru mine și că îmi vor produce carii.

— Cred că putem continua, spuse Gerhard.

— Electrodul cinci, cinci milivolți, cinci secunde.

În camera de alături, Benson se foi în scaunul cu rotile. Ross îl întrebă ce nu era în regulă.

— Mă simt ciudat, spuse Benson.

— Ce vrei să spui?

— Nu pot descrie. Este ca hârtia abrazivă. Iritant.

Gerhard notă în caietul lui: „5 — electrod cu potențial de atac". Se întâmpla uneori. Din când în când, unul din electrozi stimula o criză. Nimeni nu știa de ce — iar Gerhard credea că nici nu va ști nimeni vreodată. Creierul era, după părerea lui, dincolo de orice înțelegere.

Munca lui cu programe ca George și Martha îl făcuse să înțeleagă că instrucțiuni relativ simple date computerului pot produce reacții complexe și total imprevizibile din partea acestuia. Era, de asemenea, adevărat că programarea unei mașini urmărea îndeaproape capacitatea programatorului; acest lucru fusese clar demonstrat în 1963, când Arthur Samuel de la UBM programase o mașină pentru jocul de șah, iar mașina devenise atât de bună, încât îl depășise chiar și pe Samuel.

Acum toate acestea erau realizate de un computer care nu avea mai multe circuite decât un creier de maimuță. Creierul uman îl depășea mult în complexitate și programarea unui creier uman evoluase pe parcursul

multor etape de studiu. Cum se putea aștepta cineva, în mod serios, să-l poată cunoaște?

Exista, de asemenea, și o problemă filozofică. Teorema Geodel spune că nici un sistem nu se poate explica pe sine și nici o mașină nu-și poate înțelege propria funcționare. Cel mult, credea Gerhard, un creier uman ar putea, după ani de muncă, să descifreze creierul unei broaște. Dar un creier uman nu va putea niciodată să descifreze propriile-i detalii. Pentru asta ar fi nevoie de un creier superuman.

Gerhard credea că, într-o bună zi, un computer va putea descifra miliardele de neuroni și sutele de bilioane de interconexiuni dintr-un creier uman. Atunci, în sfârșit, omul va avea informațiile pe care și le dorește. Dar nu omul va putea face acest lucru, ci altă formă de inteligență. Iar omul nu va ști, bineînțeles, cum funcționează acele computere.

Morris intră în cameră cu o cană cu cafea. Sorbi din ea și privi prin sticlă către Benson.

— Cum se descurcă?

— Destul de bine, răspunse Gerhard.

— Electrodul șase, cinci și cinci, spuse Richards.

În camera de alături, Benson nu reacționă. Continua să discute cu Ross despre operație și durerea supărătoare. Era perfect calm și aparent neafectat. Repetară stimularea fără însă a obține vreo modificare a comportamentului lui Benson. Apoi trecură mai departe.

— Electrodul șapte, cinci și cinci.

— Oh, spuse el, asta a fost cu adevărat drăguț.

— Ce a fost? întrebă Ross.

— Ai putea să mai faci asta dacă ai vrea?

— Cum te simți?

Întreaga lui înfățișare păru să se schimbe subit.

— Minunat, răspunse Benson. Știi, ești cu adevărat o persoană foarte drăguță, doctor Ross.

— Mulțumesc, spuse ea.

— Și de asemenea foarte atrăgătoare. Nu știu dacă ți-am mai spus asta până acum.

— Cum te simți?

— Sunt foarte impresionat de tine, spuse Benson. Nu știu dacă ți-am mai spus.

— Frumos, remarcă Gerhard, privind prin sticlă. Foarte frumos.

Morris încuviință.

— Un P-terminal foarte puternic. Este pornit.

Gerhard își notă în caiet. Morris sorbi din cafea. Așteptară până ce Benson se mai potoli. Apoi, Richard continuă:

— Electrodul opt, cinci milivolți, cinci secunde.

Seria de stimulări continuă.

2

Către seară, apăru McPherson pentru a superviza conexiunea. Nici unul dintre ei nu fu surprins să-l vadă acolo. Într-un fel, acesta reprezenta pasul decisiv, tot ceea ce îl precedase era neimportant. Implantaseră niște elec-

trozi și un computer alimentat de o baterie și asociaseră toate elementele. Dar nimic nu funcționa până ce nu erau puse la punct conexiunile necesare. Semăna puțin cu asamblarea unui automobil, pentru ca, în final, să întorci cheia în contact.

Gerhard îi arătă notele de la seriile anterioare de stimulări.

— La cinci milivolți per stimulare avem trei terminale pozitive și două negative. Cele pozitive sunt șapte, nouă și treizeci și unu. Cele negative sunt patru și treizeci și doi.

McPherson se uită peste note, apoi privi prin oglinda de vizionare către Benson.

— Există vreun adevărat P's pozitiv?

— Șapte pare a fi.

— Puternic?

— Destul de puternic. Atunci când l-am stimulat a spus că îi place, după care a început să manifeste un comportament sexual față de Jan.

— Este prea puternic? Crezi că o să-l dea peste cap?

Gerhard negă.

— Nu, spuse el, dacă nu îi transmitem stimulări multiple într-o perioadă scurtă de timp. A fost un norvegian...

— Nu cred că este cazul să ne facem probleme în legătură cu asta, spuse McPherson. Pentru următoarele zile îl vom ține sub observație. Dacă ceva o să meargă rău, o să-i putem stimula un alt electrod. Trebuie doar să-l supraveghem un timp. Ce este cu numărul nouă?

— Foarte slab. Echivoc.

— Cum a reacționat?

— O formă ușoară de spontaneitate, o tendință vădită de a zâmbi, de a fi bucuros și de a spune anecdote.

McPherson nu părea impresionat.

— Și treizeci și unu?

— Clar efect tranchilizant. Împăcare, relaxare, bucurie.

McPherson își frecă mâinile.

— Cred că putem merge mai departe cu ceea ce avem deocamdată. Mai privi încă o dată prin oglindă către Benson și continuă: Conectați-l pe pacient cu șapte și treizeci și unu.

McPherson avea cu siguranță o imagine clară a marilor drame din istoria medicinei. Gerhard își scoase instrumentele și merse într-un colț al încăperii, unde se afla consola unui computer fixată alături de un ecran TV, și începu să atingă butoanele. Ecranul TV prinse viață. După un timp, textul începu să se înregistreze:

BENSON H.F.
PROCEDURA DE CONEXIUNE
ELECTROZI POSIBILI: 40, marcați în serie
VOLTAJ POSIBIL: continuu
DURATA POSIBILĂ: continuă
FORME POSIBILE DE UNDE: doar puls.

Gerhard apăsă o tastă și ecranul se șterse, după care apărură o serie de întrebări cărora le tastă răspunsurile pe monitor.

PROCEDURA DE CONEXIUNE BENSON H.F.

1. CARE ELECTROD VA FI ACTIVAT?
NUMAI 7,31

2. CE VOLTAJ VA FI APLICAT?
   5 MV

3. PENTRU CE DURATĂ?
   5 SEC.

Urmă o pauză, după care întrebările continuară în legătură cu electrodul 31. Gerhard înregistră răspunsurile. Privindu-l, McPherson comentă pentru Morris:

— Într-un fel este amuzant. Noi îi dictăm micului computer cum să funcționeze. Acest mic computer primește instrucțiuni de la cel mare, care primește instrucțiuni de la Gerhard, care este un computer mai mare decât oricare dintre ele.

— Poate, spuse Gerhard și râse.

Ecranul licări.

PARAMETRII CONEXIUNII ÎNCĂRCAȚI. GATA PENTRU PROGRAMAREA UNITĂȚII AUXILIARE.

Morris se încruntă. Sperase să nu ajungă niciodată în viața lui în situația de a se referi la un computer ca la o „unitate auxiliară". Gerhard înregistră tăcut, cu un ușor sunet metalic. Pe alt ecran se puteau vedea circuitele interioare ale micului computer. Clipeau intermitent, pe măsură ce se realiza conexiunea.

BENSON H.F. A FOST CONECTAT. MECANISMUL IMPLANTAT CONTROLEAZĂ EEG-UL ȘI TRANSMITE SEMNALELE DE FEEDBACK.

Asta fusese tot. Morris se simțea oarecum dezamăgit; știuse că așa va fi, dar așteptase — sau poate avusese nevoie — de ceva mult mai dramatic. Gerhard acționă un program de control care răspunse negativ. Ecranul se șterse, după care apăru mesajul final:

> SISTEMUL 360 DE COMPUTERE AL SPITALULUI UNIVERSITAR VĂ MULȚUMEȘTE PENTRU PROGRAMAREA DE TERAPIE A ACESTUI INTERESANT PACIENT.

Gerhard zâmbi. În camera alăturată Benson încă mai discuta încet cu Ross. Nici unul dintre ei nu părea să fi remarcat vreo schimbare.

3

Janet Ross încheie seria de stimulări profund nemulțumită. Rămase pe coridor, privind cum Benson era dus în cărucior. Avu o ultimă imagine a bandajelor albe din jurul gâtului lui, în timp ce sora dădea colțul.

Se îndreptă pe hol în cealaltă direcție, către ușa multicoloră a NPS-ului. Dintr-un motiv oarecare, se surprinse gândindu-se la Ferrari-ul galben al lui Arthur. Era atât de minunat, de elegant. Jucăria perfectă. Își dori să fie la Monte Carlo, coborând din mașina lui Arthur în rochia ei

lungă de seară, urcând scările cazinoului cu nici un alt gând decât banii.

Își privi ceasul. Iisuse, nu era decât 12,15. Mai avea înainte încă o jumătate de zi. Oare cum s-ar fi simțit dacă ar fi fost pediatru? Amuzant, probabil. Să gâdili bebeluși, dând note de plată și sfaturi mămicilor, într-o vagă încercare de instruire. Nu părea un mod de viață prea dificil.

Își aminti din nou de bandajele de pe pieptul lui Benson și intră în Telecomp. Spera să poată vorbi între patru ochi cu Gerhard, dar, spre nemulțumirea ei, toată lumea să afla în cameră — McPherson, Morris, Ellis, toți. Jubilau cu toții, toastând cu ceștile de cafea.

Cineva îi puse o cană în mână, iar McPherson își trecu mâna părintește peste umerii ei.

— Se pare că l-am dat gata pe Benson astăzi.

— Da, se pare că da, răspunse ea, zâmbind reținut.

— Ei bine, bănuiesc că ești obișnuită cu așa ceva.

— Nu chiar.

În cameră se lăsă tăcerea, atmosfera festivă scăzând în intensitate. Era jenată de acest fapt, dar nu foarte tare. Nu era nimic amuzant în a șoca o persoană stârnind-o sexual. Era interesant din punct de vedere psihologic, era înspăimântător și patetic, dar nu amuzant. De ce oare găseau cu toții că lucrul ăsta era așa de distractiv?

Ellis deschise zgomotos o sticlă și turnă în cafeaua ei.

— S-o amestecăm cu whisky, ca irlandezii, spuse el, făcându-i cu ochiul. E mult mai bună.

Ea încuviință și aruncă o privire spre Gerhard.

— Dă-l peste cap, îi strigă Ellis.

Gerhard discuta ceva cu Morris. Părea o conversație foarte încordată; apoi îl auzi pe Morris spunând: „Te rog, nu vrei să-mi plasezi pisicuța?“ Gerhard râse, la fel și Morris. Era un fel de glumă.

— N-a fost rea, spuse Ellis. Tu ce zici?

— Foarte bună, spuse ea, luând o mică sorbitură.

Își propusese să scape de Ellis și McPherson, așa că porni spre Gerhard. Morris plecă să-și umple din nou cana, așa că, momentan, Gerhard era liber.

— Ascultă, începu ea, aș putea vorbi cu tine câteva clipe?

El își apropie capul de al ei.

— Sigur. Ce s-a întâmplat?

— Aș vrea să știu ceva. Ai putea să-l monitorizezi pe Benson aici, în computerul principal?

— Te referi la monitorizarea unității implantate?

— Da.

Gerhard se încruntă.

— Bănuiesc că da, dar ce te frământă? Suntem siguri că unitatea implantată funcționează...

— Știu. Știu. Dar, oricum, n-ai vrea să o faci, ca o măsură de precauție?

Gerhard nu spuse nimic, dar ochii lui vorbeau: precauție pentru ce?

— Te rog.

— O.K. Am să-l trec și printr-o monitorizare secundară imediat ce voi fi singur. Oricum, trebuie să-l verific de două ori pe oră.

Ross se încruntă.

— De patru ori pe oră.

— Ce-ai zice la fiecare zece minute?

— O.K. La fiecare zece minute.

— Mulțumesc.

Ross își termină cafeaua și părăsi camera.

4

Ellis stătea într-un colț al salonului 710 și privea echipa de tehnicieni care se învârtea în jurul patului. Erau doi oameni de la laboratorul de radiații pentru un control al emisiei, o fată care recolta sânge pentru laboratorul chimic în vederea verificării nivelului steroid și un tehnician EEG care reseta monitoarele. Gerhard și Richards făceau o verificare finală a firelor.

Ignorând totul, Benson stătea întins, relaxat, respira încet, cu privirea ațintită în tavan. Părea că nu remarcă oamenii care îl atingeau, mutându-i câte un braț sau întinzând un cearșaf în alt loc. El privea în continuare direct la tavanul camerei.

Unul dintre tehnicienii de la laboratorul de radiații avea mâinile păroase și i se remarcau în chip deosebit ieșind din mânecile albe ale halatului. Pentru o clipă omul își odihni mâinile pline de păr pe bandajele lui Benson.

Ellis își aminti de maimuțele pe care le operase. Situația nu se putea asemăna cu ce avea acum pe cap, era doar o expertiză tehnică, pentru că întotdeauna știai — indiferent de ceea ce pretindeai — că era vorba de o maimuță și nu de un om, și dacă tăiai o maimuță de la o ureche până la alta nu conta câtuși de puțin. Nu sunt întrebări, nu sunt rude, nu sunt avocați și ziariști, nu este nimic — nici măcar o notă stingheră de la Achiziții prin care să se întrebe ce s-a întâmplat cu acele maimuțe de optzeci de dolari. Nimeni nu era interesat. Nici chiar el. Nu era interesat în ajutarea maimuțelor. Era interesat în ajutarea ființei umane.

— Sunt obosit, se agită Benson, și își îndreptă privirea spre Ellis.

— Sunteți gata să împachetați, băieți?

Unul câte unul, tehnicienii se îndepărtară de pat încuviințând, strângându-și instrumentele și informațiile și părăsind camera. Gerhard și Richards fură ultimii care plecară. Ellis rămase singur cu Benson.

— Simți că vrei să dormi? întrebă Ellis.

— Mă simt ca o nenorocită de mașină. Mă simt ca un automobil într-un service. Mă simt ca și cum aș fi fost *reparat*.

Benson începea să se înfurie. Ellis își simți propria tensiune crescând. Era tentat să cheme asistentele și oamenii de ordine pentru a-l ajuta în cazul declanșării unui atac. Dar rămase pe loc.

— E o mizerie, spuse Ellis.

Benson își ridică privirea spre el, respirând agitat.

Ellis privi monitoarele instalate deasupra patului. Fluxul undelor cerebrale devenise neregulat, mergând spre configurația de criză.

Benson încreți nasul și adulmecă.

— Ce este mirosul ăsta? Groaznic...

Deasupra capului, pe monitor se înregistră STIMULARE. Undele cerebrale se transformară pentru cinci secunde într-o încrengătură dezordonată de linii albe. Simultan, pupilele lui Benson se dilatară. Apoi liniile reveniră la o amplitudine normală și pupilele își reluară mărimea obișnuită.

Benson se întoarse privind prin fereastră la soarele după-amiezei.

— Știi, spuse, este cu adevărat o zi frumoasă.

5

Fără vreun motiv special, Janet Ross se întoarse în spital în jurul orei 11 p.m. Fusese să vadă un film împreună cu un rezident patolog care insistase mai multe săptămâni; până la urmă acceptase. Văzuseră un film de groază, despre care rezidentul remarcase că este singurul tip de film ce merită atenția. Suportase deja cinci crime înainte să înceteze să le mai numere. În întuneric, îl urmărise pe rezident, care era zâmbitor. Reacția lui era atât de

stereotipă — patologul care se apropia de violență și moarte — încât se surprinse gândindu-se la alte stereotipuri din medicină: chirurgi sadici, pediatri infantili și detestatele femei ginecolog. Și psihiatri nebuni.

După film o conduse înapoi la spital, deoarece ea își lăsase mașina în parcare. Dar în loc să o ia spre casă, urcă la NPS. Fără nici un motiv special.

NPS-ul ar fi trebuit să fie pustiu, dar ea se aștepta să-i găsească pe Gerhard și Richards la muncă, și chiar erau, aplecați peste computerele din Telecomp. Abia dacă remarcaseră faptul că intrase în cameră și își umpluse o cană cu cafea.

— Necazuri? întrebă ea.

Gerhard întoarse capul.

— De data asta cu Martha. La început George a refuzat să mai fie un sfânt, iar acum Martha a devenit o drăguță. Totul este întors pe dos.

Richards zâmbi.

— Tu ai pacienții tăi, Jan, noi îi avem pe ai noștri.

— Fiindcă veni vorba de pacientul meu...

— Bineînțeles, spuse Gerhard ridicându-se și mergând la consola computerului. Mă întrebam ce-i cu tine pe aici. (Zâmbi.) Sau este vorba de o întâlnire ratată?

— Doar de un film ratat.

Gerhard apăsă butoanele consolei și pe ea începură să se înregistreze numere și cuvinte.

— Ai aici toate verificările de la ora unu și jumătate după-amiază, când am început.

01:12 EEG NORMAL
01:22 EEG NORMAL
01:32 EEG STARE SOMN
01:42 EEG STARE SOMN
01:52 EEG NORMAL
02:02 EEG NORMAL
02:12 EEG NORMAL
02:22 EEG NORMAL
02:32 EEG STARE SOMN
02:42 EEG NORMAL
02:52 EEG NORMAL
03:02 EEG NORMAL
03:12 EEG STARE SOMN
03:22 EEG STARE SOMN
03:32 STIMULARE
03:42 EEG NORMAL
03:52 EEG STARE SOMN
04:02 EEG NORMAL
04:12 EEG NORMAL
04:22 EEG NORMAL
04:32 EEG STARE SOMN
04:42 EEG NORMAL
04:52 EEG NORMAL
05:02 EEG STARE SOMN
05:12 EEG NORMAL
05:22 EEG NORMAL
05:32 EEG STARE SOMN
05:42 EEG NORMAL
05:52 EEG NORMAL
06:02 EEG NORMAL
06:12 EEG NORMAL
06:22 EEG NORMAL
06:32 EEG NORMAL
06:42 EEG NORMAL
06:52 STIMULARE
07:02 EEG NORMAL
07:12 EEG NORMAL
07:22 EEG STARE SOMN
07:32 EEG STARE SOMN
07:42 EEG STARE SOMN
07:52 EEG NORMAL
08:02 EEG NORMAL
08:12 EEG NORMAL
08:22 EEG STARE SOMN
08:32 EEG NORMAL
08:42 EEG NORMAL
08:52 EEG NORMAL
09:02 STIMULARE
09:12 EEG STARE SOMN
09:22 EEG NORMAL
09:32 EEG NORMAL
09:42 EEG NORMAL
09:52 EEG NORMAL
10:02 EEG NORMAL
10:12 EEG NORMAL
10:22 EEG NORMAL
10:32 STIMULARE
10:42 EEG STARE SOMN
10:52 EEG NORMAL
11:02 EEG NORMAL

— Nu pot face nimic cu datele astea, se încruntă, Ross clătinând din cap. Pare că moțăie din când în când și a avut parte de o serie de stimulări, dar... Nu există un alt mod de afișare a datelor?

În timp ce vorbea, computerul înregistră un nou raport, pe care îl adăugă la coloanele de numere.

11:12 EEG NORMAL.

— Dumnezeule, izbucni Gerhard iritat, oamenii nu sunt capabili să interpreteze datele unei mașini.

Era adevărat. Mașina nu făcea altceva decât să afișeze numerele coloană după coloană. Oamenii aveau nevoie de tipare. Pe de altă parte, mașinile erau incapabile să recunoască tiparele. Problema clasică era să încerci să faci o mașină să recunoască diferența dintre litera „B“ și litera „D“. Un copil ar fi reușit, dar pentru o mașină era aproape imposibil să analizeze două tipare și să înțeleagă diferența.

— Am să-ți programez o imagine grafică, spuse Gerhard. Dădu o comandă pentru ștergerea ecranului și, imediat, acesta se acoperi de pătrate ca pentru un grafic, iar punctele începură să strălucească pe o curbă ascendentă.

— La naiba, exclamă ea când văzu graficul.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Gerhard.

— Stimulările sunt din ce în ce mai frecvente. Nu a avut nici una, o perioadă destul de îndelungată de timp, după care a început să le aibă la câteva ore. Acum pare că are câte una pe oră.

— Și?

— Ce-ți sugerează asta?

— Nimic special.

— Ar trebui să-ți sugereze ceva chiar foarte special. Noi știm că mintea lui Benson interacționează cu un computer, așa-i?

— Da.

— Și această interacțiune va urma un anumit tipar. Este ca povestea cu copilul și prăjiturile din borcan. Dacă de fiecare dată când se întinde după prăjituri îl lovești peste degete, destul de curând va înceta să mai întindă mâna. Privește. Și trasă o linie descendentă.

— Acum, continuă ea, care este urmarea. Copilul apucă, dar este rănit. Așa că va înceta să o mai facă. Eventual va renunța definitiv. O.K.?

— Sigur, dar....

— Dă-mi voie să termin. Dacă persoana este normală, totul va merge așa cum am spus. Dar dacă aceasta este masochistă, va fi cu totul altceva. Și desenă o altă curbă de forma unei cupe de șampanie.

— În acest caz, copilul se va întinde mult mai des după prăjituri, deoarece îi place să fie lovit. Este o completare negativă, dar de fapt ea este o completare pozitivă. Ți-l amintești pe Cecil?

— Nu, spuse Gerhard.

Pe una din consolele computerului se înregistră un nou raport.

11:22 STIMULARE.

— La naiba, iar se întâmplă.

— Ce se întâmplă?

— Benson intră într-un proces ciclic pozitiv.

— Tot nu înțeleg.

— Este întocmai ca și Cecil. Cecil a fost prima maimuță care a fost cuplată prin fire la un computer. Asta se întâmpla cam prin ’65. Pe atunci computerul nu erau miniaturizat; era o mașină mare și dizgrațioasă, iar maimuța era conectată prin fire. Computerul a detectat începutul unei crize la Cecil și a trimis un contrașoc pentru a-l neutraliza. O.K. Din acest moment crizele ar fi trebuit să apară din ce în ce mai rar, ca mâna care se întinde după prăjituri din ce în ce mai rar. Dar, de fapt, s-a întâmplat tocmai invers. Lui Cecil i-au plăcut șocurile și a început să provoace atacurile, pentru a obține plăcerea acestor șocuri.

— Și tu crezi că asta face Benson?

— Așa cred.

Gerhard clătină din cap.

— Ascultă, Jan, toate astea sunt foarte interesante, dar o persoană nu poate provoca sau opri o criză din propria-i voință. Nu are posibilitatea unui asemenea control. Crizele sunt...

— Involuntare, continuă ea. Așa este. Nu ai mai mult control asupra lor decât ai asupra bătăilor inimii, a presiunii sângelui și a tuturor celorlalte acte involuntare.

— Vrei să spui că greșesc? continuă Gerhard după o lungă pauză.

Pe ecran licări următorul raport.

11:32 ______________

— Încerc să-ți spun, continuă ea, că ai pierdut cam multe conferințe în ultimul timp. Știi ceva despre cunoașterea autonomă?

După o pauză vinovată, se auzi un „Nu“.

— A constituit un mister pentru o perioadă bună de timp. În trecut, se considera că poți învăța să-ți controlezi numai actele voluntare. Poți învăța să conduci o mașină, dar nu poți învăța să-ți micșorezi presiunea sângelui. Bineînțeles, există acei yogini care se presupune că pot reduce aportul de oxigen în sânge, încât să-și rărească bătăile inimii, simulând o moarte aparentă. Pot inversa peristaltismul intestinal și să absoarbă lichidele prin anus. Dar toate acestea nu erau demonstrate — deci teoretic era imposibil.

Gerhard încuviință precaut.

— Ei bine, se pare că este perfect posibil. Poți învăța un șobolan să roșească doar cu o ureche. Dreapta sau stânga, la alegere. Îl poți învăța să-și reducă sau să-și crească presiunea sângelui și bătăile inimii. Și poți face același lucru cu oamenii. Nu este imposibil. Se poate realiza.

— Cum?

Puse întrebarea cu o curiozitate nesimulată. Orice reținere ar fi avut până atunci, aceasta fusese total depășită.

— Ei bine, cu oameni care au presiunea sângelui ridicată, de exemplu, tot ce trebuie să faci este să-i instalezi într-o cameră, cu o brățară de control al presiunii pe mână. Ori de câte ori presiunea sângelui va scădea, va suna un clopot. Îi spui persoanei să încerce să facă să sune cât mai des acest clopoțel. Va munci pentru această

recompensă — iar clopoțelul va suna. La început se întâmplă accidentul. Foarte curând va învăța să o facă mai des, iar clopoțelul va suna la intervale din ce în ce mai mici. După câteva ore va suna continuu.

Gerhard își scutură capul.

— Și tu crezi că Benson provoacă mai multe crize pentru a fi răsplătit cu aceste șocuri?

— Da.

— Ei bine, care-i atunci diferența? El nu poate avea totuși nici un atac. Computerul previne mereu aceste crize.

— Incorect. Acum câțiva ani, un schizofrenic norvegian a fost conectat și i-a fost permisă stimularea plăcerii ori de câte ori a dorit, drept care a produs-o atât de des, încât a intrat în convulsii.

Gerhard se înfioră.

Richards, care între timp urmărea consola computerului, remarcă dintr-o dată:

— Ceva este în neregulă.

— Ce este?

— Nu mai primim mesaje.

Pe ecran se înregistrase:

11:32 ________________
11:42 ________________

Ross privi încruntată.

— Vezi dacă poți obține pe computer o extrapolare a curbei. Vezi dacă într-adevăr evoluează într-un ciclu închis, și cât de repede. Porni spre ușă. Merg să văd ce se întâmplă cu Benson.

Vineri, 12 martie 1971

INSUCCESUL

1

Etajul șapte, cel de chirurgie specială, era tăcut. Doar la camera de serviciu se aflau două asistente. Una dintre ele continua însemnările în fișele pacienților, cealaltă mânca o bomboană și răsfoia o revistă cinema. Nici una nu-i dădu prea mare atenție lui Ross, care se îndreptă spre dulap, de unde scoase și verifică fișa lui Benson.

Voia să se convingă de faptul că îi fuseseră administrate toate medicamentele prescrise dar, spre stupefacția ei, constată contrariul.

— De ce nu i-a fost administrată thorazina lui Benson? se răsti ea.

Asistentele se priviră surprinse.

— Benson?

— Pacientul de la șapte-zece. Privi la ceas. Trecuse de miezul nopții. Ar fi trebuit să înceapă thorazina la amiază, deci acum douăsprezece ore.

— Îmi pare rău... îmi permiteți? Una dintre asistente întinse mâna după fișă. Ross i-o dădu și o privi cum întoarce paginile pentru a parcurge însemnările legate de tratament. Prescripția lui McPherson în legătură cu

thorazina era înconjurată cu roșu de către o asistentă, având alături o notă scurtă: „Sună".

Ross se gândea că fără dozele masive de thorazină comportamentul psihotic al lui Benson putea deveni incontrolabil și, probabil, periculos.

— Sigur că da, spuse asistenta. Îmi amintesc acum. Doctorul Morris ne-a comunicat să nu aplicăm altă medicație decât cea prescrisă de dânsul sau de doctorul Ross, ceea ce am și făcut. Noi nu am știut cine este acest doctor McPhee, așa că am așteptat să-l sunăm, ca să confirme terapia. Este...

— Doctorul *McPherson*, spuse Ross, cu greutate, este șeful NPS-ului.

Asistenta se încruntă.

— Ei bine, și de unde ar fi trebuit să ne dăm seama de asta? Este imposibil de descifrat numele. Ne-am gândit că ar semăna cu McPhee, și singurul McPhee din spital este un ginecolog, ceea ce părea lipsit de sens, dar uneori doctorii își pun notele din greșeală într-o altă fișă, așa că noi...

— În regulă, o întrerupse Ross, dând a lehamite din mână. În regulă. Încearcă să-i administrezei imediat thorazina, te rog.

— Îndată, doctore.

Asistenta îi aruncă o privire cruntă și se îndreptă spre dulapul cu medicamente. Ross o porni spre camera 710.

Polițistul se afla în fața camerei lui Benson, așezat pe un scaun rezemat cu spătarul de perete. Citea *Legături secrete* cu mai mult interes decât și-ar fi închipuit Ross. Își imagina de unde făcuse rost de revistă, fără a mai pune întrebări; fusese împrumutată de la una din asistente.

Fuma o țigară și arunca scrumul în direcția unei scrumiere aflate pe podea.

În timp ce se apropie, polițistul își ridică privirea.

— Bună seara, doamnă doctor.

— Bună seara.

Își înfrânse impulsul de a-i atrage atenția asupra comportării sale neglijente. Polițistul nu se afla sub jurisdicția ei și, de fapt, responsabile de iritarea ei nu erau decât asistentele.

— Totul este în ordine? întrebă ea.

— Aproape în ordine.

Din camera 710 se auzea convesația amuzantă a unui show TV. „Și atunci ce-ai făcut?“ Râsetele crescură în intensitate. Ross deschise ușa.

Luminile erau stinse. Singura licărire venea de la ecranul televizorului. Aparent, Benson adormise; era întors cu spatele la ușă, iar cearșafurile îi erau trase până peste umeri. Închise televizorul și traversă camera până la pat. Îi atinse cu delicatețe piciorul.

— Harry, strigă ea ușor. Harry...

Se opri.

Piciorul din mâna ei era moale și fără formă. Apăsă mai tare — „piciorul“ se adânci nefiresc. Se întinse și apăsă comutatorul lămpii de lângă pat, umplând camera de lumină. Apoi trase cearșafurile.

Benson dispăruse. În locul lui se aflau trei saci de plastic, de felul celor folosiți de spital pentru coșurile de hârtii. Fiecare dintre ei fusese burdușit bine. Capul era făcut dintr-un prosop răsucit, iar brațul dintr-altul.

— Ofițer, strigă ea cu voce joasă, ar fi mai bine să-ți muți fundul încoace.

Polițistul se repezi în cameră, cu mâna îndreptată spre armă. Ross îi indică patul.

— Doamne sfinte, exclamă acesta, ce s-a întâmplat?

— Asta ar trebui să te întreb eu pe dumneata.

Polițistul se îndreptă imediat spre camera de baie, pentru a verifica și acolo; era goală. Căută la toaletă.

— Hainele-i sunt încă aici...

— Când te-ai uitat pentru ultima oară în cameră?

— ... dar i-au dispărut încălțările, continuă polițistul, încă verificând în toaletă. Încălțările lui lipsesc.

Se întoarse și privi disperat spre Ross.

— Unde poate fi?

— Când te-ai uitat ultima oară în cameră? repetă Ross, și apăsă soneria patului pentru a chema asistenta de noapte.

— Acum vreo douăzeci de minute.

Ross se îndreptă spre fereastră și privi afară. Aceasta era deschisă, dar era o înșiruire de șapte niveluri până la parcarea de dedesubt.

— Cât timp ai lipsit din fața ușii?

— Câteva minute...

— Cât timp?

— Am rămas fără țigări și, cum spitalul nu are nici un fel de automat, a trebuit să merg până la cafeneaua de peste drum. A durat în jur de trei minute. Asta a fost cam pe la unsprezece și un sfert. Asistentele au promis că vor sta cu ochii pe ușă.

— Grozav.

Cercetă dulapul de lângă pat și văzu că aparatul de ras, portofelul, cheile de la mașină... toate se aflau acolo.

Asistenta își strecură capul pe ușă și întrebă:

— Acum ce mai este?

— Se pare că ne lipsește un pacient, răspunse Ross.

— Poftim?

Ross arată spre sacii de plastic din pat. Asistenta reacționă cu întârziere, după care se îngălbeni.

— Cheamă-i pe doctorul Ellis, spuse Ross, pe doctorul McPherson și pe doctorul Morris. Probabil că ai să-i găsești pe toți acasă. Anunță-i că este o urgență. Spune-le că Benson a dispărut. Apoi cheamă securitatea spitalului. E clar?

— Da, doamnă, răspunse asistenta și se grăbi să părăsească rezerva.

Ross se așeză pe marginea patului lui Benson și își îndreptă atenția asupra polițistului.

— De unde a luat sacii ăștia? întrebă polițistul.

Ross își făcuse deja o idee despre asta.

— Unul din coșul de hârtii de lângă pat, spuse ea, altul de la coșul de lângă ușă, iar al treilea din camera de baie, ca și cele două prosoape.

— Isteț, remarcă polițistul, îndreptându-se spre toaletă. Dar nu putea ajunge departe, și-a lăsat hainele.

— Dar și-a luat pantofii.

— Un om în halat și plin de bandaje nu poate ajunge departe, chiar dacă este încălțat.

— A încercat cumva Benson să dea vreun telefon?

— În noaptea asta?

— Nu, luna trecută.

— Uite ce e, doamnă, deocamdată nu de sarcasmul dumitale am eu nevoie.

Observă atunci că era teribil de tânăr, până în douăzeci de ani, și foarte speriat. Încurcase toate treburile pe acolo și nu știa ce avea să i se întâmple.

— Îmi pare rău, se scuză ea. Da, în seara asta.

— A dat un telefon, recunoscu polițistul, pe la ora unsprezece.

— Ai tras cu urechea?

— Nu. Se încruntă. Niciodată n-am crezut... Vocea i se stinse. Știți dumneavoastră.

— Deci, a dat un telefon pe la unsprezece și a plecat pe la unsprezece și jumătate.

Ieși pe coridor și privi spre camera asistentelor. În cameră întotdeuna se afla cineva, și ca să poată ajunge la lift trebuia neapărat să treacă pe acolo. N-ar fi reușit niciodată.

Ce altceva ar fi putut să facă? Privi către cealaltă parte a coridorului. La capătul cel mai îndepărtat erau niște scări pe care ar fi putut coborî. Totuși, șapte etaje pe scările de incendiu? Benson era mult prea slăbit pentru așa ceva. Și dacă ar fi ajuns la parter, unde s-ar fi putut duce, în halat de baie și cu un bandaj în jurul capului? Cei de la recepție l-ar fi oprit.

— Nu-mi pot de seama, spuse polițistul, ieșind pe hol, pe unde a putut să dispară.

— Este un om deosebit de inteligent, remarcă Ross. Acesta era un lucru pe care se pare că îl ignoraseră cu toții. Pentru polițiști, Benson era un delicvent învinuit de agresiune, unul din nenumăratele și ciudatele specimene cu

care se întâlneau zilnic. Pentru personalul spitalului era un om bolnav, nefericit, periculos, cu o afecțiune psihică de tranziție. Cu toții se pare că neglijaseră faptul că Benson era totodată și o persoană superdotată. Munca lui legată de computere îl plasa, fără îndoială, în rândul celor mai inteligenți oameni. La testele psihologice inițiale efectuate la NPS nivelul atins de el la testul I.Q. fusese 144. Era perfect capabil să-și regizeze evadarea, pentru ca apoi, ascultând la ușă și auzind discuția dintre asistente și polițiști despre plecarea după țigări, să pună în aplicare acest plan în câteva minute. Dar cum?

Benson știa cu siguranță că în nici un caz nu putea ieși din spital în halat de baie. Își lăsase hainele de stradă în cameră — dar probabil că nici îmbrăcat cu ele nu ar fi putut să iasă. Cel puțin nu la miezul nopții. Cei de la biroul de pe coridor l-ar fi oprit. Timpul pentru vizite expirase cu trei ore în urmă.

— Ce naiba ar fi putut face?

Polițistul se îndreptă spre camera asistentelor pentru a-și prezenta telefonic raportul. Ross îl urmă privind ușile pe lângă care treceau. Camera 709 era a unui bolnav cu arsuri; deschise ușa și privi, pentru a se asigura că înăuntru se află numai pacientul. Camera 708 era goală; un pacient cu transplant de rinichi tocmai fusese externat în acea după-amiază. Verifică și acea cameră. Următoarea ușă era de la magazia de materiale, o cameră standard pentru etajele chirurgicale, plină cu pansamente, truse de sutură și o mulțime de alte materiale. Deschise ușa și pătrunse înăuntru. Trecu pe lângă rândurile unde erau stocate buteliile cu soluții intravenoase, apoi pe lângă diferitele

truse medicale, măști sterile, halate, uniformele asistentelor și infirmierilor...

Se opri. Văzu un halat de baie albastru îngrămădit într-un colț al unui dulap. În rest, dulapul era plin cu pantaloni îngrijit aranjați, bluze și jachete pentru infirmieri.

Strigă după o asistentă.

— E imposibil, se revoltă Ellis, parcurgând camera asistentelor de la un capăt la altul. Absolut imposibil. Are două zile, o zi și jumătate de la operație. Nu avea cum să plece.

— Dar a făcut-o, remarcă Ross. Și a făcut-o în singurul fel în care putea să reușească, îmbrăcând o uniformă de infirmier, după care a coborât pe scări până la etajul șase, de unde a luat liftul până la parter. Nu avea cum să fie remarcat în mod deosebit de cineva; infirmierii vin și pleacă la orice oră.

Ellis purta o haină de seară și o cămașă cu pliseuri; papionul îi era desfăcut și fuma o țigară. Nu-l mai văzuse fumând până acum.

— Mie tot nu-mi pică fisa, spuse el. Era puternic sedat cu thorazină, și...

— Nu i s-a administrat nici o doză, îl anunță Ross.

— Ce este thorazina? întrebă polițistul, luându-și notițe.

— Asistentele aveau o nelămurire legată de prescripție și nu au administrat-o. Nu a luat nici un sedativ și nici un tranchilizant până la mijlocul nopții trecute.

— Hristoase, izbucni Ellis, privind spre asistente ca și cum ar fi fost gata să le ucidă. Dar ce s-a întâmplat cu capul? Era bandajat tot. Cineva trebuie să fi observat asta.

— Avea o perucă, spuse Morris, stând liniștit într-un colț.

— Glumești.

— Am văzut-o.

— Ce culoare avea peruca? întrebă polițistul.

— Neagră, răspunse Morris.

— Hristoase, exclamă Ellis.

— Cum a reușit să facă rost de peruca asta? întrebă Ross.

— I-a adus-o o prietenă, cu o zi înaintea intervenției.

— Uite ce este, își reveni Ellis, chiar și cu perucă tot nu putea ajunge prea departe. Și-a lăsat și actele și banii. Și la ora asta nici nu mai sunt taxiuri.

Îl privi pe Ellis, minunându-se de abilitatea lui de a nega realitatea. Pur și simplu nu voia să creadă că Benson a putut pleca; lupta împotriva evidenței, și lupta din greu.

— A sunat un prieten pe la ora unsprezece, spuse Ross, și se întoarse spre Morris. Îți mai amintești cine i-a adus peruca?

— O fată drăguță.

— Îți amintești și numele ei? continuă Ross pe un ton sarcastic.

— Angela Black, răspunse Morris prompt.

— Vezi dacă o poți găsi în cartea de telefon.

Morris începu să caute; telefonul sună și răspunse Ellis. Ascultă, apoi fără vreun comentariu îi întinse receptorul doctorului Ross.

— Da, răspunse aceasta.

— Am făcut o proiecție pe computer, îl auzi pe Gerhard. Te-ai apropiat de adevăr. De fapt, ai avut dreptate. Benson parcurge un ciclu închis împreună cu computerul

său implantat. Punctele de stimulare confirmă cu exactitate curba proiectată de tine.

— Grozav.

În timp ce asculta își mută privirea asupra lui Ellis, a lui Morris și a polițistului.

— Este exact așa cum ai spus, continuă Gerhard. Aparent, lui Benson îi fac plăcere șocurile. Își provoacă din ce în ce mai des atacuri, așa încât curba graficului devine tot mai ascuțită.

— Când va ajunge la punctul maxim?

— Nu peste mult timp. Presupunând că nu va întrerupe ciclul — ceea ce mă îndoiesc că va face — , va ajunge la o stimulare continuă cam în jurul orei șase și patru minute a.m.

— Ai o confirmare de proiecție pentru asta? întrebă ea, încruntându-se.

Își privi ceasul. Era deja 12,30.

— Bineînțeles. Stimularea continuă va începe la șase și patru minute în această dimineață.

— O.K., spuse Ross, închise telefonul și se întoarse spre cei din jur. Benson a intrat într-un ciclu închis împreună cu computerul său. Limita va fi atinsă astăzi la ora șase a.m.

— Hristoase, exclamă Ellis, cu ochii la ceasul de pe perete. În mai puțin de șase ore.

În cealaltă parte a camerei, Morris lăsase cartea de telefoane deoparte și vorbea la Informații.

— Atunci încearcă West Los Angeles, spuse el, și după o pauză, dar în noile liste?

Polițistul încetă să-și mai ia notițe și ridică privirea confuz.

— Urmează să se întâmple ceva la ora șase?

— Noi așa credem, răspunse Ross.

Ellis pufăi din țigară.

— Doi ani, spuse el, cutremurându-se, cu atât am dat înapoi. McPherson a fost anunțat?

— A fost chemat.

— Verifică numerele secrete, spuse Morris, și continuă după ce ascultă un timp. Aici este doctorul Morris, de la Spitalul Universitar, și este vorba de o urgență. Trebuie să o localizăm pe Angela Black, așa că dacă... (trânti receptorul furios). Nemernica.

— Fără succes?

Clătină din cap.

— Nici măcar nu știm dacă aceasta este persoana pe care Benson a căutat-o, spuse Ellis. S-ar fi putut să fi sunat pe altcineva.

— Oricine ar fi fost, s-ar putea ca peste câteva ore să fie în mare încurcătură, remarcă Ross. Deschise fișa lui Benson. Se pare că vom avea o noapte lungă. Ar fi mai bine dacă ne-am ocupa cu ceva.

2

Autostrada era aglomerată. De fapt, era întotdeauna aglomerată, chiar și la ora unu a nopții de joi spre vineri. Privi către urmele alungite ale luminilor roșii ce se

înșiruiau pe mile întregi ca un șarpe uriaș. Atât de mulți oameni. Oare unde se duceau la ora asta?

De regulă, lui Janet Ross îi făcea plăcere să conducă pe autostradă. Fusese o vreme când pleca de la spital târziu, noaptea. Reclamele mari, verzi, străluceau zburând peste capul ei, iar țesătura complicată a pasajelor supra- și subterane și depășirea vitezei legale o încântau, făcând-o să se simtă liberă și exuberantă. Crescuse în California și își amintea prima autostradă din vremea copilăriei. Sistemul se dezvoltase o dată cu ea și nu vedea în acest lucru o amenințare sau un pericol. Era parte a peisajului.

Automobilul era foarte important în Los Angeles, un oraș dependent de tehnologie mai mult decât oricare altul din lume. Los Angeles nu putea supreaviețui fără automobil, la fel cum nu putea supraviețui fără apa pompată prin conducte de la sute de mile depărtare, fără anumite tehnologii în dezvoltare. Acesta era un fapt incontestabil în existența orașului și devenise un adevăr încă de la începutul secolului.

Dar, în ultimii ani, Ross începuse să sesizeze efectele vieții petrecute în automobil. Los Angeles nu avea cafenele pe drumurile de mers cu piciorul, deoarece nimeni nu mergea pe jos; acele localuri unde puteai privi la oamenii ce treceau nu mai erau staționare, ci mobile. Se schimbau cu fiecare culoare a semafoarelor; oamenii se opreau, priveau în fugă unii la alții, după care conduceau mai departe. Dar era inuman să continui să trăiești în interiorul unui cocon din sticlă și tablă, aer condiționat, covoare, casetofoane stereo și în izolare. Era în contradicție cu necesitatea umană de a comunica, de a vedea și a fi văzut.

Psihiatrii recunoșteau un sindrom local de depersonalizare. Los Angeles era orașul imigranților și al străinilor; mașinile îi mențineau izolați și instituțiile care încercau să-i țină laolaltă erau prea puține. Practic, nimeni nu mai mergea la biserică, iar grupurile de muncă nu serveau scopului apropierii între indivizi. Oamenii deveneau din ce în ce mai singuri; se plângeau că sunt izolați, fără prieteni, departe de familie și de casele lor. Uneori ajungeau la sinucidere — și una din cele mai folosite modalități era automobilul. Poliția numea acest lucru în mod eufemistic „fatalitate unică“. Îți alegi un pasaj superior și accelerezi până la optzeci sau nouăzeci de mile pe oră, cu piciorul apăsat pe pedala de accelerație până la podea și te izbești de parapet. Uneori dura ceasuri întregi până să poată fi extras trupul dintre tablele contorsionate...

Mergând cu șaizeci și cinci de mile pe oră, Ross intersectă cinci linii de trafic și părăsi autostrada la Sunset, mergând spre Hollywood Hills, printr-o zonă denumită de localnici Swish Alps, datorită numărului mare de homosexuali care locuiau acolo. Se părea că oamenii cu probleme se îmbulzeaau în Los Angeles. Orașul oferea libertatea, cu prețul lipsei de protecție.

Ajunse la Canyon Laurel, luând curbele în viteză, cu anvelopele scrâșnind și farurile străpungând întunericul. Aici traficul era mai scăzut; urma să ajungă la casa lui Benson în câteva minute.

Teoretic, atât ea cât și personalul NPS-ului aveau o problemă foarte simplă: de a-l aduce pe Benson înapoi înainte de ora șase. Astfel vor putea decupla computerul

implantat și vor opri seria progresivă de atacuri. Îl vor seda și vor aștepta câteva zile până îl vor cupla la alt set de terminale. De bună seamă că pentru prima încercare aleseseră greșit electrozii; dar era un risc pe care și-l asumaseră de la început. Și fusese un risc acceptabil, deoarece se așteptau să aibă șansa de a corecta o eventuală eroare. Acum, însă, această șansă nu mai exista.

Trebuia să-l aducă înapoi. O problemă cu o soluție relativ simplă — controlarea locurilor frecventate de Benson. După verificarea fișei medicale, se împărțiră sarcinile. Ross trebuia să meargă la casa din Laurel. Ellis, la un local de *strip-tease* numit Jackrabbit Club, pe care îl frecventa adesea Benson. Morris plecase la Autotronics Inc., în Santa Monica, unde era angajat Benson. Îi telefonase președintelui firmei, pe care îl convinsese să deschidă biroul pentru el.

Urma să ia legătura într-o oră, pentru a se informa asupra progreselor făcute. Un plan simplu dar, gândea ea, neplăcut de aplicat. Numai că nu prea mai erau multe de făcut.

Își parcă mașina în fața casei lui Benson și porni pe jos pe alee, către ușa principală. Era întredeschisă; dinăuntru se auzeau râsete și chicoteli. Ciocăni și împinse ușa.

— E cineva acasă?

Nimeni nu păru că o aude. Chicotelile veneau de undeva din spatele casei. Pătrunse în holul principal. Nu văzuse niciodată casa lui Benson și se întreba cum o fi arătând.

Uitându-se în jur, realiză că ar fi trebuit să-și închipuie. Privită de afară, casa părea o banală clădire stil

ranch, la fel de obișnuită ca și Benson însuși. Dar interiorul arăta ca un desen după saloanele din palatul lui Ludovic al XVI-lea — scaune grațioase, canapele, tapiserii pe pereți, podeaua din lemn, descoperită.

— E cineva acasă? strigă.

Vocea i se amplifică prin camere. Nu primi nici un răspuns, iar râsetele continuară. Urmări sunetul spre interior. Ajunse în bucătărie — o mașină de gătit antică, fără cuptor, fără aparat de spălat vase, fără mixer electric, fără toaster. Nici un fel de mașină, gândi. Benson își făurise o lume din care îndepărtase orice fel de mașină modernă.

Fereastra bucătăriei dădea în spatele casei, spre o mică potecă și spre o piscină, totul la fel de simplu și la fel de modern. Curtea interioară era scăldată într-o lumină verde, datorită reflectoarelor plasate sub apă. În bazin se zbenguiau și chicoteau două fete. Ieși din casă.

Fetele nu sesizară apropierea ei. Continuau să se stropească și să se zbenguie fericite, luptându-se una cu alta în apă. Ross ajunsese pe marginea bazinului și întrebă din nou:

— E cineva acasă?

O observară și se îndepărtară una de alta.

— Îl cauți pe Harry? întrebă una din ele.

— Da.

— Ești polițist?

— Sunt doctor.

Una dintre fete ieși din bazin și începu să se șteargă. Purta un minuscul binkini roșu.

— Adineauri a plecat, dar trebuie să nu spunem asta poliției. Așa ne-a zis el. Își puse un picior pe scaun și

începu să-l șteargă cu un prosop. Ross realiză că mișcarea era calculată, seducătoare și-i era adresată direct.

— Când a plecat?

— Acum câteva minute.

— De cât timp sunteți aici?

— Cam de o săptămână, răspunse fata din bazin. Harry ne-a invitat să rămânem. Zicea să suntem drăguțe.

Cealaltă fată își înfășură prosopul în jurul corpului și spuse:

— L-am cunoscut la Jackrabbit. Venea des pe acolo.

— E foarte amuzant, completă prima, după care izbucniră amândouă în râs. Știi ce purta în noaptea asta?

— Ce?

— O uniformă de spital. Toată albă. (Clătină din cap.) Ce mai spectacol!

— Ai vorbit cu el?

— Sigur.

— Și ce spunea?

Fata în bikini roșu porni spre casă. Ross o urmă.

— A zis să nu spunem nimic polițiștilor, și ne-a urat distracție plăcută.

— De ce a venit aici?

— A avut nevoie de niște materiale.

— Ce materiale?

— Niște materiale pentru studiile lui.

— Ce studia?

— Am să-ți arăt.

Intră în casă și se îndreptă spre sufragerie. Picioarele ei ude lăsau mici urme de apă pe podeaua de lemn.

— Locul ăsta nu ți se pare cam sălbatic? Harry chiar că e nebun. L-ai auzit vreodată vorbind despre lucruri?

— Da.

— Atunci știi. Este cu adevărat scrântit. (Gesticulă spre cameră.) Toată adunătura asta de vechituri. De ce vrei să-l vezi?

— E bolnav, răspunse Ross.

— Precis este, recunoscu fata. Am văzut bandajele alea. Ce a avut, un accident?

— O operație.

— Nu glumi! La spital?

— Da.

— Nu mai spune!

Traversară sufrageria și o luară pe un hol spre dormitoare. Fata coti la dreapta, către o cameră în care se aflau un birou vechi, lămpi, sofale ospitaliere.

— A venit aici și a luat ceva materiale.

— Ai văzut ce?

— Nu i-am dat prea mare atenție. Dar cred că a luat niște role mari de hârtie. Arătă cu mâinile. Cu adevărat mari. Semănau cu hârtia heliografică.

— Heliografică?

— Adică spre interiorul rolei erau albastre și albe în partea exterioară, și erau foarte mari. Ridică din umeri.

— A mai luat și altceva?

— Da. O cutie metalică.

— Ce fel de cutie metalică?

Ross se gândea la o cutie pentru prânz sau la o valijoară.

— Semăna cu o cutie de scule. Am văzut-o deschisă un moment, înainte de a o lua cu el. Înăuntru părea să aibă unelte și niște materiale.

— Ai observat ceva în mod deosebit?

Fata rămase tăcută. Își strânse buzele.

— Ei bine, n-am prea văzut cine știe, dar...

— Da?

— Parcă era o armă.

— A spus unde se duce?

— Nu.

— A dat vreun indiciu?

— Nu.

— A spus dacă se mai întoarce?

— Știi, asta a fost chiar amuzant. M-a sărutat pe mine, apoi a sărutat-o și pe Suzie, ne-a urat petrecere frumoasă și ne-a spus să nu dăm nici o informație polițiștilor. După care ne-a spus că nu crede că ne vom mai revedea vreodată. (Își scutură capul.) A fost amuzant. Știi cum e Harry.

— Da, spuse Ross. Știu cum e Harry.

Își privi ceasul. Era 1,47. Mai rămăseseră patru ore.

3

Primul lucru pe care l-a remarcat Ellis era mirosul: stătut, igrasios, fetid — un miros greu, de animal. Se strâmbă cu silă. Cum tolera oare Benson un loc ca ăsta?

Privi la spoturile luminoase care străpungeau întunericul, reflectându-se în semne conice. Mulțimea era într-un freamăt continuu. Îi reamintea lui Ellis de zilele petrecute în Marina Militară, când staționa în Baltimore.

Atunci frecventase ultima oară un loc ca acesta, împuțit și îmbibat cu fantasme și frustrare. Asta se întâmplase cu mult timp în urmă. Era un șoc să te gândești ce mult trecuse de atunci.

— Da, doamnelor și domnilor, incredibila și minunata *Cyn*thia *Sin*-cera. Aplaudați-o pe minunata *Cyn*thia!

Reflectoarele erau îndreptate spre scenă, și erau fixate asupra unei fete mai degrabă urâtă, dar impresionant construită. Orchestra începu să cânte. Când lumina fu destul de puternică, fata începu un dans stângaci. Nu dădea nici o atenție muzicii, dar nimănui nu părea că îi pasă. Ellis privi spre spectatori. Erau o mulțime de bărbați și o mulțime de pipițe cu părul scurt.

— Harry Benson? repetă managerul de la locul său. Da, vine destul de des pe aici.

— L-ai mai văzut în ultimul timp?

Tuși. Respirația lui ajunse până la Ellis îmbibată de alcool.

— Nu, în ultimul timp nu. Dar să-ți spun ceva, nu mi-aș dori să-l știu primprejur. Cred că e puțin nebun. Și întotdeauna necăjește fetele. Știi cât e de greu să ții o fată? Al dracului de greu.

Ellis încuviință și aruncă o privire în local. Benson își schimbase probabil hainele; cu siguranță că nu mai purta uniforma de infirmier. Privi capetele oamenilor, căutând un bandaj alb. Nu văzu nici unul.

— Dar nu l-ați văzut mai devreme?

— Nu, răspunse managerul, clătinând din cap. Nu l-am văzut cam de o săptămână.

Pe lângă ei trecu o chelneriță purtând un bikini alb, care imita mișcarea unui iepure.

— Sal, l-ai mai văzut pe Harry în ultimul timp? întrebă bosul.

— De obicei stă prin preajmă, răspunse ea evaziv, și se îndepărtă cu tava de băuturi.

— Eu aș prefera să nu mai stea prin preajmă și să nu mai deranjeze fetele, mai spuse managerul, și tuși din nou.

Ellis înaintă spre scenă. Reflectoarele care străpungeau aerul încărcat de fum urmăreau mișcările fetei de pe scenă. Avea probleme cu descheiatul sutienului. Făcu o mișcare scurtă și doi pași cu mâinile la spate, privind absentă la public. Urmărind-o, Ellis înțelese de ce Benson considera stripteusele niște mașini. Toate mișcările lor erau mecanice, nu era nici un dubiu în privința asta. Și artificiale. Când sutienul fu scos, putu observa semnul în formă de U al inciziei chirurgicale de sub fiecare sân, pe unde fuseseră implantate pungile cu silicon.

Lui Jaglon i-ar plăcea la nebunie, gândi. Ar fi fost foarte nimerit cu teoria lui despre mașinile de făcut sex. Jaglon era unul din băieții de la Cercetare, preocupat de ideea fuzionării inteligenței artificiale cu cea umană. Își argumenta teoria prin aceea că, pe de o parte, chirurgia plastică și implantarea de mecanisme îl fac pe om mai apropiat de mașini, pe de altă parte, cercetarea în domeniul ciberneticii produce mașini din ce în ce mai umane. Este numai o problemă de timp până ce oamenii vor începe să facă sex cu roboți umanoizi.

Probabil că se și întâmplă, gândi Ellis privind la stripteuză. Își întoarse privirea spre spectatori, convingându-se că Benson nu se afla acolo. Verifică apoi cabina telefonică din spate și toaleta bărbaților. Aceasta era mică

și mirosea puternic a vomă. Se strâmbă din nou și se privi într-o oglindă crăpată, aflată deasupra chiuvetei. Orice s-ar fi putut spune despre Clubul Jackrabbit, dar era clar că producea un veritabil asalt olfactiv. Se întrebă dacă acest lucru conta pentru Benson.

Se reîntoarse în club și începu să-și facă drum spre ușă.

— L-ai găsit? întrebă managerul.

Ellis scutură din cap și ieși. O dată ajuns afară trase o gură de aer proaspăt, după care urcă în mașină. Noțiunea de miros începu să-l intrige. Fusese o problemă pe care o avusese în vedere cu mult timp în urmă, dar se pare că nu o rezolvase cu adevărat în propria-i minte.

Operația pe care i-o făcuse lui Benson se adresase unei părți anume a creierului, respectiv sistemului limbic. Având în vedere evoluția creierului, aceasta reprezenta partea sa veche. Sarcina lui era controlul mirosului. De fapt, în termeni cunoscuți de mult, se numea *rhinencephalon* — „creierul mirositor".

Rhinencephalonul se formase în urmă cu aproximativ 150 milioane de ani, când reptilele stăpâneau pământul. Controla cel mai primitiv comportament — furia și frica, dorința și foamea, atacul și apărarea. Reptilele, cum ar fi crocodilii, de exemplu, nu dețineau alte posibilități pentru direcționarea comportamentului lor. Oamenii însă aveau cortexul cerebral.

Dar acesta reprezenta o achiziție recentă. Dezvoltarea lui modernă începuse cu numai două milioane de ani în urmă. În actuala structură, cortexul cerebral exista de numai 100 000 de ani. În perspectiva evoluției pe scara timpului, nu însemna mai nimic. Cortexul se dezvoltase în jurul creierului limbic, rămas neschimbat, îngropat adânc

în noul cortex. Acest cortex, care putea percepe dragostea, care putea determina comportamentul etic și scrierea de poezii, făcuse cu greu pace cu miezul lui de nivelul unui creier de crocodil. Uneori, ca în cazul lui Benson, pacea se rupea, iar creierul de crocodil încerca să ia conducerea.

Dar care era legătura dintre miros și tot restul? Ellis nu era prea sigur. Bineînțeles, de cele mai multe ori crizele erau precedate de un miros ciudat. Dar mai era exista altă legătură? Vreun alt efect?

Nu știa și, în timp ce conducea, ajunse la concluzia că nici nu conta prea mult. Singura problemă era găsirea lui Benson, înainte ca mintea lui de crocodil să ia conducerea. Ellis știa că aceasta se întâmplase deja o dată la NPS, în timp ce-l privea pe Benson prin oglinda de vizionare. Fusese perfect normal — și deodată începuse să se izbească de pereți, lovindu-se, ridicând scaunul și zdrobindu-l. Atacul începuse fără nici o atenționare și continuase până la capăt cu o nemărginită violență.

Șase a.m., gândi. Nu mai rămăsese mult timp.

4

— Ce e asta, o urgență? întrebă Farley, descuind ușa de la Autotronics.

— Poți să-i spui și așa, spuse Morris, tremurând de cealaltă parte a ușii.

Fusese o noapte rece și aștepta de o jumătate de oră ca Farley să apară.

Farley era un bărbat înalt și subțire, cu mișcări lente. Sau poate că era doar adormit. Păru să îi ia o veșnicie pentru a descuia biroul și a-l lăsa pe Morris să intre. Aprinse luminile de la un tablou electric aflat la recepție, apoi se îndreptă spre partea din spate a clădirii.

Aceasta era formată dintr-o singură cameră cavernoasă unde, în jurul unor ecrane luminoase, erau îngrămădite mai multe mese. Morris se încruntă în tăcere.

— Știu la ce te gândești, spuse Farley. Te gândești că e mizerie.

— Nu, de fapt...

Străbătu camera.

— De fapt, și este. Dar pot să-ți spun că ne facem treaba. Acesta este biroul lui Harry, alături de cel al lui Hap.

— Hap?

Farley gesticulă în direcția unui păienjeniș de construcții metalice care înconjurau camera.

— Hap, spuse el, este prescurtarea de la Hopelessly Automatic Pingpong Player[1]. (Rânji.) Nu chiar. Dar avem și noi micile noastre jocuri aici.

Morris făcu înconjurul mașinii, holbându-se la ea.

— Și joacă ping-pong?

— Nu prea bine, admise Farley. Dar lucrăm la asta. Este un DOD — Department of Defense[2] — garantat, iar termenii garanției sunt ca acest robot să joace ping-pong.

[1]Jucător de ping-pong automat fără speranță (n.tr.).

[2] Departament de apărare (n.tr.).

Știu ce gândești. Gândești probabil că nu este nici pe departe un proiect important.

Morris ridică din umeri. Nu-i plăcea să i se spună mereu ce gândește.

Farley zâmbi.

— Dumnezeu știe pentru ce le trebuie. Bineînțeles că va fi o lovitură. Imaginează-ți — un computer care poate recunoaște o sferă mișcându-se rapid într-un spațiu tridimensional, cu abilitatea de a recepționa această sferă și a o trimite înapoi, respectând anumite reguli. Necesitatea de a ateriza între liniile albe, nu în afara tablei, și așa mai departe. Mă îndoiesc, continuă el, că-l vor folosi pentru antrenamentele de ping-pong.

Merse în partea din spate a camerei și deschise un frigider care avea un semn mare portocaliu, RADIAȚII, și alături, NUMAI PENTRU PERSONALUL AUTORIZAT. Scoase două căni.

— Vrei o cafea?

Morris rămase cu privirea la etichetă.

— Asta este pentru descurajarea secretarelor, spuse Farley, și râse din nou.

Comportamentul său jovial îl deranja pe Morris. Privi la Farley cum pregătea cafeaua.

Morris merse la biroul lui Benson și începu să controleze sertarele.

— Până la urmă ce s-a întâmplat cu Harry?

— Ce vrei să spui? întrebă Morris.

Primul sertar conținea hârtie, creioane, un regulament, niște note și calcule mâzgălite. În cel de-al

doilea găsi însemnări; aici probabil își ținea cele mai multe scrisori.

— Ei bine, a fost în spital, nu-i așa?

— Da. A suferit o operație și a plecat. Acum încercăm să-l găsim.

— Cu siguranță că se purta cam straniu.

— Îhî, îngână Morris, scotocind printre hârtii.

Scrisori de afaceri, scrisori de afaceri, cereri...

— Îmi amintesc cum a început. Era în Watershed Week[1].

Morris ridică privirea de pe scrisori.

— A început, când?

— Watershed Week. Cum vrei cafeaua?

— Neagră.

Farley îi întinse ceașca, adăugând în a sa și puțină frișcă.

— Watershed Week a fost în iulie 1969. Probabil că nu ai auzit niciodată de ea.

Morris clătină din cap.

— Nu acesta a fost titlul oficial, continuă Farley, dar noi așa i-am spus. Toți cei din branșa noastră știau că va veni.

— Ce va veni?

— Watershed. Specialiștii în computere din toată lumea știau că va veni, și au urmărit-o. S-a întâmplat în iulie 1969. Suma informațiilor deținute de computerele din întreaga lume a excedat suma informațiilor deținute de toate creierele umane din lume. Computerele puteau primi

[1]Săptămâna hotărâtoare (n.tr.).

și reține mai multe informații decât cele 3,5 miliarde de creiere umane existente în lume.

— Asta este Watershed?

— Poți să fii sigur de asta, spuse Farley.

Morris sorbi din cafea. Își arse limba, dar mai înghiți puțin.

— E un joc?

— La naiba, nu! E adevărul. Watershed a fost în 1969, iar de atunci și până în prezent computerele au progresat. Din 1975 au depășit capacitatea umană cu cincizeci la unu. Harry a fost îngrozitor de supărat de treaba asta.

— Îmi pot imagina, spuse Morris.

— Atunci a început totul pentru el. A devenit foarte ciudat, foarte secretos.

Morris cercetă camera de jur împrejur; echipamentul era plasat în diferite locuri. Avea o senzație stranie: se afla pentru prima oară într-o cameră plină de computere. Realiză că făcuse câteva greșeli legate de Benson. Își imaginase că este la fel cu ceilalți — dar nici o persoană care lucrează într-un loc ca acesta nu poate fi la fel cu toată lumea. Este o experiență care te marchează. Își aminti că o dată Ross îi spusese că ideea că toți suntem la fel este numai un mit liberal. Mulți oameni sunt diferiți. Ei nu sunt ca toți ceilalți.

Farley era și el diferit. Într-o altă situație l-ar fi considerat un fel de clovn jovial. Dar era evident că era sclipitor de deștept. De unde venea această capacitate de a face haz de necaz?

— Știi doar cât de repede se mișcă toate astea. Al naibii de repede. Am trecut de la milisecunde la nanosecunde în doar câțiva ani. Când a fost construit, computerul ILLIAC I, în 1952, putea efectua unsprezece mii de operații aritmetice pe secundă. Destul de repede, așa-i? Ei bine, acum aproape că au terminat și ILLIAC IV. Acesta va efectua două sute *de milioane* de operații pe secundă. Este cea de a patra generație. Bineînțeles, putea fi construit și fără ajutorul altor computere. Au folosit două alte unități la capacitatea maximă, timp de doi ani, pentru proiectarea noului ILLIAC.

Morris își bău cafeaua. Poate că de vină era oboseala, sau poate spiritul care sălășluia în cameră, dar începuse să simtă un fel de înțelegere pentru Benson. Computere care proiectează computere — poate că până la urmă ne vor lua totuși locul. Oare ce-ar spune Ross despre asta? Iluzie deșartă?

— Ai găsit ceva interesant în biroul lui?

— Nu, răspunse Morris. Stătea așezat pe scaunul din spatele mesei și privea prin cameră. Încerca să se comporte ca Benson.

— Cum își petrecea timpul?

— Nu știu, răspunse Farley, așezat la biroul din cealaltă parte a camerei. Era destul de retras și distant în ultimele luni. Știu că a avut și ceva probleme cu legea. Și bănuiam că va ajunge într-un spital. Știam asta. Nu prea îi plăcea spitalul vostru.

— Cum asta? întrebă Moris, nu deosebit de interesat.

Nu era deloc surprins de faptul că Benson era ostil spitalului.

Farley nu-i răspunse. În schimb, se îndreptă spre un panou de care erau prinse articole și fotografii și desprinse o bucată îngălbenită de ziar pe care i-o întinse lui Morris.

Făcea parte din „Los Angeles Times", datată 17 iulie 1969. Citi titlul: SPITALUL UNIVERSITAR ACHIZIȚIONEAZĂ UN NOU COMPUTER. Articolul vorbea despre instalarea unui sistem de computere IBM 360 în subsolul spitalului, ce urma să fie folosit în cercetarea și asistarea operațiilor având o multitudine de alte funcții.

— Ai remarcat data? Watershed Week.

Morris îl privi încruntat.

5

— Încerc să fiu logic, doctor Ross.

— Eu îl înțeleg pe Harry.

— Cred că este foarte important să fii logic și rațional când discuți astfel de lucruri, nu crezi?

— Ba da, cred.

Stătea în cameră și urmărea deplasarea rapidă a rolelor cu benzi pe recorder. Alături de ea, pe un scaun, era Ellis, cu ochii închiși și țigara fumegându-i între degete. Morris băuse încă o cană de cafea în timp ce asculta. Ea întocmea o listă cu ceea ce știau, încercând să se decidă care era următorul pas de făcut.

Banda se derula în continuare.

— Eu clasific lucrurile în acord cu ceea ce numesc posibilitatea de a le contracara, spunea Benson. Sunt patru direcții principale de contracarare. Vrei să le auzi?

— Da, bineînțeles.

— Chiar vrei cu adevărat?

— Da, cu adevărat.

— Ei bine, direcția numărul unu este generalizarea computerului. Computerele sunt niște mașini, dar mașini care nu seamănă cu nici o altă mașină din istoria umanității. Celelalte mașini au funcții specifice — ca autoturismele, sau frigiderele, sau mașinile de spălat vase. Noi ne așteptăm ca aceste mașini să aibă funcții specifice. Dar computerele nu sunt așa. Ele pot face tot felul de lucruri.

— Sigur, computerele sunt...

— Te rog, lasă-mă să termin. Direcția numărul doi este autonomia computerului. În trecut, computerele nu erau autonome. Erau ca mașinile de calculat, trebuia să stai tot timpul lângă ele, apăsând tastele pentru a le face să funcționeze. Ca autoturismele: mașinile nu merg fără șofer. Dar acum lucrurile s-au schimbat. Computerele devin autonome. Poți programa tot felul de instrucțiuni în legătură cu ceea ce trebuie făcut, după care poți pleca, lăsând computerul să se descurce singur.

— Harry, eu...

— Te rog, nu mă întrerupe. Acesta este un lucru foarte serios. Direcția numărul trei este miniaturizarea. Despre asta știi totul. Un computer ce folosea o întreagă încăpere în anii '50 este acum cam de mărimea unui pachet de țigări și, curând, va fi chiar mai mic de atât.

Pe bandă era o pauză, apoi urma Benson.

— Direcția numărul patru... spuse ea, și decuplă banda. Privi către Ellis și Morris.

— Asta nu ne duce nicăieri.

Nici unul nu replică nimic, doar o urmăreau obosiți. Ea își privi lista de informații.

Benson ajunge acasă la 12,30. Își ia ? hârtie heliografică ?, pistol și trusa cu scule.

Benson nu a fost văzut recent la Jackrabbit.

Benson este supărat de instalarea în iulie '69 a unui computer UH.

— Vouă vă sugerează ceva? întrebă Ellis.

— Nu, răspunse Ross. Dar cred că unul dintre noi ar trebui să vorbească cu McPherson.

Privi spre Ellis, care încuviință fără prea mare entuziasm. Morris ridică încet din umeri.

— În regulă, spuse ea, am s-o fac eu.

Era 4,30 a.m.

— Adevărul este, spuse Ross, că ne-am epuizat toate posibilitățile, și timpul trece repede.

McPherson o privi peste birou. Ochii lui erau întunecați și obosiți.

— Și ce aștepți să fac eu?

— Să anunți poliția.

— Este deja anunțată. A fost contactată încă de la început, de către unul din oamenii lor. Înțeleg că etajul șapte este deja plin cu polițiști.

— Poliția nu știe încă de operație.

— Pentru Dumnezeu, ei l-au adus aici, tocmai pentru operație. Bineînțeles că știu de ea.

— Dar nu știu cu adevărat ce implică.

— Nu și-au manifestat dorința să știe.

— Şi nu ştiu nimic despre proiecţia computerului de la 6 a.m.

— Ce este cu ea?

Începea să se înfurie pe el. Era îngrozitor de încăpăţânat. Ştia foarte bine la ce se referea ea.

— S-ar putea ca atitudinea lor să fie diferită, dacă ar şti că Benson va intra în criză la 6 a.m.

— Cred că ai dreptate, spuse McPherson, lăsându-se cu toată greutatea pe scaunul de lângă el. Cred că ar trebui să-i convingem să înceteze să se mai gândească la el ca la un om care a evadat şi e căutat pentru infracţiunea de atac violent şi să înceapă să se gândească la el ca la un criminal nebun, cu fire implantate în creier. (Se încruntă.) În acest moment, obiectivul lor este să-l facă inofesiv. Dacă le spunem mai mult îl vor ucide.

— Dar pot fi implicaţi oameni nevinovaţi. Dacă proiecţia...

— Proiecţia, spuse McPherson, este doar atât. O proiecţie pe computer. Nu este mai valabilă decât parametrul de intrare; şi acest parametru este constituit din toţi cei trei timpi de stimulare. Poţi să trasezi o multitudine de curbe prin cele trei puncte ale graficului şi le poţi extrapola de mai multe de ori, dar asta nu înseamnă neapărat că el va da în primire la 6 a.m. În situaţia de faţă s-ar putea să nu reacţioneze deloc.

Ross privi în jurul ei, la graficele de pe pereţi. McPherson proiectase viitorul NPS-ului în această încăpere, sub forma unor grafice multicolore. Ştia ce înseamnă asta pentru el. Dar chiar şi aşa, atitudinea lui era intolerabilă şi iresponsabilă.

Dar cum să-i spună asta?

— Uite ce este, Jan, spuse McPherson, ai început prin a spune că noi ne-am epuizat toate posibilităţile. Nu

sunt de acord. Cred că mai avem posibilitatea de a aştepta. Cred că există o şansă ca el să se reîntoarcă la spital. Şi, atât cât este posibil, prefer să aştept.

— Şi nu ai de gând să spui nimic poliţiei?

— Nu.

— Şi dacă nu se întoarce, dacă în timpul crizei atacă pe cineva, vrei ca totul să cadă pe capul tău?

— Este deja pe capul meu, spuse McPherson, şi zâmbi trist.

Era 5 a.m.

6

Erau cu toţii obosiţi, dar nici unul nu putea să doarmă. Stăteau în TELECOMP, urmărind proiecţiile computerului la mică distanţă de linia caracteristică pentru criză. Se făcu 5,30 şi apoi 5,45.

Ellis fumase întregul pachet de ţigări şi plecase să-şi cumpere altul. Morris stătea cu un ziar în poală, dar nu întorsese încă nici o pagină; din când în când îşi ridica privirea la ceasul de pe perete.

Ross se îndepărtase şi privea răsăritul soarelui, cerul ce se lumina spre est, peste linia subţire de ceaţă.

Ellis se întoarse cu ţigările.

Gerhard încetă să mai lucreze la computere şi se apucă să prepare cafea proaspătă. Morris se ridică şi ră-

mase să-l urmărească pe Gerhard; fără să scoată un cuvânt, fără să-l ajute, doar privind.

Ross deveni conștientă de ticăitul ceasului de pe perete. Era ciudat că nu-l remarcase până acum, deși ticăia destul de tare. La fiecare minut se auzea un clic metalic, iar când minutul trecea, un alt clic. Sunetul o disturba. Începu să se concentreze asupra lui, așteptând zgomotul care marca jumătatea de oră. „Sumbră obsesie", gândi. Și apoi își aminti de toate celelalte anomalii psihologice cu care se confruntase în trecut. *Déja vu*, sentiment pe care îl mai avusese cândva: dedublare, sentimentul că se urmărea pe sine într-un colț al camerei, participând la o sindrofie oarecare; halucinații auditive, fobie. Nu exista o linie strict marcată între sănătate și boală, normalitate și nebunie. Era un spectru larg, și ei toți erau plasați undeva în perimetrul lui. Dar oriunde te-ai fi aflat în aria acestuia, ceilalți te urmăreau cu uimire. Pentru ei Benson părea ciudat; și fără îndoială ei erau ciudați pentru Benson.

La 6 a.m. stăteau cu toții și se holbau la ceas. Nu se întâmplase nimic.

— Poate că va fi la șase și patru minute, presupuse Gerhard.

Continuară să aștepte.

Ceasul indică 6,04. Nu se întâmplă nimic. Nu sună nici un telefon, nu se primi nici un mesaj. Nimic.

Ellis scoase celofanul de la pachetul cu țigări și îl mototoli în mână. Ross simți că zgomotul îi zgârie nervii. Ellis începu să se joace cu celofanul, mototolindu-l, întinzându-l și mototolindu-l din nou. Ross strânse din dinți.

Ceasul arătă 6,10, apoi 6,15. În cameră intră McPherson.

— Până aici totul e bine, spuse el, și zâmbi înnegurat, după care plecă.

Cei din cameră priviră unii la alții. Se mai scurseră cinci minute.

— Nu știu ce să mai zic, comentă Gerhard, privind consola computerului. Poate că până la urmă proiecția a fost greșită. În final nu am beneficiat decât de trei puncte de contact. Poate că ar trebui să formăm o altă curbă.

Se așeză la consolă și începu să apese tastele. Pe ecran apărură curbe alternative străbătând spațiul verde. După un timp se opriră. Nu, computerul urmează curba originală. Trebuie să fie cea bună.

— Ei bine, se pare că până la urmă computerul a greșit, remarcă Morris. Este aproape șase și jumătate. În curând se deschide bufetul; dorește cineva micul dejun?

— Mie îmi sună bine, spuse Ellis, și se ridică de pe scaun. Jan?

Ea clătină din cap.

— Mai aștept puțin aici.

— Eu nu cred că se va întâmpla ceva, remarcă Morris. Ar fi mai bine să-ți iei totuși micul dejun.

— *Am să aștept aici.*

Spuse cuvintele chiar în momentul în care le gândi.

— O.K., O.K., ridică Morris brațele.

Aruncă o privire spre Ellis și amândoi părăsiră camera. Ross rămase cu Gerhard.

— Ai o marjă de libertate la acea curbă? întrebă ea.

— Am avut, dar acum nu mai sunt sigur de nimic. Am depășit deja acea marjă. Era de plus sau minus două minute pentru un procent de 99%.

— Vrei să spui că atacul urma să aibă loc între șase și două minute și șase și șase minute?

Ridică din umeri.

— Da, cam așa ceva. Dar se pare că nu s-a întâmplat.

— S-ar putea să ia ceva timp până ce va fi descoperit.

— S-ar putea, încuviință Gerhard, dar nu părea prea convins.

Ross se întoarse către fereastră. Soarele era acum sus, strălucind într-o palidă lumină roșiatică. De ce oare răsăritul de soare părea întotdeauna mai bolnav, mai puțin strălucitor decât apusul? Ar fi trebuit să fie la fel.

În spatele ei se auzi un singur apel telefonic.

— Oh-oh, exclamă Gerhard.

— Ce este? întrebă ea.

El traversă camera și se îndreptă către o cutiuță metalică așezată pe un raft. Cutia era cuplată la un telefon. Deasupra ei se aprinsese o lumină verde.

— Ce este? repetă ea.

— Este linia specială, pentru înregistrări nonstop.

Ross merse și ridică receptorul telefonului. Ascultă și auzi o voce spunând: „... vă atenționăm că trupul nu poate fi incinerat sau deteriorat în nici un fel până ce nu va fi îndepărtat materialul atomic implantat. Încercările de a demonta acest material prezintă riscul contaminării radioactive. Pentru informații detaliate..." Ea se întoarse către Gerhard:

— Cum îl oprești?

El apăsă butonul cutiei și înregistrarea se opri.

— Alo?

Urmă o pauză, după care se auzi o voce bărbătească:

— Cu cine vorbesc?

— Aici este doctor Ross.

— Sunteți angajată la — urmă o scurtă pauză — Institutul de Cercetări Neuropsihiatrice?

— Da, sunt.

— Luați hârtie și creion. Aș vrea să vă dau o adresă. Aici este căpitanul Anders de la poliția din Los Angeles.

Îi făcu semn lui Gerhard pentru ceva de scris.

— Care este problema, căpitane?

— Este vorba despre o crimă, îl auzi pe Anders, și am vrea să punem câteva întrebări oamenilor dumneavoastră.

7

În fața blocului de pe Sunset se aflau trei mașini de patrulare. În ciuda orei matinale și a răcorii dimineții, proiectoarele luminoase atrăseseră deja o mulțime de gură-cască. Parcă mașina în josul străzii și merse până la intrarea în imobil, unde o opri un tânăr polițist.

— Sunteți locatar?

— Sunt doctorul Ross. M-a chemat căpitanul Anders.

Îi făcu semn către lift.

— Etajul trei spre stânga, spuse el, și o lăsă să treacă.

Mulțimea privi curioasă, în timp ce ea parcurse holul și se opri în fața liftului. Stăteau afară, încercând să pătrundă cu privirea înăuntru, examinând peste umerii celorlalți și șușotind între ei. Se întrebă ce cred oare despre ea. Girofarurile mașinilor de patrulare umpleau intermitent

holul cu lumina lor roșie. Sosi liftul și ușile se închiseră în urma ei.

Interiorul acestuia este de prost gust, cu panelurile din plastic care încercau să imite lemnul și mocheta verde pătată în nenumărate locuri. Așteptă impacientată să ajungă la cel de-al treilea nivel. Știa că este într-o clădire din acelea pline cu femei ușoare, homosexuali și drogați. Puteai închiria un apartament pentru o scurtă perioadă, de la lună la lună. Cam genul ăsta de loc.

Coborî la etajul trei și se îndreptă spre polițiștii aflați în fața apartamentului, când unul dintre ei îi blocă trecerea. Repetă că se afla acolo chemată de căpitanul Anders, după care fu lăsată să treacă, cu avertismentul de a nu atinge nimic.

Era un mic apartament mobilat într-un stil pseudo-spaniol. Sau cel puțin așa îi făcea ei impresia. Înăuntru erau înghesuiți douăzeci de oameni, pulverizând, fotografiind, măsurând, colectând. Era imposibil să-ți închipui cum arăta încăperea înaintea invaziei acestora.

Anders se apropie de ea. Era tânăr, în jur de treizeci de ani, și purta un pardesiu închis la culoare. Părul îi era suficient de lung pentru a-i acoperi gulerul, și purta ochelari. Efectul era aproape neașteptat. E ciudat cum te îngropi în prejudecăți. Când vorbi vocea îi era liniștită.

— Sunteți doctorul Ross?

— Da.

— Căpitan Anders, spuse, strângându-i mâna. Vă mulțumesc că ați venit. Cadavrul este în dormitor. Este și medicul legist acolo.

Îi arătă drumul spre cameră. Victima era o fată de vreo douăzeci de ani, un trup gol răstignit pe pat. Capul îi

era zdrobit și era înjunghiată de mai multe ori. Patul era îmbibat de sânge, iar în cameră plutea un miros dulceag.

Restul încăperii era în dezordine — un scaun răsturnat lângă masă, cosmeticele și loțiunile împrăștiate pe carpetă, o lampă de pat spartă. În cameră lucrau șase oameni, iar unul dintre ei era medicul de la Centrul de medicină legală, care tocmai își întocmea raportul.

— Dânsa este doctorul Ross, o prezentă Anders. Spune-i, te rog, ce-ai aflat.

Doctorul ridică din umeri arătând spre cadavru.

— Metodele brutale le puteți observa singură. Lovitură puternică în regiunea temporală stângă, care a produs depresiunea craniană și, imediat, inconștiența. Arma a fost acea lampă aflată alături. S-au găsit pe ea urme din grupa ei de sânge și fire de păr.

Ross privi spre lampă, apoi din nou spre corp.

— Loviturile?

— Au fost aplicate mai târziu, aproape sigur post-mortem. Decesul a avut loc ca urmare a traumatismului cranian.

Ross privi capul victimei. Pe una din părți era total zdrobit, ca o minge dezumflată, deformând ceea ce odată fusese o figură drăguță.

— Cred că n-ai observat, continuă doctorul, apropiindu-se de fată, că este pe jumătate machiată. După cum presupunem, stătea în fața măsuței de toaletă, aranjându-se. Lovitura a venit dintr-o parte, răsturnând-o din scaun, împrăștiind fardurile și parfumurile. Apoi a fost ridicată — doctorul își înălță brațele, încruntându-se ca de efortul de a susține un corp invizibil — și mutată pe pat.

— Cineva destul de puternic?

— Oh, da. Cu siguranță că un bărbat.

— Cum de știi asta?

— După părul pubian găsit în baie. Am depistat două tipuri. Unul aparținând ei, celălalt unui bărbat. Știi, probabil, că părul pubian bărbătesc este mai degrabă circular, mai puțin eliptic în secțiune trasversală decât cel femeiesc.

— Nu, spuse Ross, n-am știut asta.

— Pot să-ți ofer detalii dacă dorești. Este de asemenea clar că ucigașul a avut contact sexual cu ea înaintea crimei. Am găsit sânge în lichidul seminal ce aparține grupei A. Apoi se pare că bărbatul a făcut un duș, după care a ieșit din baie și a ucis-o.

Ross aprobă din cap.

— Apoi, după lovitură, a ridicat-o și a transportat-o în pat. În acest timp a sângerat abundent. Ca să nu mai vorbim despre sângele de pe toaletă și covor. După aceasta, ucigașul a lovit-o în stomac de mai multe ori. O să observați că cele mai adânci tăieturi se află în zona inferioară a abdomenului, ceea ce poate avea pentru ucigaș o conotație de ordin sexual. Dar acestea sunt doar supoziții...

Ross încuviință, dar nu spuse nimic. Se apropie mai mult de cadavru, pentru a studia urmele de lovituri. Erau toate foarte mici, ca niște puncte, cele mai multe cu pielea sfâșiată în jurul rănii.

— Ați găsit vreo armă?

— Nu, răspunse doctorul.

— Ce credeți că a folosit?

— Nu sunt sigur. Nu ceva foarte ascuțit, în schimb foarte dur — îți trebuie destulă forță ca să penetrezi atât de adânc cu un instrument relativ bont.

— Un alt argument în favoarea ipotezei că a fost un bărbat, remarcă Anders.

— Da, cred că este vorba de ceva metalic, ca un cuțit pentru deschiderea scrisorilor, o riglă metalică sau o șurubelniță. Ceva de genul ăsta. Dar ceea ce este cu adevărat interesant, continuă doctorul, este ce vedeți aici. (Arătă spre brațul stâng al fetei, răsucit pe pat și mutilat îngrozitor de tăieturi.) Vedeți, a lovit-o în stomac, după care i-a mutilat brațul printr-o succesiune de lovituri îndreptate într-un singur sens. Acum, rețineți: când a terminat cu brațul, a continuat să lovească. Puteți vedea loviturile pe cearșafuri și pătură. Se continuă în linie dreaptă.

Arătă spre rupturi.

— Acum, continuă doctorul, în cărțile mele aceasta se numește perseverență. Continuarea automată a acțiunii. Ca și cum ar fi fost o mașină care merge și iar merge...

— Corect, remarcă Ross.

— Noi presupunem că aceasta reprezintă o formă de transă sau de criză. Dar nu știm dacă este organică sau funcțională, naturală sau indusă artificial. De vreme ce fata l-a lăsat de bunăvoie să intre în apartament, rezultă că această criză s-a declanșat ceva mai târziu.

Ross realiză că medicul legist își etala în mod ostentativ deducțiile, și acest lucru o irită. Nu era momentul să se joace de-a Sherlock Holmes.

— Noi continuam investigația de rutină, interveni și Anders, când am dat peste asta, și îi înmână o plăcuță metalică.

Ross privi obiectul.

AM IMPLANTAT ÎN CORPUL MEU UN PACEMAKER ATOMIC. ORICE VĂTĂMARE FIZICĂ SAU ARDERE POATE CAUZA DETERIORAREA CAPSULEI ȘI ELIBERAREA SUBSTANȚELOR TOXICE. ÎN CAZ DE VĂTĂMARE SAU MOARTE, SUNAȚI LA NPS (213) 652-1134.

— Așa am ajuns la dumneavoastră, spuse Anders. O privi cu atenție. V-am spus tot ce știm. Acum e rândul dumneavoastră.

— Numele lui este Harry Benson; are treizeci și patru de ani și suferă de sindrom dezinhibatoriu.

Doctorul își trosni degetele.

— Fir-aș al naibii! ADL.

— Ce este un sindrom dezinhibatoriu? întrebă Anders. Și ce înseamnă ADL?

În acel moment din camera alăturată veni un polițist îmbrăcat în haine civile.

— Avem o urmă de amprente. Le-am găsit listate în banca noastră de date. Tipul este curat din 1968 până în prezent. Numele lui este Harry Benson și locuiește în L.A.

— Meseria? întrebă Anders

— Programator, probabil, spuse Ross.

— Asta este, remarcă polițistul civil. În ultimii trei ani a lucrat în cercetare, în domeniul computerelor.

Anders lua note.

— Au cumva grupa de sânge?

— Da, în liste este trecută grupa A.

Ross se întoarse spre doctor.

— Ce ai despre fată?

— O cheamă Doris Blankfurt, iar numele de scenă este Angela Black. Douăzeci și șase de ani, locuiește în clădire cam de șase săptămâni.

— Cu ce se ocupa?

— Dansatoare.

Ross aprobă.

— Chestia asta are vreun înțeles special pentru tine? întrebă Anders.

— Avea ceva cu dansatoarele.

— Era atras de ele?

— Atras și respins, spuse ea. E ceva mai complicat.

O privi curios. Oare credea că îl dă deoparte?

— Și avea un fel de crize?

— Da.

— Voi avea nevoie de ceva explicații, remarcă el.

— Bineînțeles.

— Și o descriere, fotografii...

— Am să vă pun toate acestea la dispoziție.

— ... cât mai repede posibil.

Încuviință. Toate impulsurile ei anterioare de a rezista poliției, de a refuza să coopereze se evaporaseră. Continua să privească țeasta zdrobită a fetei. Își putea imagina cruzimea și agresivitatea atacului.

Privi la ceas.

— Este șapte și jumătate. Am să mă întorc la spital, dar întâi mă voi opri acasă pentru a face un duș și a mă schimba. Ne putem întâlni acolo sau la spital.

— Am să vin acolo, spuse Anders. Termin aici cam în douăzeci de minute.

— În regulă, spuse ea, și îi dădu adresa.

8

Dușul îi făcea bine, apa fierbinte îi înțepa dureros pielea goală. Se relaxă sub aburi și închise ochii. Întotdeauna preferase dușul, deși era considerat un deliciu masculin. În general, bărbații preferau dușul, corespondentul feminin fiind baia. Doctorul Ross remarcase o dată acest lucru. Ea credea că este o prostie. Tiparele erau făcute pentru a nu fi respectate. Ea era o excepție.

Apoi descoperise că dușurile erau folosite în tratamentul schizofrenicilor. Aceștia erau uneori calmați prin alternarea dușurilor reci cu cele fierbinți.

„Deci, acum te consideri și schizofrenică?", comentase doctorul Ramos, și râsese copios. Râdea destul de rar. Uneori încercase să-l determine să o facă, dar fără succes.

Ieși de sub duș și se înfășură într-un prosop. Șterse oglinda de abur și se privi. „Arăți ca naiba", își spuse. Imaginea din oglindă îi trimise gestul înapoi. Apa îi întinsese fardul din jurul ochilor, singurul machiaj pe care îl

purta. Ochii păreau mici, bolnavi și obosiți. Oare la ce oră avea întâlnire azi cu doctorul Ramos? Oare azi era ziua?

La urma urmei ce zi era astăzi? Îi trebui un timp să-și amintească: era vineri. Nu dormise de douăzeci și patru de ore și avea toate simptomele care decurgeau din această carență, pe care și le amintea ca internist. O aciditate specifică a stomacului; corpul mai greoi; o ușoară confuzie a minții. Era groaznic să te simți așa.

Știa că de acum încolo această stare se va accentua. În următoarele patru-cinci ore va începe să viseze cu ochii deschiși. Își va imagina un pat și moliciunea pernelor pe care va sta întinsă. Va avea senzația minunată care precede somnul.

Spera ca Benson să fie găsit cât mai repede cu putință. Oglinda se aburise din nou. Deschise ușa de la baie, pentru a lăsa aerul rece să pătrundă, și făcu din nou cu mâna un loc pe suprafața ei. Începuse să-și aplice un nou strat de fard, când se auzi soneria de la intrare.

Trebuie să fie Anders. Lăsase ușa deschisă.

— E deschis, strigă, și se întoarse la machiaj. Dacă vrei cafea, ai apă fierbinte în bucătărie.

Își fardă cel de-al doilea ochi, își strânse prosopul în jurul corpului și ieși în hol.

— Ai găsit tot ce-ți trebuie?

În hol stătea Harry Benson.

— Bună dimineața, doctor Ross, spuse el cu o voce plăcută. Sper că nu deranjez.

Fu surprinsă să constate cât de înspăimântată se simțea. El îi întinse mâna, iar ea i-o strânse, realizând cu greu ceea ce face. Era preocupată de propria ei frică. Oare de ce

se temea? Îl știa pe acest om foarte bine: fusese de mai multe ori singură cu el și niciodată nu se temuse.

Surpriza era doar în parte, șocul fusese că îl găsise aici. Și prezentarea neprofesională: era înfășurată într-un prosop, în picioarele goale.

— Scuză-mă un minut, spuse ea, să-mi iau niște haine pe mine.

El încuviință politicos și se întoarse în sufragerie. Închise ușa dormitorului și se așeză pe pat. Respira greu, ca și cum ar fi fugit pe o distanță lungă. Anxietate, gândi, dar remarca nu o liniști. Își aminti de un pacient care țipase la ea frustrat: „Nu-mi spune că am o depresie. Eu chiar mă simt *groaznic*!“

Merse la dulap și își puse o rochie, hotărându-se cu greu asupra uneia, după aceea merse în baie pentru a verifica cum arată. „Trag de timp“, gândi, „și deocamdată nu este momentul“.

Inspiră adânc și ieși pentru a se întâlni cu el.

Stătea în mijlocul sufrageriei, părând că se simte stingher și confuz. Ross văzu camera într-o altă lumină, prin ochii lui: modernă, rece — ostilă. Mobilă modernă, în piele negru și crom, cu linii grele; picturi de avangardă pe pereți; modernă, strălucitoare, automatizată, eficientă, un spațiu total ostil.

— Niciodată n-aș fi crezut așa ceva despre tine, spuse el.

— Nu suntem înspăimântați de aceleași lucruri, Harry, îi răspunse ea cu voce joasă. Dorești puțină cafea?

— Nu, mulțumesc.

Era îmbrăcat îngrijit, cu haină și cămașă, dar peruca lui, peruca neagră, o intriga. La fel și ochii: erau obosiți, absenți — ochii unui om ce ajunsese la punctul culminant al oboselii. Își aminti cum sucombau șoarecii din cauza epuizării instalate în urma stimulărilor excesive. Se întindeau pe podeaua cuștii gâfâind, prea slabi pentru a continua să-și mai provoace șocuri.

— Ești singură aici?

— Da.

Sesiză o urmă de contractare a obrazului stâng, chiar aproape de ochi. Îi privi bandajele. Se observau cu greu, o fâșie de alb între perucă și marginea gulerului.

— S-a întâmplat ceva?

— Nu, nimic.

— Pari tensionată. Vocea lui suna sincer îngrijorată. Probabil că tocmai avusese o stimulare. Își aminti cum devenise interesat sexual de ea după testele de stimulare, chiar înainte de a fi conectat.

— Nu... nu sunt tensionată, spuse ea, zâmbind.

— Ai un zâmbet deosebit de frumos.

Îi cercetă hainele, încercând să descopere urme de sânge. Fata era plină de sânge; Benson ar fi trebuit să fie îmbibat cu sângele ei, și totuși pe haine nu se vedea nimic. Poate că se schimbase după ce făcuse un al doilea duș. După ce o ucisese pe fată.

— Ei bine, spuse Ross, merg să-mi fac puțină cafea.

Intră în bucătărie cu un fel de ușurare. Era mai comod de respirat aici, departe de el. Puse aprinzătorul alături de arzător, dădu drumul la gaz și rămase un timp pe loc. Trebuia să-și recapete controlul.

Cel mai bizar lucru fusese că, în ciuda șocului resimțit când îl văzuse în mijlocul apartamentului, nu era chiar atât de surprinsă de apariția lui. Unii pacienți ADL erau înspăimântați de propria lor violență.

Dar de ce nu se întorsese la spital?

Reveni în sufragerie. Benson stătea în dreptul ferestrei, privind orașul ce se întindea în toate direcțiile, cât vedeai cu ochii.

— Ești supărată pe mine? întrebă el.

— Supărată? De ce?

— Pentru că am fugit.

— De ce ai fugit, Harry?

În timp ce vorbea, simțea cum îi revin puterea, controlul. Se va descurca cu acest om. Asta era treaba ei. Se aflase singură cu persoane mult mai periculoase decât el. Își aminti perioada de șase luni petrecută la Cameron State Hospital, unde lucrase cu psihopați și criminali — fascinanți, acaparatori, care te făceau să îngheți.

— De ce? Așa. Zâmbi și se așeză într-un fotoliu. Privi în jurul lui, apoi se ridică, se așeză din nou pe sofa și continuă: Mobila ta este atât de inconfortabilă. Cum poți trăi într-un loc atât de inconfortabil?

— Îmi place.

— Dar este inconfortabil, spuse, aruncându-i o privire provocatoare.

Ross își dori din nou să nu se fi întâlnit aici. Modul în care era mobilată încăperea era perceput ca o amenințare, iar Benson reacționa la amenințare prin atac.

— Cum m-ai găsit, Harry?

— Ești surprinsă că am știut unde locuiești?

— Da. Puțin.

— Am fost precaut, spuse el. Înainte de a părăsi spitalul m-am interesat unde locuiești, unde locuiește Ellis, unde locuiește McPherson. Am aflat unde locuiți toți.

— De ce?

— Pentru orice eventualitate.

— La ce te așteptai?

Nu-i răspunse. În schimb, se ridică, merse la fereastră și privi orașul.

— Scotocesc după mine, acolo. Nu-i așa?

— Da.

— Dar nu mă vor găsi niciodată. Orașul este mult prea mare.

În bucătărie recipientul începu să țiuie. Se scuză și plecă să prepare cafeaua. Ochii ei cercetară direcția opusă, căutând ceva greu. Poate că ar trebui să-l lovească pe la spate. Ellis n-ar ierta-o niciodată, dar...

— Ce reprezintă pictura de pe pereții tăi? întrebă Benson. Toate numerele astea. Cine a făcut-o?

— Un bărbat, pe nume Johns.

— De ce ar desena un bărbat cifre? Cifrele sunt pentru mașini.

Amestecă nesul, îi adăugă lapte, se întoarse și se așeză.

— Harry...

— Nu, vorbesc serios. Și privește la asta. Ce poate să însemne?

Indică o altă pictură cu degetul.

— Harry, vino și așază-te.

O privi un moment, după care se apropie și se așeză pe fotoliul opus ei. Părea tensionat, dar o clipă mai târziu zâmbi și se relaxă din nou. Pentru o secundă, pupilele i se dilatară. Încă o stimulare, gândi ea.

Ce naiba are de gând să facă?

— Harry, ce se întâmplă?

— Nu știu, răspunse el, încă relaxat.

— Ai părăsit spitalul...

— Da, am părăsit spitalul îmbrăcat cu unul din acele costume albe. Afară am priceput totul. M-a luat Angela.

— Și apoi?

— Apoi am mers acasă la mine. Eram foarte încordat.

— De ce?

— Ei bine, de fapt pentru că știu cum se va termina totul.

Nu era foarte sigură la ce făcea referire.

— Cum are să se termine?

— Și după ce am plecat de la mine, ne-am dus la ea, unde am băut ceva, am făcut dragoste, și apoi i-am spus cum avea să se termine totul. Atunci a început să-i fie frică. A vrut să sune la spital, să spună unde mă aflu...

Rămase cu privirea în gol, confuz. Ea nu încercă să forțeze nota. Probabil că avusese o criză, ceea ce explica faptul că nu-și amintea că o ucisese pe fată. Amnezia lui era totală și adevărată. Numai că ea dorea ca el să continue să vorbească.

— De ce ai părăsit spitalul, Harry?

— Era după-amiază, spuse el, întorcându-și privirea spre ea. Stăteam întins pe pat și am realizat deodată că

toată lumea avea grijă de mine, *avea grijă*, mă întreținea ca pe o mașină. Mi-a fost tot timpul teamă de asta.

Într-un colțișor al minții ei simțea că această suspiciune este justificată. Paranoia lui Benson în legătură cu mașinile era, la urma urmei, teama de dependență, de pierderea eului. În mod cert, el reușea să exprime purul adevăr, când spunea că se teme să fie îngrijit. Și oamenii erau de obicei cei de care se temea.

Și totuși Benson era dependent de ea. Oare cum va reacționa la asta?

— M-ai mințit, spuse el deodată.

— Nimeni nu te-a mințit, Harry.

Începuse să se înfurie. Pupilele i se lărgiră deodată: încă o stimulare. Erau foarte aproape unul de altul. Va face ca totul să basculeze.

— Știi ceva? Este cel mai minunat simțământ din lume.

— Ce simțământ?

— Bâzâitul ăsta.

— Așa simți?

— De îndată ce lucrurile par a fi negre — bâzz! — și sunt din nou fericit. Extraordinar de calm și fericit.

— Stimulările, spuse ea.

Rezistă impulsului de a se uita la ceas. Ce se întâmplă? Anders spusese că va veni în douăzeci de minute, dar orice putea să-l facă să întârzie. Și chiar dacă ajungea la timp se întrebă dacă putea să se descurce cu Benson. Un pacient ADL scăpat de sub control era un lucru îngrozitor. Anders va sfârși prin a-l împușca pe Benson, sau măcar va încerca să o facă. Iar ea nu dorea asta.

— Dar mai știi ceva? continuă Benson. Bâzâitul este numai ocazional plăcut. Când îl percepi prea mult, este... sufocant.

— Ți s-a părut prea mult?

— Da, spuse el, și zâmbi.

În acel moment fu buimăcită de dimensiunile propriei ei neputințe. Tot ceea ce gândea despre controlul pacientului, despre direcționarea gândurilor, folosirea șablonului în discuții, toate erau nefolositoare. Manevrele verbale nu mergeau, nu o ajutau — nu mai mult decât ar fi ajutat o victimă a turbării sau o persoană cu o tumoare la creier. Benson avea o problemă fizică. Era sub influența unei mașini, care îl împingea în mod inexorabil spre criză. Discuțiile nu puteau contracara computerul implantat.

Nu era decât un singur lucru de făcut, iar acesta era întoarcerea la spital. Cum? Încercă să facă apel la funcțiile lui cognitive.

— Înțelegi ce se întâmplă, Harry? Stimulările te domină, te împing spre criză.

— Sentimentul este plăcut.

— Dar tu singur ai spus că nu întotdeauna este plăcut.

— Nu, nu întotdeauna.

— Și nu vrei ca acest lucru să fie corectat?

Rămase tăcut un moment.

— Corectat?

— Reparat. Schimbat, în așa fel încât să nu mai ai niciodată vreo criză.

Trebuia să-și aleagă cu grijă cuvintele.

— Tu crezi că trebuie să fiu reparat?

Cuvintele îi amintiră de Ellis, de frazele scurte ale chirurgului.

— Harry, putem să te facem să te simți mai bine.

— Dar mă simt bine, doctor Ross.

— Dar, Harry, când te-ai dus la Angela...

— Nu-mi amintesc nimic despre asta.

— Ai ajuns acolo după ce ai părăsit spitalul.

— Nu-mi amintesc nimic. Toate înregistrările memoriei sunt șterse. Există doar static. Poți să le cuplezi la audio, dacă vrei, și să asculți și singură. Își deschise gura și scoase un sunet hâșâit. Vezi? Doar static.

— Tu nu ești mașină, Harry, spuse ea încet.

— Nu încă.

Stomacul ei se chirci. Fizic se simțea încordată la maximum. Și din nou acea parte detașată a minții ei remarcă manifestarea fizică interesantă a stării emoționale. Fu recunoscătoare acestei detașări, chiar dacă se făcuse simțită numai câteva momente.

Dar era, de asemenea, furioasă gândindu-se la Ellis și McPherson și la toate acele conferințe în care ea susținuse că implantarea acelei mașinării în capul lui Benson va exacerba starea de deziluzie preexistentă. Nu-i dăduseră atenție.

Își dorea ca și ei să fi fost acum alături de ea.

— Încerci să mă transformi într-o mașină. Voi toți încercați. Am să mă lupt cu voi.

— Harry...

— *Lasă-mă să termin.*

Fața îi era încordată; deodată, schiță un zâmbet.

Altă stimulare. Acum se repetau la câteva minute. Unde era Anders? Unde erau ceilalți, oricine? Oare ar trebui să fugă pe hol, țipând? Sau ar fi bine să sune spitalul? Poliția?

— Mă simt atât de bine, spuse Benson, încă zâmbind. Senzația asta este minunată. Nimic nu se compară cu ea. Ai putea înota în această senzație mereu, mereu.

— Harry, aș vrea să încerci să te relaxezi.

— Sunt relaxat. Dar nu asta vrei cu adevărat, nu-i așa?

— Dar ce vreau?

— Vrei ca eu să devin o mașină. Vrei ca eu să-mi ascult cu supunere stăpânii, să urmez instrucțiunile. Nu asta vrei?

— Tu nu ești o mașină, Harry.

— Și nici nu voi fi vreodată. (Zâmbetul îi dispăru.) Niciodată, în veci.

Ross respiră adânc.

— Harry, aș vrea să te întorci la spital.

— Nu.

— Putem face să te simți mai bine.

— Nu.

— Suntem îngrijorați din pricina ta, Harry.

— Îți pasă ție de mine? Râse cu un sunet neplăcut. Ție nu-ți pasă de *mine*. Ție îți pasă de experimentul tău. De dosarul tău științific. De avansarea ta. Ție nu-ți pasă de *mine*.

Devenise excitat și furios.

— Nu o să facă o impresie prea bună în jurnalele medicale când va trebui să raportezi că după atâția pacienți ținuți sub observație în atâția ani unul a murit deoarece a

înnebunit și polițiștii au trebuit să-l ucidă. Asta se va reflecta negativ asupra carierei tale.

— Harry...

— *Știu*, spuse Benson. (Își reținu mâinile.) Am fost bolnav cu o oră înainte. Apoi, când mi-am revenit, mi-am văzut degetele pătate cu sânge. Sânge. Știu. (Începu să-și privească mâinile, pe care le întoarse ca să-și cerceteze unghiile. Apoi își pipăi bandajele.) Se presupunea că operația va reuși. Dar nu a fost așa.

Și apoi, instantaneu, începu să plângă. Fața îi era împietrită, iar lacrimile i se rostogoleau pe obraji.

— Nu a reușit. Nu înțelegi, nu a reușit...

Apoi, deodată, zâmbi. Altă stimulare. Se declanșase la mai puțin de un minut de precedenta. Știa că va ajunge la extremă în următoarele secunde.

— N-aș vrea să fac cuiva vreun rău, spuse el, zâmbind îngrijorat.

Simți un val de simpatie pentru el și tristețe pentru ceea ce se întâmpla.

— Înțeleg. Hai să ne întoarcem la spital.

— Nu, nu...

— Am să merg cu tine. Am să stau tot timpul cu tine. Totul o să fie în regulă.

— *Nu mă contrazice.*

Sări în picioare cu pumnii strânși și privind furios spre ea.

— N-am să ascult...

Se opri, dar nu zâmbi. În schimb, începu să inspire aerul.

— Ce e mirosul ăsta? Urăsc mirosul ăsta.

Se apropie de ea, inspirând. Își ridică mâinile spre ea.

— Harry...

— Urăsc senzația asta.

Se ridică de pe canapea, îndepărtându-se. O urmări stângaci, cu mâinile încă ridicate.

— Nu vreau această senzație. N-o vreau. Încetă să mai tragă aerul pe nas. Era într-o transă totală, continuând să se apropie de ea.

— Harry...

Fața îi era împietrită ca o mască. Brațele încă se mai îndreptau către ea. Așa cum înainta, părea un somnambul. Mișcările îi erau încete și ea se putea îndepărta, menținând distanța.

Apoi, deodată, apucă o glastră grea și o aruncă spre ea. Ea se feri, iar glastra lovi una din ferestre, spărgând sticla.

Sări spre ea, trecându-și brațele în jurul taliei și strângând-o violent. O apăsa cu o putere incredibilă.

— Harry, strigă ea. Harry.

Își ridică privirea spre fața lui și văzu că era încă împietrită. Îl lovi în vintre.

El icni și îi dădu drumul, încovoindu-se din talie, tușind. Ea se îndepărtă, ridică receptorul și formă numărul centralei. Benson era încă acolo, tușind.

— Centrala.

— Dă-mi, te rog, poliția.

— Doriți poliția din Beverly Hills sau din Los Angeles?

— *N-are importanță!*

— Totuși, care credeți...

Aruncă telefonul. Benson se îndrepta din nou spre ea. Auzi vocea subțire a operatoarei: „Alo, alo..."

Benson smulse telefonul și îl târî după el prin casă. Ridică un lampadar, îl întoarse cu fundul în sus și începu să descrie cu el cercuri largi. Ross își aminti că se lovise o dată de el și simțise izbitura aerului pus în mișcare de baza grea, metalică. Dacă o nimerea, o ucidea pe loc. Gândul acesta o puse în mișcare.

Fugi în bucătărie. Benson smulse lampadarul și veni după ea. Deschise sertarele, căutând un cuțit. Singurul pe care îl găsi fu unul mic, obișnuit. Unde naiba erau cele mari?

Benson apăru în bucătărie. Aruncă un vas spre el, dar fără succes. Benson se clătină pe picioare, apropiindu-se.

Cu partea de minte ce-i rămăsese detașată și obiectivă realiză că că în bucătărie era ceva ce putea fi folosit. Dar ce?

Mâinile lui Benson i se încleștaseră în jurul gâtului. Apăsarea era înfiorătoare. Își adună puterile și încercă să-l îndepărteze. Lovi cu un picior, dar el își depărtă trupul de ea și o imobiliză, presând-o de masă, țintuind-o.

Nu putea să se miște și nu putea să respire. În fața ochilor începură să-i apară pete albastre. Plămânii ei tânjeau după aer.

Degetele alunecară de-a lungul mesei, căutând ceva, orice, cu care să-l poată lovi. Nu găsi nimic.

Bucătăria...

Își agită mâinile în jur cu disperare. Simți mânerul mașinii de spălat vase, mânerul cuptorului, mașinile din bucătăria ei.

Vederea i se încețoșă. Punctele albastre se lărgeau. Dansau frenetic. Avea să moară în bucătărie.

Bucătăria, bucătăria, *pericol în bucătărie.* Îi veni în minte ca un fulger, aproape în momentul când își pierdea cunoștința.

Cuptorul cu microunde.

Deja nu mai avea nici o viziune; lumea era întunecată, dar încă mai putea simți. Degetele atinseră metalul cuptorului, ușa de sticlă, apoi sus... către programator... învârti butonul....

Benson urlă.

Presiunea din jurul gâtului dispăru. Alunecă pe podea. Benson urla, scoțând oribile sunete agonizante. Imaginile începură să prindă contur și îl văzu, alături de ea, strângându-și capul în mâini. Urla.

Nu-i dădea nici o atenție așa cum stătea întinsă pe podea, alături de el, căutând cu disperare o gură de aer. Se răsucea și se zvârcolea, ținându-și capul, și urla ca un animal rănit. În cele din urmă părăsi camera, țipând.

Iar ea alunecă lin și ușor în inconștiență.

9

Contuziile apăruseră deja — lungi pete purpurii de o parte și de alta a gâtului. Le atinse cu blândețe în timp ce se privea în oglindă.

— Când a plecat? întrebă Anders, stând în ușa camerei de baie și urmărind-o.

— Nu știu. Eram inconștientă.

Privi în spatele lui, spre sufragerie.

— E cam dezordine pe acolo.

— Îmi imaginez.

— De ce te-a atacat?

— A avut o criză.

— Dar ești doctorul lui...

— N-are importanță, în timpul crizei își pierde controlul în totalitate. Și-ar omorî propriul copil în acele momente.

Anders se încruntă nesigur. Își imagină ce conflict declanșase cu această idee. Până nu vezi o criză ADL nu-ți poți imagina iraționalitatea brutalității unui atac. Era în afara oricărei experiențe normale de viață. Nimic nu se compara cu asta, nu semăna cu nimic.

— Hm, spuse Anders, în final. Dar nu te-a ucis.

Nu chiar, gândi ea, mângâindu-și vânătăile. Probabil că se vor înrăutăți în următoarele ore. Oare ce putea face ca să le ascundă? Să se fardeze. Nu avea cu ce. Un pulover cu guler înalt?

— Nu, spuse ea, nu m-a ucis. Dar ar fi făcut-o.

— Ce s-a întâmplat?

— Am dat drumul la microunde.

Anders privi derutat.

— Microunde?

— Au afectat mașinăria lui Benson. Radiațiile cuptorului cu microunde defectează stimulatorul. Este marea problemă a cardiacilor purtători de stimulatoare. Pericolul

bucătăriei. Recent au apărut și o serie de articole pe tema asta.

— Aha, spuse Anders.

În timp ce ea se îmbrăca, el părăsi camera pentru a da câteva telefoane. Își alese un pulover negru cu guler colant și o fustă gri și făcu un pas înapoi pentru a se privi în oglindă. Contuziile nu se mai vedeau. Apoi remarcă nuanțele. Negru și gri. Nu se potriveau defel. Prea sumbre, prea triste, prea reci. Credea că se schimbase, dar nu era așa.

Îl auzi pe Anders vorbind de la telefonul din sufragerie. Merse la bucătărie să-și pregătească o băutură — în nici un caz cafea; voia un scotch cu gheață — și în timp ce și-l prepara observă semnele lăsate de unghiile ei pe masa de lemn din bucătărie. Își privi mâinile. Trei dintre unghii erau rupte; nu remarcase mai devreme.

Își luă băutura și o porni spre sufragerie.

— Da, spunea Anders la telefon. Da, înțeleg. Nu... nici o idee. O să încercăm.

După asta urmă o pauză mai lungă. Merse la fereastra spartă și privi orașul. Soarele era sus, luminând dunga întunecată care se-ntindea deasupra clădirilor. Era întradevăr un loc nesănătaos. Ar trebui să se mute mai spre plajă, unde aerul era mai puțin poluat.

— Uite ce este, continuă Anders furios. Nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat dacă țineai nenorocitul ăla de polițist la ușa lui. Cred că ar trebui să te mai gândești la treaba asta.

Auzi receptorul trântit și se întoarse.

— La naiba, spuse el. Politică.

— Chiar și la Departamentul de poliție?

— În mod special la Departamentul de poliție. Cum ceva merge prost, apare câte un nenorocit care se gândește cum te poți împotmoli în treaba asta.

— Crezi că vor să te înfunde pe tine?

— Încearcă și ei, pentru a salva pe cineva mai mare.

Ross se întreba ce se întâmplă acum la spital. Probabil același lucru. Spitalul trebuia să-și mențină imaginea în comunitate; șeful departamentului va intra la apă; directorul va fi îngrijorat de efectul asupra donațiilor. Cineva din spital tot va trebui înfundat. McPherson este prea mare. Ea și Morris, prea mici. Probabil Ellis — el este profesor asociat. Dacă voiai să concediezi pe cineva, atunci te descotoroseai de un angajat temporar care s-a dovedit a fi prea agresiv, prea îndrăzneț și prea ambițios. Este oricum o mișcare mai înțeleaptă decât aceea de a concedia un profesor plin, fapt care ar fi fost considerat o greșeală și ar fi pus într-o lumină nefavorabilă chiar decizia prin care fusese numit.

Probabil că va fi Ellis. Se întreabă dacă el bănuia. Recent, tocmai își cumpărase o nouă casă în Brentwood. Era foarte mândru de ea; îi invitase pe toți din NPS la o petrecere de inaugurare, săptămâna viitoare. Privi pe fereastră, dincolo de sticla spartă.

— Ascultă, o întrerupse Anders, ce are a face criza asta cu stimulatorul cardiac?

— Nimic, numai că Benson are un stimulator cranian similar cu cel cardiac.

Anders își deschise precipitat carnețelul.

— Ar fi mai bine să începem cu începutul, și să o iei încet.

Ea își puse băutura deoparte.

— În regulă. Lasă-mă să dau întâi un telefon.

Anders încuviință, se așeză și așteptă până ce ea luă legătura cu McPherson. Apoi, cu tot calmul de care era capabilă, îi explică polițistului tot ceea ce știa.

10

McPherson puse receptorul în furcă și se întoarse să privească pe fereastra biroului la răsăritul de soare. Nu mai era palid și rece; era deja o adevărată dimineață însorită.

— Era Ross, spuse el.

Morris îi răspunse dintr-un colț.

— Și?

— Benson a fost în apartamentul ei, după care a dispărut.

Morris clipi.

— Nu prea pare ziua noastră norocoasă, spuse McPherson, clătinând din cap, fără a-și lua ochii de pe geam. Nu cred în noroc. Se întoarse către Morris. Dar tu?

Morris era obosit și, de fapt, nici nu-l mai asculta cu adevărat.

— Eu, ce?

— Crezi în noroc?

— Sigur. Toți chirurgii cred în noroc.

— Eu nu cred în noroc, repetă McPherson. Niciodată n-am crezut. Am crezut în planuri. Arătă spre graficele de pe pereți, apoi renunță, rămânând cu ochii la ele.

Graficele erau foarte mari, cam de patru picioare lungime, și hașurate în diferite culori. În fapt, glorificau dezvoltarea înregistrată de tehnică de-a lungul timpului. Întotdeauna fusese mândru de ele. De exemplu, în anul 1967, examinase caracteristicile a trei tehnici — conceptualizarea diagnosticului, tehnologia chirurgicală și microelectronica — și ajunsese la concluzia că prin contopirea celor trei va fi permisă intervenția chirurgicală în cazul crizelor ADL cam prin iulie 1971. Estimările lui fuseseră devansate cu patru luni, dar erau totuși teribil de exacte.

— Teribil de exacte, spuse.

— Ce? întrebă Morris.

McPherson clătină din cap.

— Ești obosit?

— Da.

— Cred că toți suntem. Unde-i Ellis?

— Face cafea.

McPherson aprobă, înclinând capul. Cafeaua le-ar prinde bine. Își frecă ochii, întrebându-se când va fi în stare să doarmă. Deocamdată nu — nu până ce nu-l vor vedea pe Benson înapoi. Și asta putea dura ore, poate chiar o zi.

Își privi din nou graficele. Totul mersese atât de bine. Implantarea electrozilor cu patru luni înainte de termen. Stimularea comportamentului cu ajutorul computerului cu aproape nouă luni înainte — dar și aici se iviseră pro-

bleme. Programele George și Martha deveniseră haotice. Și Forma Q?

Clătină din cap. Forma Q probabil că nu va mai fi dezvoltată, deși era și va fi întotdeauna proiectul lui favorit. Forma Q era în graficele lui începând cu anul 1979, cu aplicații pe ființe umane din 1986. În 1986 el va avea șaptezeci și cinci de ani — dacă va mai fi încă în viață — , dar nu-și făcea griji din pricina asta. Ideea, pur și simplu ideea, era cea care îl intriga.

Forma Q era rezultatul logic al muncii la NPS. Începuse cu un program numit Forma Quixoticus, deoarece la început părea o problemă imposibilă. Dar McPherson era convins că îi va găsi rezolvarea, deoarece era necesară. Pe de o parte, reprezenta o problemă de mărime; pe la alta, de costuri.

Un computer electronic modern — să zicem, a treia generație de computere digitale IBM— ajungea la câteva milioane de dolari. Necesita un consum de energie enorm și era vorace în privința nevoii de spațiu. Și totuși, cel mai puternic computer nu depășea numărul de circuite din creierul unei maimuțe. Crearea unui computer de capacitatea unui creier uman ar fi necesitat un întreg zgârie-nori, iar energia necesară ar fi fost echivalentă cu cea folosită de un oraș cu o jumătate de milion de locuitori.

Era evident că nimeni nu va îndrăzni vreodată să construiască un asemenea computer cu tehnologia actuală. Vor trebui găsite noi metode, iar McPherson avea idei prea vagi despre acestea.

Țesuturi vii.

Teoria era suficient de simplă. Un computer asemenea creierului uman era compus din unități funcționale — mici celule de un fel sau altul. Cu anii, mărimea acestor unități scăzuse considerabil. Vor continua să descrească, pe măsura îmbunătățirii celorlalte tehnici microelectronice. Se redusese, de asemenea, necesarul de putere.

Dar unitățile individuale nu vor reuși niciodată să devină atât de miniaturizate ca o celulă nervoasă, un neuron. Ai putea include un bilion de celule nervoase într-un cub cu latura de un inch. Nici o miniaturizare umană nu ar putea realiza o economie de spațiu atât de mare. Și nici o metodă umană nu ar putea produce o unitate care să opereze cu o cantitate de energie atât de infimă.

De aceea, aceste computere ar fi trebuit realizate din țesut nervos viu. Era deja posibilă creșterea neuronilor izolați în culturi de țesuturi. Era de asemenea posibilă modificarea lor artificială în diferite moduri. În viitor, este probabil ca acestea să fie specializate, să le faci să se dezvolte într-o direcție anumită.

O dată ce poți face acest lucru, poți realiza un computer cam de mărimea, să spunem, a șase picioare ca volum, dar conținând mii de miliarde de celule nervoase. Energia necesară nu ar fi excesiv de mare; iar costul producției de vârf și de serie ar putea fi suportabil. Aceasta ar fi de departe cea mai inteligentă entitate de pe planetă.

Forma Q.

Munca preliminară fusese deja începută într-un număr de laboratoare de cercetare guvernamentale de pe întreg teritoriul țării. Se înregistraseră și câteva succese

Dar pentru McPherson cel mai captivant proiect nu-l reprezenta computerul organic superinteligent. Acesta ar fi fost un produs auxiliar. Cu adevărat interesantă era ideea unei proteze organice pentru creierul uman.

Pentru că o dată ce realizai un computer organic compus din celule vii și obțineai energia prin oxigenarea nutritivă a sângelui puteai transplanta totul într-o ființă umană. Aveai un om cu două creiere.

— Oare cum ar fi?

McPherson își imagina cu greu una ca asta. Mai erau, bineînțeles, și alte probleme. Probleme de interconectare, de locație, probleme legate de competiția dintre vechiul creier și cel transplantat. Dar era suficient timp până în 1986 pentru ca toate acestea să fie rezolvate. La urma urmei, în 1950 cei mai mulți făceau haz de ideea de a ajunge pe Lună.

Forma Q era acum doar un program, dar, cu răbdare, avea șanse să se realizeze. Și era convins că se va întâmpla până când Benson va părăsi spitalul. Asta schimbase totul.

Ellis își strecură capul în birou.

— Vrea cineva cafea?

— Da, spuse McPherson, și privi spre Morris.

— Nu, se scuză Morris. Cred că am să revăd câteva benzi cu interviurile lui Benson.

— Bună idee, remarcă McPherson, gândind că de fapt nu prea era deloc așa. Realiză că Morris trebuia să se simtă ocupat, în orice fel, numai să rămână activ.

Morris și Ellis ieșiră, și McPherson rămase singur cu graficele sale colorate și cu gândurile lui.

11

Era amiază când Ross termină cu Anders. Se simțea obosită. Scotchul o calmase, dar îi accentuase oboseala. Către sfârșit se surprinsese căutându-și cuvintele, pierzându-și ideile, făcând afirmații și anulându-le, pentru că nu redau cu exactitate ceea ce dorea să spună. Nu se simțise nicicând atât de obosită, de amețită și stresată.

Pe de altă parte, Anders era înnebunitor de activ. Spunea: „Unde presupui că ar fi Benson acum? Unde i-ar plăcea să fie?"

Clătină din cap.

— Imposibil de știut. Este într-o stare postoperatorie — postictus, cum o numim noi — și acest lucru nu este predictibil.

— Dar sunteți psihiatrul lui, insista Anders. Trebuie să știți multe despre el. Nu există nici o modalitate să prevedem ceea ce va face?

— Nu.

Dumnezeule, cât era de obosită. De ce naiba nu putea înțelege asta? Benson era într-o stare anormală. Era psihotic, confuz, influențat de stimulările primite, de crizele frecvente. Ar putea face orice.

— Dacă este confuz... Ce ar face în situația în care este confuz? Cum se va comporta?

— Uite ce este, așa nu ajungem la nici un rezultat. Ar putea să facă *orice*.

— O.K.

Privi spre ea și sorbi din cafea.

De ce nu o lăsa baltă, pentru numele lui Dumnezeu? Dorința lui de a afla totul despre Benson era ridicol de nerealistă. La urma urmei, știau cu toții cum se va termina totul. Cineva îl va descoperi pe Benson și-l va împușca. Chiar și Benson o recunoscuse...

Făcu o pauză, încruntându-se. Ce spusese? Ceva despre cum se va termina totul. Dar care fuseseră oare cuvintele lui? Încercă să-și amintească, dar nu reuși. Era prea înspăimântată pentru a le da atenție.

— Asta este o situație imposibilă, remarcă Anders, și se îndreptă spre fereastră. Într-un alt oraș s-ar putea să mai existe o șansă, dar nu în Los Angeles. Nu în perimetrul a cinci sute de mile de oraș. Este mai mare decât New York, Chicago, San Francisco și Philadelphia la un loc. Știai asta?

— Nu, spuse ea, fără să fie atentă.

— Prea multe locuri în care să te ascunzi. Prea multe modalități de a scăpa, prea multe drumuri, prea multe aeroporturi, prea mulți marinari. Dacă e deștept, a plecat deja în Mexic sau Canada.

— N-o să facă asta.

— Dar ce-o să facă?

— Se va întoarce la spital.

Urmă o pauză.

— Am înțeles că nu poți face predicții asupra comportamentului lui.

— Este doar un presentiment, atâta tot.

— Mai bine am merge acolo, spuse el.

NPS-ul arăta ca o cameră în care se plănuiește un război. Toate vizitele fuseseră anulate până luni; la etajul patru nu aveau acces decât cadrele medicale și polițiștii.

Dar, dintr-un motiv anume, toți oamenii de la Cercetare se aflau aici și se învârteau de colo-colo cu o expresie îngrijorată, cu siguranță datorită pericolului ce le amenința slujbele și sponsorii. Telefonul suna încontinuu; McPherson era încuiat în biroul lui împreună cu administratorii; Ellis înjura pe toată lumea care se apropia la mai mult de zece metri de el; Morris plecase undeva și nu putea fi găsit; Gerhard și Richards încercau să elibereze câteva linii telefonice, ca să poată realiza o proiecție de program folosind un alt computer, dar liniile rămâneau ocupate.

NPS-ul era un dezastru — scrumiere pline cu mucuri de țigări, pahare din plastic mototolite pe podea, hamburgeri jumătate consumați și tortilla peste tot, jachete și uniforme aruncate pe spetezele scaunelor. Și telefonul care nu se mai oprea din sunat — de îndată ce termina cineva o convorbire, instantaneu suna din nou.

Ross intră cu Anders în biroul ei și parcurse raportul crimei, verificând descrierea lui Benson. Aceasta era computerizată, dar citită devenea de o acuratețe absolută: *mascul caucazian, păr negru, ochi căprui, 5'8'', 140#, 34 ani*. Semne particulare: *312/3, perucă*, și *319/1, bandaje pe gât*. Se presupune că este înarmat cu: 40/11 *revolver*. Înregistrare: 23/60 *acte aberante (deosebite) — perseverență*.

Mobilul crimei: *23/86 suspect nebun*.

— Nu se prea potrivește cu categoriile înregistrate în computerul tău, observă Ross.

— Nu se potrivește, spuse Anders. Tot ce putem spera este că portretul are o acuratețe suficientă pentru a permite identificarea. De asemenea, am pus în circulație și

fotografia lui. Câteva sute sunt distribuite și împrăștiate acum prin oraș. Toate astea sper să ajute.

— Ce trebuie să facem acum? întrebă Ross.

— O să așteptăm. Doar dacă nu cumva îți amintești vreun loc pe care l-ar putea folosi ca să se ascundă.

Ea clătină din cap.

— Atunci vom aștepta, spuse el.

12

Era o cameră spațioasă, albă, cu plafonul jos, luminată de tuburi fluorescente. Șase mese din inox erau așezate la rând și se sprijineau de o nișă la celălalt capăt al încăperii. Cinci dintre ele erau goale; pe cea de a șasea se afla trupul Angelei Black. Doi polițiști patologi, împreună cu Morris, erau aplecați asupra corpului, pentru a începe autopsia.

Morris asistase la multe autopsii, numai că acestea erau de regulă de alt gen. În acest caz, anatomopatologul petrecuse aproape o jumătate de oră examinând suprafața corpului și făcând fotografii, înainte de a proceda la incizia inițială. Acordaseră o atenție deosebită imaginii exterioare a rănilor, la ceea ce ei numeau „rană anfractuoasă".

Unul dintre patologi îi explică faptul că aceasta înseamnă că rana este cauzată de un obiect bont, care nu a

tăiat pielea, ci a împins-o, cauzând spintecarea pe o porțiune întinsă, după care instrumentul a pătruns, dar întotdeauna ruperea se producea cu puțin înaintea urmei profunde de penetrație. Era de remarcat, de asemenea, părul de pe piele, care fusese smuls în jos spre tăietură în câteva locuri — ceea ce întărea presupunerea folosirii unui obiect nu foarte ascuțit.

— Ce fel de obiect? întrebase Morris.

Clătinară din cap.

— Nici o șansă să știm încă. Va trebui să aruncăm o privire asupra penetrației.

Penetrația însemna adâncimea până la care arma pătrunsese în corp. Determinarea acesteia era dificilă; pielea era elastică și avea tendința de a acoperi orificiul. Era o treabă foarte delicată. Morris era obosit. Ochii îl dureau. După un timp părăsi sala de autopsie și pătrunse prin ușa alăturată în laboratorul poliției, unde, pe o masă, erau înșirate obiectele din geanta fetei.

Trei oameni se ocupau de clasificarea lor: unul identifica obiectul, altul îl înregistra, iar cel de-al treilea îl depozita.

Morris privi în tăcere. Cele mai multe păreau lucruri banale: ruj de buze, chei de mașină, portofel, șervețele, gumă de mestecat, anticoncepționale, agendă, creion dermatograf, agrafe. Și două cutii de chibrituri.

— Două cutii de chibrituri, spuse unul din polițiști. Ambele sunt marcate cu sigla Airport Marina Hotel.

Morris se încruntă. Treceau totul în revistă încet, cu răbdare. Nu era cu nimic mai ușor decât la autopsie. Chiar credeau că vor afla ceva în felul acesta? Găsea rutina asta

o corvoadă inutilă. Janet Ross numea „boala chirurgilor" acest impuls spre acțiune, neputința de a aștepta cu răbdare. O dată, la o conferință a NPS-ului, unde se discuta acceptarea unui candidat la stadiul trei — o femeie numită Worley — , Morris se luptase cu îndârjire pentru admiterea ei, deși suferea și de multe alte boli. Ross râsese: „Sărman impuls lipsit de control", spusese ea. În acel moment ar fi putut-o ucide fără remușcări, iar sentimentele lui criminale nu se diminuaseră defel la intervenția lui Ellis, care remarcase pe un ton profesional și liniștit că este de acord cu faptul că doamna Worley nu este un candidat potrivit pentru această intervenție chirurgicală. Morris se simțise trădat în felul cel mai perfid, cu toate că McPherson spusese că pacienta avea ceva șanse și că, probabil, operația ar trebui considerată peste un timp ca „posibilă".

Sărman impuls fără control, gândi. S-o ia naiba.

— Airport Marina, hm, spuse unul dintre polițiști. Nu e locul unde stau stewardesele?

— Habar n-am, remarcă celălalt.

Morris abia dacă auzi. Se frecă la ochi și decise să mai ia o cafea. Era treaz de treizeci și șase de ore și nu mai mâncase demult.

Părăsi camera și urcă scările în căutarea unui automat de cafea. Trebuie să existe o astfel de mașină pe undeva prin clădire. Chiar și polițiștii beau cafea; toată lumea bea cafea. Se opri, încruntându-se.

Știa ceva despre Airport Marina.

Era locul unde fusese arestat Benson pentru prima oară, sub acuzația de maltratare a unui mecanic. În hotel exista un bar; acolo se întâmplase. Morris era sigur de asta.

Privi la ceas și porni spre parcare. Dacă se grăbea, putea evita vârful de trafic pe drumul spre aeroport.

Un avion cu reacție se îndrepta spre pista de aterizare, în timp ce Morris intră pe rampa exterioară, venind de pe autostradă spre Bulevardul Aeroportului. Trecuse pe lângă baruri, moteluri și firme de închiriere a mașinilor. La radio se transmitea următorul anunț: „Pe autostrada San Diego s-a produs un accident care a avut ca efect blocarea celor trei benzi de către un autocamion. Proiecția computerului pentru deplasare este de douăsprezece mile pe oră. Pe autostrada San Bernardino, o mașină a produs blocarea pe banda stângă a drumului lateral spre Exeter. Proiecția computerului pentru trafic a scăzut la treizeci și unu de mile pe oră..."

Morris se gândi din nou la Benson. Poate că într-adevăr computerele ne luau locul. Își aminti de un englez nostim care ținuse o conferință la spital, aducând la cunoștința chirurgilor că viitoarele operații vor fi făcute cu persoane aflate în alte țări, care vor lucra folosind brațele roboților, semnalele fiind transmise via satelit.

Ideea părea trăsnită, dar chirurgii tot se foiseră în scaune.

„Pe autostrada Ventura, la vest de Haskell, o coliziune între două mașini a îngreuiat traficul. Proiecția computerului este de optspreze mile pe oră".

Se surprinse ascultând raportul de trafic. Computerizat sau nu, acesta era vital pentru cei ce trăiau în

Los Angeles. Învățai să acorzi automat atenție oricăror rapoarte de trafic, așa cum în alte părți ale țării oamenii dădeau atenție rapoartelor legate de starea vremii.

Morris venise în California din Michigan. În primele săptămâni de la sosire obișnuia să-i întrebe pe cei din jur cum credeau că va fi vremea în cea de a doua parte a zilei sau în zilele următoare. I se părea o întrebare normală pentru un nou-venit, care voia, de fapt, să spargă gheața. Dar nu obținuse decât priviri încurcate și stânjenite. Mai târziu realizase că nimerise în unul din puținele locuri din lume unde vremea era în afara oricărui interes — era mai mult sau mai puțin la fel în fiecare zi, și rareori luată în discuție.

Dar automobilele! Era un subiect fascinant. Oamenii erau interesați ce fel de mașină conduci, cât de mult îți place, dacă este solidă, ce necazuri ai avut cu ea. În același spirit, experiența căpătată, traficul cu probleme, scurtăturile pe care le găseai, accidentele în care fuseseși implicat erau întotdeauna subiecte binevenite în conversație. În Los Angeles, orice se referea la mașini era o problemă serioasă, și erai cu atât mai stimat cu cât acordai mai mult timp și atenție acestui subiect.

Își aminti, ca o ultimă dovadă de idioțenie a oamenilor, că o dată, un astronom remarcase că dacă marțienii ar privi Los Angelesul ar ajunge probabil la concluzia că automobilul este forma dominantă de viață din această zonă. Și, într-un fel, ar avea dreptate.

Lăsă mașina în parcarea hotelului Marina Airport și intră în hol. Clădirea era o mixtură bizară tipic californiană de plastic și neon în stil japonez. Merse direct spre

local, care era întunecat și aproape gol la cinci după-amiaza. Într-un colț îndepărtat se aflau două stewardese care stăteau la taclale în fața paharelor cu băutură; unul sau doi oameni de afaceri așezați la bar; și barmanul însuși, privind la locurile goale.

Morris se postă la bar. Când barmanul se apropie, îi împinse peste tejghea fotografia lui Benson.

— L-ai văzut cumva pe omul ăsta?

— Despre ce-i vorba? întrebă barmanul.

Morris bătu ușurel fotografia.

— Aici este un bar. Noi servim băuturi.

Morris începea să se simtă ciudat. Era o senzație asemănătoare cu cea pe care o avea uneori la începerea unei operații, când se simțea ca și cum ar fi turnat o secvență dintr-un film. Foarte teatral. Acum era detectiv particular.

— Numele lui este Benson, spuse Morris. Sunt doctorul lui, și este foarte bolnav.

— Ce are?

Morris ridică din umeri.

— L-ai mai văzut pe aici?

— Sigur, de mai multe ori. Harry, nu-i așa?

— Așa-i. Harry Benson. Când l-ai văzut ultima oară?

Omul se încruntă.

— Acum o oră. Ce-i cu el?

— O afecțiune serioasă a creierului. Este foarte important să-l găsim în cel mai scurt timp. Știi cumva în ce direcție a plecat?

Barmanul ridică fotografia și o examină mai atent în lumina ce venea de sub bar.

— Afecțiune a creierului? El este, într-adevăr. Numai că și-a vopsit părul în negru.

— Știi cumva pe unde a luat-o?

— Mie nu mi s-a părut bolnav. Ești sigur că...

— *Știi cumva încotro a luat-o?*

Urmă o lungă tăcere. Barmanul privi supărat.

— Tu nu ești doctor. Cară-te de aici.

— Am nevoie de ajutorul tău, e foarte important. În timp ce vorbea își deschise portofelul și scoase legitimația, cărțile de credit, tot ceea ce un medic purta la el. I le întinse peste tejghea.

Barmanul nu le aruncă nici o privire.

— E căutat și de poliție, mai spuse Morris.

— Știam eu. Știam eu.

— Și pot aduce aici câțiva polițiști să-ți pună ei întrebări. Ai putea fi complice la crimă.

Morris își imagină că suna destul de bine. Și oricum avea ceva dramatic.

Barmanul ridică una din cărțile de identitate, o privi și o aruncă înapoi.

— Nu știu nimic. Venea uneori pe aici, asta-i tot.

— Unde s-a dus astăzi?

— Nu știu. A plecat cu Joe.

— Cine-i Joe?

— Mecanic. Lucrează în ultimul schimb la United.

— United Air Lines?

— Chiar așa. Ascultă, cum este cu...

Dar Morris plecase deja.

Din holul hotelului sună la NPS și i-l ceru centralistei pe căpitanul Anders.

— Aici Anders.

— Ascultă, sunt Morris. Mă aflu la aeroport. Am dat de o urmă a lui Benson. Acum o oră a fost văzut în barul de la Airport Marina Hotel. A plecat împreună cu un mecanic pe nume Joe, care lucrează la United. E în ultimul schimb.

Urmă un moment de tăcere. Morris auzi zgomotul făcut de creion pe blocnotes.

— Am înțeles, se auzi într-un târziu glasul lui Anders. Altceva?

— Nu.

— O să trimitem imediat câteva mașini. Crezi că a pornit spre hangare?

— Probabil.

— O să trimitem imediat câteva mașini.

— În legătură cu...

Morris se opri și privi la receptor. Era mort. Respiră adânc și încercă să decidă care va fi următoarea mișcare. De acum încolo era treaba poliției. Benson era periculos. Trebuia să-i lase pe ei să se ocupe de asta.

Pe de altă parte, cât va dura până ce vor ajunge aici? Care era cea mai apropiată secție de poliție? Inglewood? Culver City? La ora de vârf, chiar și cu ajutorul sirenelor tot le-ar lua vreo douăzeci de minute. Poate chiar o jumătate de oră.

Era prea mult. Benson ar putea dispărea într-o jumătate de oră. Între timp ar putea să-l supravegheze. Să-l localizeze și să stea cu ochii pe el.

Fără să intervină, dar nici să-l lase să scape.

Văzu semnul pe care era înscris UNITED AIR LINES — ACCESUL PERMIS NUMAI ANGAJAȚILOR. Sub semn se afla cabina de pază. Morris opri și se dădu jos din mașină.

— Sunt doctorul Morris. Îl caut pe Joe.

Morris se pregătise pentru o scurtă explicație, dar gardianului nu părea că-i pasă.

— Joe a apărut cam acum zece minute. S-a înregistrat pentru hangarul șapte.

Morris văzu mai multe hangare imense cu locuri de parcare în spate.

— Care din ele este șapte?

— Cel mai îndepărtat. Nu știu de ce s-a dus acolo, poate pentru musafir.

— Ce musafir?

— S-a înregistrat cu un musafir... Gardianul își consultă fișele. Domnul Benson. S-a dus la șapte.

— Ce este la șapte?

— Un DC-10 pentru revizia generală. Nu se lucrează nimic deocamdată — așteaptă un nou motor. Cred că a vrut să i-l arate.

— Mulțumesc.

Trecu de porți spre locul de parcare și se opri lângă hangarul șapte.

Ieși din mașină și rămase pe loc. Adevărul era că nu știa dacă Benson se află înăuntru sau în afara hangarului. Ar trebui să verifice. Pe de altă parte, la venirea polițiștilor ar putea da impresia unui caraghios, așteptând aici, în parcare, în timp ce Benson putea să dispară.

Se gândi că ar fi mai bine să verifice. Nu-i era teamă. Era tânăr și într-o bună condiție fizică. Era, de asemenea, conștient că Benson era periculos. Aceste date urmau să-l protejeze. Benson era deosebit de periculos, în special pentru cei care nu cunoșteau natura bolii de care suferea.

Se hotărî să arunce o privire înăuntrul hangarului, pentru a se convinge că Benson se află încă acolo. Hangarul era o structură enormă, fără uși, cu excepția intrării gigant pentru pătrunderea avioanelor, care acum era închisă. Oare cum se ajungea înăuntru?

Cercetă exteriorul clădirii, confecționat din tablă ondulată. Atunci observă o ușă de mărime normală în partea cea mai îndepărtată. Se urcă în mașină, merse până în apropierea ei și intră.

În interior era întuneric beznă și o tăcere totală. Rămase un moment în dreptul ușii, dar auzi un geamăt ușor. Bâjbâi cu mâinile pe pereți în căutarea unui întrerupător. Atinse o cutie metalică și o pipăi cu grijă. Se aflau acolo câteva comutatoare mari, pe care le roti.

Una după alta, luminile din plafon începură să se aprindă, foarte puternice și foarte sus. Văzu în centrul hangarului un avion gigant, licărind în lumina becurilor din tavan. Era înspăimântător cât de mare părea interiorul clădirii. Se îndepărtă de ușă și merse spre el.

Se auzi încă un geamăt.

La început nu putu determina direcția din care venea. Nu se vedea nimeni înăuntru, podeaua era goală. Lângă aripa îndepărtată se afla o scară mobilă. Merse până în apropierea cozii lucioase, unde se afla scara. Hangarul mirosea înțepător a gazolină și ulei. Era foarte cald.

Încă un geamăt.

Se grăbi; pașii lui răsunau în spațiul cavernos. Geamătul părea că vine de undeva din avion. Cum a ajuns înăuntru? Era un gând obsedant; făcuse zeci de călătorii cu avionul. Întotdeauna foloseai o rampă care se afla în apropierea cocpitului. Dar aici, în hangar... aeronava era atât de mare, cum oare puteai ajunge sus?

Trecu pe lângă cele două motoare cu propulsie aflate pe aripa apropiată. Erau doi cilindri giganți, în interiorul cărora se aflau turbinele negre cu elice. Ciudat, până acum motoarele nu păreau atât de mari. Probabil că nu remarcase el.

Se auzi un nou geamăt.

Ajunse lângă scara mobilă și începu să urce. După ce urcă șase picioare ajunse la aripă, o întindere uniformă și strălucitoare de argintiu, străbătută în diferite direcții de nituri. Găsi un semn pe care era imprimat CALCĂ AICI. Era pătat cu sânge. Privi de-a lungul aripii și văzu un om plin de sânge întins pe spate. Morris se apropie și observă că fața acestuia era zdrobită oribil, iar brațul îi era răsucit spre spate într-o formă grotescă și nenaturală.

Auzi un zgomot în spatele lui. Se întoarse.

Și atunci, dintr-o dată, luminile din hangar începură să se stingă.

Morris îngheță. Avea un sentiment de dezorientare, așa suspendat în aer, în întunericul total și amenințător. Rămase nemișcat, așteptând.

Omul rănit gemu din nou. Nu se mai auzea nici un alt sunet. Morris îngenunche, neștiind prea bine de ce. Se

simțea mai în siguranță alături de suprafața metalică a aripii. Nu era conștient de existența sentimentului de frică, doar teribil de confuz.

Se auzi un râs ușor. Începu să simtă o oarecare teamă.

— Benson?

Nu primi nici un răspuns.

— Benson, ești acolo?

Nici o replică. Doar pași apropiindu-se pe podeaua de ciment. Răsunători și siguri.

— Harry, sunt doctorul Morris.

Morris clipi, încercând să pătrundă întunericul. Nu era de nici un folos. Nu putea distinge nimic. Nu putea vedea nici măcar capătul aripii; nu putea vedea linia fuselajului. Nu putea vedea nimic, fir-ar a dracului de treabă.

Pașii se auziră mai aproape.

— Harry, vreau să te ajut.

Vocea îi tremura în timp ce vorbea. Cu siguranță că Benson îi simțise teama. Decise să tacă. Inima îi bătea cu putere și respirația îi era agitată.

— Harry...

Nici un răspuns. Doar că pașii se opriră. Poate că Benson renunțase. Poate că avusese o stimulare. Poate că se răzgândise.

Un sunet nou: un clic metalic. Foarte aproape.

Un alt clic.

Urcă scara mobilă.

Pe Morris îl treceau sudori reci! Încă nu vedea nimic, absolut nimic. Era atât de dezorientat, încât nu-și mai amintea unde anume se afla pe aripă. Oare scara mobilă se afla în fața sau în spatele lui?

Un nou clic.

Încercă să repereze sunetul. Venea de undeva din fața lui. Asta însemna că se află cu fața spre spatele aripii. Avea în față scara.

Un nou clic.

Pașii se auzeau lângă el. Cam la șase picioare, șase pași. Curând Benson va sta pe aripă. Oare ce ar putea folosi ca armă? Morris își pipăi buzunarele. Hainele îi erau îmbibate cu sudoare. Un moment îi trecu prin minte că totul e ridicol, că Benson e pacientul, iar el doctorul. Benson ar reacționa logic. Benson ar face ceea ce i se spune.

Un nou zgomot.

Un pantof. Se descălță repede, dar își dădu seama că erau niște pantofi cu talpă de cauciuc. Oricum, tot era mai bine decât nimic. Îi rămăsese în minte imaginea mecanicului cu fața desfigurată și plină de sânge. Și deodată realiză că avea de gând să-l lovească pe Benson cu toată puterea pe care o avea.

Nu se mai auzeau zgomote, doar o respirație. Și atunci, mai întâi la distanță, dar apropiindu-se cu repeziciune, se auziră sirenele. Venea poliția. Benson le va auzi și el și va renunța.

Un nou clic.

Benson era din nou pe scară. Morris respiră ușurat.

Atunci se auzi un alt zgomot și simți cum aripa de sub picioarele lui începe să trepideze. Benson nu coborâse. Continuase să urce, iar acum se afla pe aripă.

— Doctor Morris?

Morris aproape că răspunse, dar se opri. Știa că nici Benson nu putea să vadă. Avea nevoie de un reper prin voce. Morris nu spuse nimic.

— Doctor Morris, aș vrea să mă ajutați.

Sunetul sirenelor își mărea intensitatea. Morris avu un moment de ușurare la gândul că Benson va fi prins. Tot coșmarul se va sfârși în curând.

— Te rog, ajută-mă, doctore Morris.

Poate că era sincer, gândi Morris. Poate că într-adevăr avea nevoie de ajutor. Dacă era așa, atunci era datoria lui, ca doctor, să intervină.

— Te rog...

Morris se ridică.

— Sunt aici, Harry. Înaintează încet și...

Ceva despică aerul. Simți cum se apropie înainte de a fi lovit. Apoi simți o durere cumplită în gură și în falcă și se rostogoli pe spate de-a lungul aripii. Durerea era îngrozitoare, mai rea decât tot ce simțise vreodată.

Și totul dispăru... Nu era departe de a se prăbuși de pe aripă pe podea. Dar părea că durează atât de mult. Părea că durează o veșnicie.

13

Janet Ross aștepta în fața camerei de tratament a sălii de urgență, privind printr-o mică fereastră. Erau șase oameni înăuntru pentru a avea grijă de Morris, învârtindu-se în jurul lui. Avea un singur pantof. Peste tot era plin de sânge.

— Nu cred că mai trebuie să-ți spun ce cred despre asta, îl auzi pe Anders, care stătea alături de ea.

— Nu.

— Omul este deosebit de periculos. Morris trebuia să aștepte poliția.

— Dar poliția nu a reușit să-l prindă, spuse ea deodată, furioasă.

Anders nu înțelegea nimic. Nu înțelegea cum te poți simți răspunzător pentru un pacient, cum poți să-ți dorești să ai grijă de cineva.

— Nici Morris nu l-a prins.

— Și de ce nu l-a găsit poliția?

— Benson plecase când noi am ajuns în hangar. Sunt mai multe ieșiri și nu puteau fi toate acoperite. L-au găsit pe Morris sub aripă, iar pe mecanic deasupra, amândoi răniți.

Ușa de la sala de tratament se deschise. Ellis ieși tras la față, neras, frânt de oboseală.

— Cum e? întrebă Ross.

— E în regulă. N-o să poată spune prea multe în următoarele săptămâni, dar e bine. O să-l transporte imediat la chirurgie ca să-i fixeze falca și să-i scoată dinții. Se întoarse spre Anders. Au găsit arma?

Anders încuviință.

— O țeavă de vreo două picioare.

— Probabil că l-a atins chiar peste gură, spuse Ellis. Bine măcar că nu și-a înghițit vreunul din dinții rupți. Bronhiile au apărut curate la radiografie. Își puse brațul în jurul lui Janet. O să-l facem bine.

— Cu celălalt cum rămâne?

Ellis clătină din cap.

— Mecanicul? Nu prea cred că vor putea face mare lucru. Nasul i-a fost spart și osul nazal a intrat în substanța creierului. Pierde lichid cefalorahidian prin nări. Sângerează abundent și avem probleme cu encefalita.

— Cum îi apreciezi șansele? întrebă Anders.

— Este în stadiu critic.

— Asta e, spuse Anders, și plecă.

Ross ieși din camera de gardă împreună cu Ellis și o luară spre cofetărie. Ellis încă își mai ținea brațul peste umerii ei.

— Totul s-a transformat într-o mizerie oribilă, spuse el.

— O să mai fie bine vreodată?

— Sigur.

— Știu, este genul care arată bine...

— După ce-i vor fixa falca, o să fie în ordine.

Ea se cutremură.

— Ți-e frig?

— Mi-e frig, spuse ea, și sunt foarte obosită.

La cofetărie bău o cafea împreună cu Ellis. Era 6,30 și deja se aflau acolo mulți de angajați pentru a servi masa. Ellis mâncă încet, mișcările lui indicând epuizarea.

— E nostim, remarcă el.

— Ce?

— Am primit un telefon din Minnesota în după-amiaza asta. Mi-au oferit un post de profesor de neurochirurgie. M-au întrebat dacă sunt interesat.

Ea nu spuse nimic.

— Nu ți se pare amuzant?

— Nu, spuse ea.

— Le-am spus că nu iau nici o decizie până ce nu voi fi concediat de aici.

— Ești sigur că se va întâmpla așa ceva?

— Tu nu ești?

Privi de-a lungul cofetăriei la toate asistentele, internii și externii în alb.

— Nu-mi place Minnesota, îl auzi după un timp, e mult prea rece acolo.

— Dar au o școală bună.

Se încruntă.

— A, sigur. O școală bună. O școală bună.

Îi fu milă de el, dar imediat își înfrână emoția. Și-o făcuse singur și împotriva sfatului ei. În ultimele douăzeci și patru de ore nu-și permisese să atenționeze pe nimeni: „V-am spus doar"; nici măcar nu-și permisese să gândească așa ceva. Pe de o parte, ar fi fost necesar să o spună. Pe de alta, nu-l ajuta cu nimic pe Benson, ceea ce reprezenta deocamdată cea mai mare grijă a ei.

Numai că nu simțea prea multă simpatie în acest moment pentru bravul chirurg. Chirurgii riscă viețile altora, nu pe ale lor. Cea mai mare pierdere pentru un chirurg era propria reputație.

— Ei bine, cred că ar trebui să mă întorc la NPS, să văd cum mai merg lucrurile. Știi ceva?

— Ce?

— Sper că-l vor ucide, spuse Ellis, și porni spre lift.

Operația începu la 7 p.m. Doctor Ross urmări prin sticla galeriei de vizionare cum Morris era adus în sala de operație și chirurgii începură să-l drapeze. Procedura era susținută de Bendixon și Curtiss; ambii chirurgi plastici de excepție; urmau să-l repare cât se putea.

Era șocant să privești cum erau îndepărtate tampoanele sterile de pe fața lui Morris și cum pielea rămânea

expusă. Partea superioară a feței era normală, poate prea palidă. Partea inferioară era o mască roșie, ca hălcile de carne ale măcelarilor. Era imposibil să localizezi gura în toată acea roșeață.

Ellis văzuse toate acestea în camera de gardă. Acum era șocant și pentru ea, chiar dacă urmărea totul de la distanță. Își putea imagina efectul, dacă ar fi fost mai aproape.

Rămase să urmărească, în timp ce era drapat corpul și capul. Chirurgii purtau deja halatele și mănușile; masa cu instrumentar era pregătită, asistentele erau gata. Întregul ritual de pregătire a intervenției era aplicat cu grijă și meticulozitate. Era un ritual, gândi ea, atât de rigid și atât de perfect, cum nimeni nu-și putea închipui vreodată — pe care nici chirurgii înșiși nu-l luau în considerare — , care nu era influențat de faptul că operau un coleg. Ritualul, procedura fixă era un anestezic pentru chirurg, la fel cum gazul era un anestezic pentru pacient. Mai rămase câteva momente, după care părăsi încăperea.

14

În timp ce se apropia de NPS, observă un grup de reporteri care-l înconjuraseră pe Ellis în afara clădirii. Răspundea întrebărilor lor cu cel mai teribil umor negru: auzi cuvintele „controlul minții" repetat de câteva ori.

Simțindu-se vag vinovată, traversă spre intrarea cea mai îndepărtată, de unde luă liftul pentru etajul patru. „Controlul minții", gândi. Suplimentul de duminică o să aibă cu ce-și umple paginile. După care vor urma editoriale solemne, în ziarele din cursul săptămânii, și editoriale și mai solemne în revistele medicale care semnalau cercetările hazardate, necontrolabile și iresponsabile.

Controlul minții. Hristoase!

Adevărul era că mințile tuturor oamenilor erau controlate, și cu toții se bucurau de asta. Cei mai asidui în practicarea acestui control erau părinții: ei făceau și cele mai mari greșeli. Teoreticienii uitau de obicei că nimeni nu se naște nevrotic sau nebun; aceste traume necesitau o mână de ajutor omenească. Bineînțeles, părinții nu-și lezează copiii cu bună știință. De obicei inculcă atitudini pe care le consideră importante și folositoare pentru progeniturile lor.

Nou-născuții sunt ca niște mici computere care așteaptă să fie programate. Și vor învăța orice li se va spune, de la gramatica greșită la atitudini greșite. Ca și computerele, ei nu au nici o posibilitate de a diferenția între o idee bună și una rea. Analogia era foarte exactă; multă lume remarcase acest lucru. De exemplu, poți da computerului următoarea instrucțiune: „Pune-ți pantofii și șosetele", iar acesta îți va răspunde cu siguranță că pantofii nu pot fi încălțați înaintea șosetelor.

Toate programele importante se aplică înaintea vârstei de șapte ani. Atitudinea rasială, atitudinea sexuală, atitudinea etică, atitudinea religioasă și atitudinea

națională. Giroscopul a fost deja fixat, iar copiii continuă cursul dezvoltării lor predeterminat.

Controlul minții.

Dar de ce nu vorbim de ceva mult mai simplu, cum ar fi convențiile sociale? Sau despre strângerea mâinii când cunoști pe cineva? Comportamentul în lift? Traversarea pe stânga? Păstrarea paharului de vin în mâna dreaptă? Sute de mici convenții de care oamenii au nevoie în acțiunea stereotipă a vieții lor sociale — încearcă să îndepărtezi una din ele și vei produce o anxietate de nedepășit.

Oamenii au nevoie de controlul minții. Se bucură să aibă parte de el. Fără el sunt neajutorați.

Dar pune un grup de oameni să rezolve cea mai mare problemă cu care se confruntă lumea de astăzi — violența necontrolată — și ai să vezi cum primesc șuturi din toate părțile; controlul minții, controlul minții!

Ce era de preferat, controlul sau lipsa acestuia?

Coborî din lift la etajul patru, trecu pe lângă câțiva polițiști postați pe hol și intră în biroul ei. Acolo se afla Anders, care tocmai punea receptorul în furcă, încruntându-se.

— Tocmai am primit o primă informație, spuse el.

— Da?

Iritarea ei se risipi în așteptare.

— Da, dar să fiu al naibii dacă știu ce înseamnă.

— Ce s-a întâmplat?

— Fotografia lui Benson a circulat prin oraș și cineva l-a recunoscut.

— Cine?

— Un cleric, în Building and Planning din City Hall. Spune că Benson a fost acolo acum zece zile. Building and Planning deține specificații legate de toate clădirile înălțate în perimetrul orașului și administrează conturile câtorva construcții.

Ross asculta cu atenție.

— Ei bine, Benson a apărut acolo și a verificat planurile unei clădiri. A cerut planul instalației efectuat de heliograf. Spunea că este inginer electrician și a prezentat o legitimație.

— Fetele pe care le-am găsit în casa lui au remarcat că s-a întors să ia niște suluri de hârtie heliografică.

— Ei bine, aparent sunt cele pe care le-a luat de la Building and Planning.

— Pentru ce sunt?

— Spitalul Universității, răspunse Anders. Deține întregul plan al sistemului electric al spitalului. Ce părerea ai de asta?

Pe la opt aproape că adormise în picioare. Gâtul o durea îngrozitor și era tumefiat. Își dădu seama că nu mai avea de ales — sau va dormi puțin, sau nu va mai fi bună de nimic. Îi spuse lui Anders unde poate fi găsită și plecă. Merse pe coridorul de la NPS, pe lângă polițiștii postați din loc în loc. Nici măcar nu îi mai observa; i se părea că dintotdeauna fuseseră acolo.

Vârî capul în biroul lui McPherson. Acesta stătea în spatele mesei, dormind cu capul pe brațe. Respirația lui era accelerată și neregulată, de parcă ar fi avut un coșmar. Închise încet ușa.

Un om de pază trecu pe lângă ea, ducând o tavă cu cești goale de cafea. Era ciudat să vezi oamenii de pază făcând treaba infirmierelor. Întâmplarea declanșă în mintea ei un gând — ceva neobișnuit, o întrebare pe care nu o putea încă formula. O sâcâi un pic, dar se dădu bătută. Era obosită; nu era capabilă să judece coerent. Intră într-o cameră de tratament goală, închise ușa în urma ei și se trânti pe patul de examinare.

Adormi aproape instantaneu.

15

De pe fotoliu, Ellis se urmărea pe sine la știrile de ora 11. Ceea ce-l determina s-o facă era în parte vanitate și în parte o curiozitate morbidă. Mai erau acolo Gerhard, Richards și polițistul Anders.

Pe ecran, Ellis privea sașiu spre cameră și răspundea unor întrebări puse de un grup de reporteri. Microfoanele se îmbulzeau spre fața lui, dar el aprecia că rămăsese destul de calm. Asta îi făcu plăcere. Iar răspunsurile le găsi rezonabile.

Reporterii îl chestionaseră despre operație, iar el explicase totul scurt și concis. Apoi unul dintre ei întrebase:

— De ce a fost făcută această operație?

— Pacientul, replicase Ellis, suferea de atacuri intermitente de comportament violent. Ele se datorau unei

afecțiuni organice a creierului — o vătămare a acestuia. Noi încercăm să remediem aceasta, să prevenim violența.

Nimeni nu-l putea contrazice din punctul ăsta de vedere, gândi. Chiar și McPherson ar fi mulțumit de răspunsul său.

— De regulă, această afecțiune este asociată cu violența?

— Nu știm cât de răspândită este. Nici măcar nu știm cât de comune sunt bolile creierului, în general. Dar estimările noastre spun că în jur de zece milioane de americani suferă de afecțiuni ale creierului și alte cinci milioane de afecțiuni ascunse ale acestuia.

— Cincisprezece milioane? Asta înseamnă o persoană din treisprezece.

„Destul de mult", gândi Ellis. „Eu estimam la unu din paisprezece."

— Cam așa ceva, replicase el. Există două milioane și jumătate de persoane cu paralizii cerebrale. Sunt două milioane care suferă de crize convulsive, inclusiv ADL. Există șase milioane de retardați mintal. Există probabil vreo două milioane și jumătate cu tulburări ale comportamentului hiperchinetic.

— Și toate aceste persoane sunt violente?

— Nu, cu siguranță că nu. Cei mai mulți sunt liniștiți. Dar, dacă verificați persoanele violente, veți găsi că o proporție neobișnuit de mare suferă de afecțiuni ale creierului. Afecțiuni fizice ale creierului, iar noi credem că această boală este de cele mai multe ori cauza violențelor. Desigur că acest lucru contrazice o serie de teorii despre sărăcie, discriminare și injustiție socială, și evident acești

factori contribuie și ei la violență. Dar afectarea fizică a creierului reprezintă și ea un factor major, și nu poți corecta această afecțiune prin măsuri sociale.

Urmă o pauză până la următoarea întrebare. Ellis își aminti de pauză și își mai aminti că fusese încântat. Câștiga, conducea showul.

— Când spuneți violență...

— Mă refer la atacuri neprovocate, inițiate de individualități singulare. Reprezintă cea mai mare problemă a zilelor noastre. Și este o problemă majoră a țării noastre. În 1969, în America au fost uciși sau atacați mai mulți oameni decât au fost uciși sau dați dispăruți în întreaga perioadă a războiului din Vietnam. Respectiv...

Reporterii notau cu asiduitate.

— ... am avut 14 500 crime, 36 500 violuri și 306 500 cazuri de atac deosebit de grav. În total o treime de milion cazuri de violență. Asta nu include moartea cauzată de accidente rutiere și atacurile asupra automobilelor, care totalizează 56 000 morți și trei milioane de răniți.

— Întotdeauna ai fost bun la cifre, remarcă Gerhard.

— Dar a mers, nu-i așa?

— Da. Numai că ai o privire chiorâșă și cam neîncrezătoare.

— Asta este privirea mea normală.

Gerhard râse.

Pe ecran reporterul spunea:

— Și dumneavoastră credeți că aceste cifre reflectă numărul mare de afecțiuni fizice ale creierului?

— În cea mai mare parte, da. Una din cele mai importante manifestări a afecțiunilor fizice ale creierului

este violența repetată. Există câteva exemple faimoase. Charles Whitman, care a ucis șaptesprezece oameni în Texas, avea o tumoare cerebrală malignă și chiar îi declarase psihiatrului său, cu câteva săptămâni înainte, că visa să se urce într-un turn de unde să împuște anumite persoane. Richards Speck a fost implicat în nenumărate episoade violente înainte de uciderea a opt asistente. Lee Harvey Oswald a avut numeroase tentative de atac asupra altor persoane, ca și asupra propriei sale soții. Acestea sunt cazuri faimoase. Dar în fiecare an sunt cam o treime de milion de cazuri mult mai puțin faimoase. Noi încercăm să corectăm acest comportament violent cu ajutorul chirurgiei. Eu nu cred că acest lucru este demn de dispreț. Cred că este o cauză nobilă și un pas important în știință.

— Dar asta nu înseamnă controlul minții?

— Dar cum numiți dumneavoastră educația obligatorie practicată în licee?

— Educație, răspunse reporterul.

Și cu aceasta se termină interviul. Ellis se ridică furios.

— Asta mă face să apar ca un prost.

— Nu, nu-i adevărat, spuse polițistul Anders.

Sâmbătă, 13 martie 1971

DISTRUGEREA

1

Era zgâlțâită brutal. Se întoarse și mormăi.

— Haide, spuse Gerhard, zgâlțâind-o. Trezește-te, Jan.

Deschise ochii. În cameră era întuneric. Cineva stătea alături de ea.

— Haide, haide, scoală-te.

Căscă. Mișcarea îi transmise o undă de durere de-a lungul gâtului.

— Ce e?

— Un telefon pentru tine. E Benson.

Se trezi instantaneu, mult mai repede decât ar fi crezut că este posibil. Gerhard o ajută să se ridice, iar ea își clătină capul pentru a și-l limpezi. Gâtul îi era o coloană de durere, iar restul trupului îi era înțepenit și rece, dar încercă să-l ignore.

— Unde?

— Telecomp.

Ieși pe hol, clipind în lumina puternică. Polițiștii erau încă acolo, dar mai obosiți, cu ochii bulbucați și gurile căscate. Îl urmă pe Gerhard în Telecomp.

Richard îi întinse telefonul, spunând: „Vine“.

Luă receptorul.

— Alo? Harry?

În cealaltă parte a camerei, Anders asculta convorbirea la o derivație.

— Nu mă simt prea bine, spuse Harry Benson. Aș vrea să înceteze, doctore Ross.

— Ce s-a întâmplat, Harry?

Îi putea simți epuizarea în vocea stinsă și copilărească. Ce-ar putea spune șobolanii după douăzeci și patru de ore de stimulare?

— Lucrurile nu merg prea bine. Sunt obosit.

— Te-aș putea ajuta, spuse ea.

— Stimularea. Mă obosește. Asta-i tot. Doar oboseală. Aș vrea să înceteze.

— Trebuie să ne lași să te ajutăm, Harry.

— Nu cred că ai s-o faci.

— Trebuie să ai încredere în noi, Harry.

Urmă o pauză mai lungă. Anders privi de-a lungul camerei spre Ross. Ea ridică din umeri.

— Harry?

— Ce bine era să nu-mi fi făcut niciodată așa ceva.

Anders privi la ceas.

— Să-ți facem ce?

— Operația.

— Putem repara totul, Harry.

— Eu vreau să repar totul singur, spuse el. (Vocea îi era foarte copilărească, aproape bosumflată.) Aș vrea să-mi scot firele.

Ross se încruntă.

— Ai încercat?

— Nu. Am încercat să-mi scot bandajele, dar durea prea tare. Nu-mi place când mă doare.

Se purta într-adevăr ca un copil. Se întrebă dacă regresia era un fenomen specific sau rezultatul fricii și al epuizării.

— Mă bucur că nu ai încercat...

— Dar trebuie să fac *ceva*, spuse Benson. Trebuie să opresc aceste senzații. Am să reprogramez computerul.

— Harry, nu poți face asta. O vom face noi pentru tine.

— Nu, am să-l reprogramez eu.

— Harry, spuse ea cu o voce joasă, maternă, Harry, te rog, ai încredere în noi.

Nu urmă nici o replică, doar respirația la celălalt capăt al firului. Privi în jurul ei, la fețele încordate, în așteptare.

— Harry, te rog, ai încredere în noi. Doar de data asta. Și apoi totul va fi bine.

— Sunt căutat de poliție.

— Aici nu sunt polițiști. Au plecat cu toții. Poți veni, și totul va fi în regulă.

— M-ai mințit și altă dată, spuse el.

Vocea îi era din nou bosumflată.

— Nu, Harry, a fost doar o greșeală. Dacă vii acum, totul va fi în regulă.

Urmă din nou o pauză, după care continuă:

— Îmi pare rău, dar știu cum se va termina. Trebuie să reprogramez eu însumi computerul.

— Harry...

Se auzi un clic și apoi sunetul de deconectare. Ross puse receptorul jos. Anders luă imediat legătura cu compania de telefoane și întrebă dacă putuseră stabili locul de unde fusese făcută legătura. Deci din cauza asta se uita la ceas, gândi ea.

— La naiba, izbucni Anders, trântind receptorul. Nu au putut stabili nici o urmă. Nici măcar nu au putut identifica apelul. Idioți. Se așeză pe un scaun în partea opusă a camerei.

— Parcă era un copil, spuse ea, clătinând din cap.

— Ce-a vrut să spună cu reprogramarea computerului?

— Presupun că s-a referit la scoaterea firelor de pe piept.

— Dar spunea că a încercat.

— Poate că da, poate că nu, răspunse ea. E destul de confuz, și sub influența stimulatorilor și a crizelor.

— Fizic, este posibilă scoaterea firelor și deconectarea computerului?

— Da, spuse ea. Cel puțin animalele o făceau. Maimuțele... (Se freacă la ochi.) Mai este cumva cafea?

Gerhard îi aduse o cană.

— Bietul Harry! Cred că e îngrozit.

— Cât de confuz crezi că este, cu adevărat? întrebă Anders din cealaltă parte a camerei.

Sorbi din cafea.

— Foarte. Nu mai avem puțin zahăr?

— Suficient de confuz pentru a reprograma computerul?

— Nu mai este zahăr, răspunse Gerhard. S-a terminat de câteva ore.

— Nu înțeleg, continuă ea.

— El deține planurile spitalului. Computerul principal, computerul care a asistat operația, se află în subsolul clădirii.

Lăsă ceașca jos și privi spre el. Se încruntă mijindu-și ochii, ridică ceașca și o lăsă din nou jos.

— Nu știu, spuse în final.

— În timp ce dormeai a sunat patologul. A stabilit că Benson a înjunghiat dansatoarea cu o șurubelniță. I-a atacat pe mecanic și pe Morris. Mașini, și oameni conectați la mașini. Morris a fost conectat la propriul lui mecanism.

— Credeam că eu sunt psihiatrul aici, zâmbi ea ușor.

— Întreb doar. Este posibil?

— Sigur, bineînțeles că este posibil...

Telefonul sună din nou. Răspunse Ross.

— NPS.

— Liniile Telefonice Pacific, spuse o voce plată. Am reverificat convorbirea căpitanului Anders. Mai este acolo?

— Un moment.

Îi făcu semn lui Anders, care ridică receptorul.

— Anders la telefon.

Urmă o pauză, după care spuse:

— Vrei să repeți încă o dată? (Notă în timp ce asculta.) Și pe ce perioadă ați verificat? Înțeleg. Mulțumesc.

Formă un număr și începu un nou dialog.

— Ar fi mai bine să-mi spui câte ceva despre acea unitate de putere atomică, zise el, îndată ce termină convorbirea.

— Ce e cu ea?

— Aș vrea să știu ce se întâmplă dacă este deteriorată, spuse el, în timp ce ceru o legătură telefonică. Grupa de intervenție. Aici este Anders de la Omucideri.

Se reîntoarse către Ross.

— Conține cam treizeci și șapte de miligrame de plutoniu radioactiv Pu-239. Dacă este deteriorată, ne va expune pe toți din zonă la serioase radiații.

— Ce fel de particule emite?

Îl privi surprinsă.

— Am fost și eu la facultate, când nu am încotro, pot chiar să scriu și să citesc.

— Particule alfa, răspunse ea.

Anders transmise prin telefon.

— Anders, Omucideri. Doresc imediat o autodubă la Spitalul Universitar. Avem riscul expunerii la radiații. Oamenii și mediul înconjurător pot fi contaminați cu alfa; emitent Pu-239. (Ascultă după ce privi spre Ross.) Există vreo șansă de explozie?

— Nu, răspunse ea.

— Nu este exploziv, spuse el, apoi ascultă. În regulă. Înțeleg. Adu-i aici cât poți de repede.

— Te deranjează dacă ne spui și nouă ce se întâmplă? întrebă Ross, după ce Anders închise telefonul.

— Cei de la compania de telefoane au reverificat convorbirile și au constatat că nu a existat nici un apel din

afară pentru NPS în perioada în care a sunat Benson. Nici unul.

Ross clipi.

— Chiar așa, spuse Anders. Probabil că a sunat de undeva din interiorul spitalului.

Ross privea pe fereastra situată la etajul al patrulea cum Anders dădea instrucțiuni la cel puțin douăzeci de polițiști. Jumătate din ei pătrunseră în incinta spitalului; ceilalți rămaseră afară, în grupuri mici, vorbind încet între ei și fumând. Apoi apăru o autodubă albă din care coborâră trei oameni îmbrăcați în halate de culoare gri-metalizat. Anders le transmise scurt ceva, apoi încuviință și rămase lângă autodubă, despachetând un echipament neobișnuit.

După aceea se înapoie la NPS.

Alături de ea, Gerhard urmărea și el pregătirile.

— Benson n-ar fi făcut-o, spuse.

— Știu. Mă tot întreb dacă nu există nici o posibilitate să-l dezarmăm sau să-l imobilizăm. N-am putea confecționa un transmițător portabil cu microunde?

— M-am gândit la asta, dar nu prezintă siguranță. Nu putem aprecia cu precizie efectul pe care îl va avea asupra echipamentului lui Benson. Și știi că va deregla toate stimulatoarele cardiace ale celorlalți pacienți din spital.

— Chiar nu e nimic de făcut?

Gerhard clătină din cap.

— Trebuie să existe ceva.

El continuă să clatine din cap.

— De altfel, curând „experiența încorporată" va intra în funcțiune.

— Teoretic.

Gerhard ridică din umeri.

„Experiența încorporată“ era o noțiune creată de grupul NPS. Era o idee simplă, dar cu profunde implicații. Se pornea de la ceva știut de toți: creierul este influențat de experiență. Medicul declanșa experiențe ce deveneau amintiri, atitudini sau comportamente — care erau transmise prin legături nervoase către neuronii creierului. Toate aceste legături se fixau într-o formă chimică sau electrică. La fel cum corpul unui muncitor se adaptează muncii pe care o face, așa și creierul uman se transformă în raport cu experiența căpătată. Dar schimbarea, ca și bătăturile din palme, persistă și după ce experiența a luat sfârșit.

În acest sens, creierul încorporează ultimele cunoștințe. Creierul nostru este o sumă a experiențelor avute, mult după ce acestea au luat sfârșit. Deci, cauză și remediu nu reprezintă același lucru. Cauza unor tulburări de comportament poate avea rădăcini în experiența acumulată în copilărie, dar nu poți vindeca răul eliminând cauza, deoarece ea a dispărut o dată cu transformarea persoanei în adult. Remediul trebuie să vină din altă direcție. Așa cum exemplificau oamenii de la Cercetare, „un chibrit poate declanșa un incendiu, dar o dată declanșat, faptul că stingi chibritul nu-l va opri. Problema nu o mai reprezintă chibritul, ci focul.“

Cât despre Benson, avusese parte de mai mult de douăzeci și patru de ore de intensă stimulare, datorită computerului implantat. Aceasta îi afectase creierul, producându-i noi experiențe și noi dorințe, care fuseseră deja

încorporate. Foarte curând va fi imposibil să faci previziuni asupra reacțiilor lui, deoarece nu vechiul creier al lui Benson era cel care coordona totul, ci creierul lui cel nou.

În cameră intră Anders.

— Noi suntem gata.

— Vedem.

— Am câte doi oameni la fiecare intrare a subsolului, doi la ușa principală, doi la camera de urgență și câte doi pentru fiecare lift.

— O să lăsăm etajele cu pacienți nepăzite. Nu vrem să creăm panică în aceste zone.

„Ce drăguț din partea ta“, gândi ea, dar nu spuse nimic.

Anders își privi ceasul.

— Douăsprezece și patruzeci. Cred că cineva ar trebui să mă conducă la computerul principal.

— Se află la subsol, spuse ea, arătând spre clădirea principală. Acolo.

— Vrei să mi-l arăți?

— Sigur.

De fapt, nu-i prea păsa. Nu-și mai făcea nici un fel de iluzii în legătură de abilitatea ei de a influența evenimentele. Realiză că era constrânsă de un proces inexorabil, ce implica mai mulți oameni și mai multe decizii. Ce-o fi să se întâmple, să se-ntâmple!

Porni pe coridor împreună cu Anders și se surprinse gândindu-se la doamna Crail. Era neobișnuit; nu se mai gândise la ea de ani de zile. Emily Crail fusese prima ei pacientă ca psihiatru rezident. Femeia avea în jur de cincizeci de ani, copiii ei erau mari, iar soțul se plictisise de ea.

Suferea de un sindrom depresiv. Janet Ross se implicase în caz, într-o formă de responsabilitate personală. Era tânără și încrezătoare și luptase cu impulsurile doamnei Crail ca un general în război — cu toate resursele, plănuind strategii, revizuind și reprogramând planul de bătaie. O asistase pe doamna Crail la două tentative nereușite de sinucidere.

Și atunci realizase că există limite chiar și în propria ei energie, îndemânare și cunoaștere. Starea doamnei Crail nu se îmbunătățea; tentativele ei de sinucidere deveneau din ce în ce mai frecvente — până la urmă a reușit. Dar în etapa aceea Ross — din fericire — se detașase de pacientă.

La fel cum se detașase acum de Benson.

Ajunseseră la capătul coridorului, când îl auziră pe Gerhard strigând din spatele lor.

— Janet! Janet, mai ești aici?

Se întoarse în Telecomp, cu Anders alături, urmărind-o curios. În camera computerelor, luminile consolei licăreau intermitent.

— Privește la asta, îi arătă Gerhard una dintre console.

PROGRAMUL CURENT TERMINAT
SCHIMBARE DE PROGRAM
ÎN 05 04 03 02 01 00
SCHIMBARE DE PROGRAM

— Computerul principal inițiază un nou program, spuse Gerhard.

— Și ce-i cu asta?

— Nu i-am transmis nici un fel de instrucțiuni.

— Ce reprezintă noul program?

— Nu știu. Noi nu am programat nici o schimbare.

Ross și Anders priviră la monitor.

NOU PROGRAM DE CITIRE DATORAT

După care nimic. Pe ecran nu mai apăru nici un mesaj.

— Ce înseamnă asta? întrebă Anders.

— Habar n-am, răspunse Gerhard. Probabil că suntem acoperiți de un alt terminal, numai că asta n-ar trebui să fie posibil. În ultimele douăsprezece ore nu se poate intra pe terminalul nostru decât prin parolă. Acesta este singurul mod prin care s-ar putea iniția o schimbare de program.

Pe consolă se înregistră următorul mesaj:

NOU PROGRAM DE CITIRE DATORAT ȘTERGERII TUTUROR PROGRAMELOR ÎNREGISTRATE TERMINAT TERMINAT TERMINAT TERMINAT TERMINAT TERMINAT TERMINAT TERMINAT TERMINAT

— Ce? exclamă Gerhard. Începu să tasateze pe consolă, după care renunță. Nu acceptă nici o instrucțiune.

— De ce nu?

— Ceva este în neregulă cu computerul principal din subsol.

Ross privi spre Anders.

— Mai bine mi-ai arăta acel computer, spuse polițistul.

Apoi una dintre console se închise, rămânând complet moartă. Toate ledurile se stinseră; imaginea TV se reduse la un singur punct luminos. Cea de-a doua consolă ieși din funcțiune, și apoi cea de a treia; după care imprimanta încetă să mai tipărească.

— Computerul s-a autolichidat, spuse Gerhard.

— Probabil că a fost ajutat, remarcă Anders.

Apoi, împreună cu Ross, se îndreptă către lifturi.

Era o seară umedă și rece, iar ei se grăbeau, traversând parcarea, spre clădirea principală. Anders își verifică arma, întorcându-se în așa fel încât să prindă lumina care venea de la lămpile din jur.

— Cred că ar trebui să știi un lucru. Nu-ți va fi de nici un folos să-l ameninți pe Benson cu asta. Nu va avea o reacție rațională.

— Pentru că este o mașină, zâmbi Anders.

— Pur și simplu nu va răspunde. Dacă este în criză, nu o va vedea, nu o va recunoaște, nu va reacționa corespunzător.

Intrară în spital prin lumina strălucitoare a ușii principale și se îndreptară spre grupul central de transport.

— Unde este localizată unitatea atomică? întrebă Anders.

— Sub pielea de pe umărul drept.

— Unde, exact?

— Aici, spuse ea, trasând un semn pe propriul umăr.

— Ce mărime are?

— Cam cât un pachet de țigări.

— În regulă.

Luară liftul până la subsol. În cabină se aflau doi polițiști, amândoi încordați, nervoși și cu mâinile pe pistol.

În timp ce coborau, Anders își verifică propria armă.

— Ai tras vreodată cu una din astea?

— Nu.

— Chiar niciodată?

— Nu.

După asta nu mai spuse nimic. Ușile liftului se deschiseră. Simțiră răcoarea subsolului și porniră pe coridorul din față — pereți din ciment, nevopsiți; conducte înșirate de-a lungul tavanului, lumină electrică stridentă. Pășiră afară și ușile se închiseră în urma lor.

Așteptară câteva clipe, ascultând. Nu auziră nimic altceva în afara zumzăitului produs de echipamentul de forță.

— De regulă noaptea se află cineva în subsol? întrebă Anders.

— Oamenii de la întreținere. Anatomopatologii, dacă mai au treabă.

— Laboratoarele de patologie se află aici?

— Da.

— Unde este computerul?

— Pe-aici.

Îl conduse pe coridor. Drept înainte se găsea spălătoria. Era închisă pe timpul nopții, dar în fața ușii, pe coridor, se înșirau munți de rufe murdare. Anders verifica grămezile cu grijă înainte de a porni mai departe, spre bucătăria centrală.

Bucătăriile erau de asemenea închise, dar luminile erau aprinse, strălucind în spațiul vast, cu mașini de gătit din fontă înșirate pe rânduri.

— Pe aici este o scurtătură, spuse ea, când traversau bucătăria. Pașii lor răsunau pe gresie. Anders înainta, ținând arma cu țeava orientată într-o parte.

Trecură de bucătărie și ajunseră în alt hol. Era asemănător cu primul. Anders o privi întrebător. Știa că se simțea dezorientat; își aminti că și ei îi trebuiseră luni până să învețe drumul.

— Întoarce-te la dreapta, spuse ea.

Trecură pe lângă un anunț înscris pe perete: ANGAJAȚI, RAPORTAȚI TOATE ACCIDENTELE SUPERIORILOR VOȘTRI! Era reprezentată imaginea unui om, cu o mică tăietură la deget. Mai jos era un alt anunț: AVEȚI NEVOIE DE UN ÎMPRUMUT? ADRESAȚI-VĂ LA BANCA DE CREDIT.

Făcură la dreapta pe alt coridor și se apropiară de un loc unde se găseau automate pentru cafea fierbinte, sandviciuri și bomboane. Își aminti de orele târzii de noapte de pe vremea când era rezidentă la spital și cobora aici pentru o gustare. Timpuri trecute, când a fi doctor i se părea cel mai bun și mai minunat lucru care ți se poate întâmpla.

Anders pătrunse în zona automatelor, apoi se opri.

— Privește, șopti.

Ea se uită nedumerită. Toate mașinile automate fuseseră distruse. Pe podea erau împrăștiate bomboane, sandviciuri sigilate în plastic, cafeaua se scurgea din mașini, împroșcând podeaua.

Anders se apropie de aparatul de cafea și sifon și atinse ruptura făcută în metalul mașinii.

— Pare să fi fost un topor, spuse. Dar de unde putea să ia un topor?

— Poate de la stingătoarele de incendiu.

— Nu văd nici un topor aici, remarcă el, uitându-se de jur împrejurul camerei, după care se întoarse întrebător spre ea.

Ross nu-i dădu nici un răspuns. Părăsiră zona automatelor și își continuară drumul pe coridor. Ajunseră la o răscruce de tunele.

— Încotro acum?

— Stânga. Suntem foarte aproape.

În fața lor holul cotea din nou. Ross știa că arhiva spitalului se afla imediat după acesta, și apoi computerul. Proiectanții localizaseră sala computerului alături de arhivă în speranța că, eventual, în timp vor putea înregistra pe computer toate aceste fișe.

Deodată Anders îngheță. Ross se opri și ascultă împreună cu el. Auziră pași și mormăieli — cineva fredona o melodie.

Anders își duse degetul la buze și îi făcu semn să rămână pe loc. Înaintă spre cotul holului. Mormăiala se auzea mai tare. Se opri și privi prudent de după colț. Ross își ținu răsuflarea.

— Hei! se auzi o voce bărbătească, și imediat arma lui Anders fu smucită și un om se prăbuși pe podea chiar în fața lui Ross.

— Hei! O găleată cu apă se vărsă pe podea. Ross îl recunoscu pe unul din oamenii mai vârstnici de la întreținere.

— Ce naiba...

— Șșșșt, îi făcu ea semn, ducându-și un deget la buze. Îl ajută să se ridice.

Anders se întoarse.

— Nu părăsi subsolul, îi spuse omului. Du-te la bucătărie și așteaptă. *Nu încerca să pleci.*

Vocea îi era un șuierat furios.

Ross știa la ce se referă. Oricine încerca să părăsească subsolul era în pericol de a fi împușcat de polițiști.

Omul dădu din cap speriat și confuz.

— E în regulă, îl încurajă Ross.

— Dar n-am făcut nimic.

— Se află aici un om pe care trebuie să-l prindem, îl lămuri Ross. Așteaptă până se termină totul.

— Rămâi în bucătărie, spuse și Anders.

Omul își adună repede lucrurile și plecă. Mai privi o dată înapoi, clătinând din cap. Ross împreună cu Anders își continuară drumul pe coridor; depășiră un cot și ajunseră în camera arhivei. Pe unul din pereți era agățată o placă: FIȘELE PACIENȚILOR.

Anders o privi întrebător. Ea îl aprobă și intrară.

Arhiva ocupa un spațiu imens, plin de la podea până la tavan de fișele pacienților. Era o enormă bibliotecă. Anders se opri surprins.

— O grămadă de dosare, remarcă ea.

— Se referă la toți pacienții pe care i-a avut spitalul?

— Nu. Doar la pacienții din ultimii cinci ani. Celelalte se află într-o anexă.

— Hristoase!

Înaintară tăcuți pe lângă rafturile cu dosare. Anders mergea înainte cu arma pregătită. Din când în când se oprea să privească prin spațiile dintre rafturi către celelalte culoare. Nu observase pe nimeni.

— Lucrează cineva aici?

— Așa ar trebui.

Cercetă rafturile cu fișe. Întotdeauna o impresionase această cameră. Ca medic practician, avea o imagine a activității în care se implicase. Tratase sute și consultase mii de pacienți. Acum fișele existente în spital erau de ordinul milioanelor — iar asta numai într-un singur spital, într-un singur oraş și într-o singură țară. Milioane și milioane de pacienți...

— Și noi avem o chestie ca asta, spuse Anders. Pierdeți des fișe?

— Tot timpul.

— Și noi la fel, spuse el.

În acel moment, o tânără care nu părea să aibă mai mult de cincisprezece–șaisprezece ani apăru de după colț. Ducea în brațe un pachet de dosare. Instantaneu Anders ridică arma. Fata se sperie, lăsă pachetul să cadă și începu să țipe.

— *Luminile*, șopti Anders.

Strigătul se curmă abrupt într-un fel de gângurit. Ochii ei erau larg deschiși.

— Sunt polițist, spuse Anders, dându-și la o parte reverul și arătându-i insigna. Ai văzut pe cineva pe aici?

— Pe cineva...

— Acest om.

Îi arătă fotografia, ea o privi și clătină din cap.

— Ești sigură?

— Da, vreau să spun...

— Cred că ar trebui să mergem la computer, remarcă Ross. Într-un fel se simțea stânjenită de faptul că speriaseră fata. Spitalul angaja liceeni și studenți cu jumătate de normă pentru efectuarea muncii de arhivă, în schimbul unei sume modice.

Ross își aminti cum pe la aceeași vârstă și ea se speriase foarte tare. Se plimba cu un băiat prin pădure, când apăru un șarpe. Băiatul îi spusese că este un șarpe cu clopoței și ea fusese înspăimântată. Mult mai târziu aflase că nu făcuse decât să-și bată joc de ea. Șarpele era inofensiv. Se simțise jignită...

— În regulă, la computer. În ce parte?

Ross îi arătă ieșirea. Anders se întoarse către fată, care se aplecase să-și ridice pachetul căzut.

— Ascultă, dacă-l vezi pe acest om, nu încerca să vorbești cu el. Nu trebuie să faci absolut nimic, doar să-ți ții gura închisă. Ai înțeles?

Ea aprobă din cap.

Ross realiză că de astă dată șarpele era real. Era cu adevărat real.

Ajunseră din nou pe coridor și își continuară drumul spre sala computerului. Această parte era singura porțiune din subsol care fusese amenajată. Podeaua de ciment se termina abrupt, fiind urmată de o mochetă albastră; unul din pereți fusese spart, în locul lui fiind montate ferestre

imense prin care puteai privi de pe coridor în interiorul camerei care depozita unitatea centrală a computerului. Ross își aminti când fusese instalat; i se păruse că ferestrele fuseseră o investiție nerentabilă, și chiar îi spusese lucrul ăsta lui McPherson.

— Mai bine să lași oamenii să vadă, îi replicase McPherson.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că asta e doar o mașină. Mai mare și mai scumpă decât oricare altă mașină. Vrem ca oamenii să se obișnuiască cu ea. Nu vrem să-i îngrozească sau să-i înfricoșeze. Vrem să o considere ca pe ceva firesc, o parte a dezvoltării.

Și totuși, ori de câte ori trecea prin secția computerelor avea sentimente contradictorii; carpetele de pe hol și echipamentele sofisticate cu care era înconjurat îl făceau special, neobișnuit, unic. Găsea că este semnificativ faptul că singurul loc din spital unde podeaua mai era acoperită cu carpete se afla la primul etaj, unde era o capelă. Același sentiment îl avea și aici, locul sfânt al computerului.

Oare computerului îi păsa că pe podea sunt carpete?

În orice caz, angajații spitalului aveau propriile reacții legate de spectacolul de dincolo de ferestre. O mână necunoscută lăsase un mesaj pe unul din geamuri: NU ALIMENTAȚI SAU MOLESTAȚI COMPUTERUL.

Ea și Anders se lăsară în jos, sub nivelul ferestrelor. Anders își înălța din când în când capul.

— Ce vezi? întrebă ea.

— Cred că îl văd pe Benson.

Privi și ea. Fu surprinsă cât de tare îi bătea inima; trupul îi era încordat și în așteptare.

În cameră erau șase unități pentru benzi magnetice, o consolă largă în formă de L, pentru procesorul central, o imprimantă, un cititor de cartele și două unități de disc. Echipamentul era strălucitor, cu muchiile lustruite. Toate stăteau tăcute sub lumina fluorescentă. Nu vedea pe nimeni — doar echipamentul. Îi amintea de Stonehenge, coloanele verticale din piatră.

Apoi îl văzu: un om care se mișca între două unități. Halatul alb al personalului și părul negru.

— El e, spuse.

— Unde-i ușa? întrebă Anders. Fără nici un motiv își verifică arma.

— Acolo. Îi arătă locul, la vreo zece pași.

— Mai există alte intrări sau ieșiri?

— Nu.

Inima îi bătea iar foarte tare. Privi de la Anders la armă și iar la Anders.

— În regulă. Rămâi jos.

În timp ce-i vorbea o împinse spre podea, apoi se îndreptă spre ușă. Se opri, se lăsă pe genunchi și mai privi o dată spre ea. Era surprinsă să constate că e înspăimântat. Fața îi era palidă, iar trupul îi tremura de încordare. Își ținea arma cu mâna dreaptă.

„Tuturor le este frică", gândi.

Apoi, cu un pocnet puternic, Anders împinse ușa și se aruncă la podea. Îl auzi strigând „Benson!" și imediat urmă detunătura armei, urmată de a doua împușcătură și de a treia. Nu putea să-și dea seama cine trage. Văzu

picioarele lui Anders înfigându-se în podea, în timp ce era întins pe carpetă. Prin ușa deschisă ieși un fum verde ce se împrăștie leneș pe coridor.

Mai urmară două împușcături și se auzi un țipăt de durere. Închise ochii și își presă obrazul de carpetă.

Anders strigă:

— Benson! Predă-te, Benson!

„Nu-i va folosi la nimic", gândi. Oare Anders nu înțelege?

Mai urmară câteva împușcături, într-o succesiune rapidă. Deodată, geamul ferestrei sub care stătea se sparse și bucăți mari de sticlă îi căzură pe umeri și în păr. Se scutură și apoi, neașteptat, Benson ateriză pe coridor alături de ea. Se aruncase prin fereastră și căzuse chiar alături de ea. Trupul lui se afla la doar câțiva pași de al ei. Văzu că sângera la un picior, pătând culoarea albă a uniformei.

— Harry...

Vocea îi sună ciudat. Era îngrozită. Știa că nu trebuie să-i fie frică de acest om — era un deserviciu pentru el, o trădare a profesiei ei, și pierderea încrederii, lucru foarte important — , dar oricum se temea.

Benson o privi cu ochi orbi, fără să o vadă. O luă la fugă pe coridorul subsolului.

— Harry, așteaptă...

— Nu-i nimic, spuse Anders, ieșind din camera computerelor, luând-o la fugă după Benson cu arma în mână.

Postura polițistului era absurdă; simți nevoia să râdă. Auzi cum pașii lui Benson se pierd în liniștea tunelului. Apoi Anders dădu colțul în urmărirea lui.

Rămasă singură, se ridică în picioare, tremurând; se simțea rău. Știa ce se va întâmpla. Benson, ca un animal hăituit, se va îndrepta spre una din ieșirile de urgență. De îndată ce va apărea afară, polițiștii îl vor doborî. Toate ieșirile erau acoperite. Nu exista nici o posibilitate de evadare. Nu voia să se afle acolo, să asiste.

Intră în camera computerului și privi împrejur. Corpul principal era devastat. Două bănci de benzi magnetice erau scoase din uz; panoul central de control era ciuruit, scânteile se răspândeau pe podea. Ar fi cazul să încerce să pună totul sub control. Putea să ia foc. Privi după un extinctor și observă toporul lui Benson aruncat într-un colț al încăperii. Abia atunci remarcă arma.

Curioasă, o ridică. Era surprinzător de grea, mult mai grea decât s-ar fi așteptat. O simțea mare, unsuroasă și rece în mâna ei. Știa că Anders avea arma la el; aceasta trebuie să fi fost a lui Benson. Arma lui Benson. O privi îngrozită, de parcă i-ar fi putut împărtăși ceva despre el.

De undeva din subsol se auziră patru împușcături într-o succesiune rapidă. Ecoul lor parcurse labirintul de tunele din subsol. Merse spre ferestrele sparte și privi pe coridor. Nu văzu și nu auzi nimic.

Probabil că s-a terminat, gândi. Zgomotul fâșâit din spatele ei o făcu să se întoarcă. Se auzea, de asemenea, un sunet ciudat, repetitiv și monoton. Văzu că una din benzile magnetice se terminase și capătul ei lovea, învârtindu-se, hardul.

Se întoarse și o decuplă. Privi în sus la consola displayului pe care era înscris „ERMINA“, iar și iar. „ERMINA, ERMINA“. După care se auziră alte două împușcături la mică distanță una de alta, și realiză că Benson era încă în viață; fugea. Se așeză într-un colț al camerei devastate și așteptă.

O nouă împușcătură, foarte aproape de data asta.

Se înghesui după unul din rafturile cu benzi magnetice, ascultând pașii care se apropiau. Era culmea ironiei: Benson se ascunsese în spatele computerelor așa cum se ascundea ea după coloanele metalice, ca și acum acestea ar fi putut-o proteja în vreun fel.

Auzi pe cineva respirând sacadat; pașii se opriră. Ușa de la camera computerelor se deschise, apoi se închise cu un pocnet. Încă stătea ascunsă după raftul cu benzi și nu putea să vadă ce se întâmplă.

Următorii pași trecură prin fața camerei computerelor și se depărtară pe coridor, lăsând în urma lor ecoul. Totul era cufundat în tăcere. Atunci auzi o respirație grea și o tuse.

Se ridică.

Harry Benson, în halatul lui alb, cu piciorul stâng sângerând, era întins pe carpetă, cu trupul jumătate sprijinit de perete. Transpira, iar respirația îi era gâfâită. Privea drept înainte, inconștient de prezența altei persoane în încăpere.

Ross încă mai ținea arma în mână și simți un sentiment de ușurare. Se va descurca într-un fel. Dorea să-l aducă înapoi viu. Polițiștii nu reușiseră să-l omoare și,

printr-o șansă nemaipomenită, era singură cu el. Asta o făcea extraordinar de fericită.

— Harry...

El își întoarse privirea încet și clipi. Pentru moment nu păru că o recunoaște, apoi zâmbi.

— Bună, doctor Ross.

Era un zâmbet plăcut. Îi veni în minte pentru o secundă imaginea lui McPherson, cu părul lui alb, felicitând-o pentru salvarea vieții lui Benson. Și atunci își reaminti, în mod cu totul nepotrivit, cum tatăl ei se îmbolnăvise și cum ea trebuise să părăsească intempestiv ceremonia de absolvire a școlii de medicină. De ce își amintea ea acum despre asta?

— Totul va fi bine, Harry.

Vocea îi era plină de încredere, ceea ce îi făcu plăcere.

Dorea să-l liniștească, așa că nu făcu nici o mișcare, nu încercă să se apropie de el. Rămase în cealaltă parte a camerei, sub biroul computerului.

El continua să respire greu, și o vreme ea nu spuse nimic. El privi de jur împrejurul camerei la echipamentul distrus.

— Chiar am făcut-o, nu-i așa?

— O să fie bine, Harry.

Își făcuse un plan în minte. În acea noapte îi vor face o intervenție de urgență la picior și dimineață vor trece la deconectarea computerului, reprogramarea electrozilor, și totul se va îndrepta. Era o șansă incredibilă. Ellis își va putea păstra casa. McPherson își va continua cercetările la

NPS, explorând noi tărâmuri. Îi vor fi recunoscători. Îi vor recunoaște competența și vor aprecia ce a...

— Doctor Ross. Benson încerca să se ridice, cutremurându-se de durere.

— Nu încerca să te miști. Stai unde ești, Harry.

— Trebuie.

— Stai unde ești, Harry.

Benson clipi repede și zâmbetul îi dispăru.

— Nu-mi mai spune Harry! Numele meu este domnul Benson. Spune-mi domnule Benson.

Nu erau dubii în ceea ce privește furia din vocea lui. Acest lucru o surprinse și o întristă. Încerca să-l ajute. Oare nu-și dădea seama că ea era singura care mai dorea să facă asta? Ceilalți vor fi fericiți dacă el va muri.

El continua să se ridice în picioare.

— *Nu te mișca, Harry.*

Atunci îi arătă arma. Era furioasă și ostilă. Știa că nu trebuie să fie furioasă pe el, dar era.

El rânji cu o mină copilărească.

— Aia e arma mea.

— Dar acum e la mine.

El încă mai rânjea, cu o expresie rigidă, în parte datorată durerii. Se ridică în picioare și se rezemă greu de perete. În locul în care stătuse rămăsese o pată roșie. Privi și el în jos și o observă.

— Sunt rănit.

— Nu te mișca și vei fi în regulă.

— M-a împușcat în picior...

Își mută privirea de la picior, în sus, la ea. Zâmbetul îi rămase. Doar n-ai s-o folosești, nu-i așa?

— Ba da, spuse ea, dacă n-am să am încotro.

— Dar ești medicul meu.

— Rămâi unde ești, Harry.

— Nu cred că ai s-o folosești.

Făcu un pas spre ea.

— Nu te apropia, Harry.

El zâmbi. Mai făcu un pas nesigur, dar își menținu totuși echilibrul.

— Eu nu cred că ai s-o faci.

Vorbele lui o îngroziră. Se temea că-l va împușca, dar și că nu-l va putea împușca. Era cel mai straniu complex de împrejurări, singură cu acest bărbat, alături de rămășițele unui computer.

— Anders! strigă ea. *Anders.*

Vocea ei răsună pe coridoare.

Benson mai făcu încă un pas. Ochii lui priveau fix la ea. Simțea că se prăbușește și se sprijini cu greu de una din console. Își sfâșie jacheta albă. Privi ruptura mormăind.

— S-a stricat...

— Rămâi pe loc, Harry. Rămâi acolo.

„E ca și cum te-ai adresa unui animal", gândi. Nu hrăniți sau molestați animalele. Se simțea ca o leoaică într-o arenă de circ.

Rămase acolo un moment, sprijinindu-se de consolă, respirând greu.

— Vreau arma. Vorbesc serios. Acum.

— Harry...

Se îndepărtă de consolă cu un mormăit și continuă să se apropie de ea.

— *Anders!*

— Nu-ți folosește la nimic, spuse Benson. Nu mai ai timp, doctor Ross.

Ochii lui priveau în ai ei. Îi văzu pupilele dilatându-se, în timp ce primea o nouă stimulare.

— Ce minunat este, exclamă el, zâmbind.

Stimularea păru să-l oprească pentru un timp. Se retrăsese în el, savurând senzația. Când vorbi din nou, vocea îi era calmă și distantă.

— Vezi, mă urmăresc. Au întors contra mea micile lor computere. Programul este vânătoarea. Vânează și ucide. Un program foarte original. Vânează și ucide. Înțelegi?

Era la numai câțiva pași de ea. Ținea pistolul în fața ei, așa cum îl văzuse pe Anders că face. Numai că mâna îi tremura foarte tare.

— Te rog, nu te apropia mai mult, Harry. Te rog.

El zâmbi.

Mai făcu un pas.

Nu-și dădea seama ce avea de gând să facă, până se pomeni apăsând pe trăgaci, și pistolul se descărcă. Zgomotul era asurzitor, iar pistolul îi trepidă în mână, ridicându-i brațul, aproape doborând-o. Își rezemă spatele de peretele opus al camerei computerelor.

Benson rămase în picioare, clipind. Apoi zâmbi din nou.

— Nu este atât de ușor cum pare.

Ea strânse arma în mână. Era caldă acum. O ridică, dar tremura mai tare decât înainte. Încercă să o stăpânească cu cealaltă mână.

Benson continua să se apropie.

— Oprește-te, Harry. Vorbesc serios.

O mare de imagini se năpusti asupra ei. Îl revăzu pe Benson la prima lor întâlnire, un bărbat blajin, îngrozit de problema sa. Revăzu în minte montajul de câteva ore făcut cu interviurile lui, cu testele tratamentelor de calmare. Era un om bun, o persoană onestă și înspăimântată. Nimic din ceea ce se întâmpla nu era din vina lui. Era vina ei, a lui Ellis, a lui McPherson și Morris.

Apoi se gândi la Morris, cu fața transformată într-o mască roșie ca o bucată diformă de carne.

— Doctor Ross, îl auzi pe Benson. Sunteți doctorul meu. Nu-mi puteți face nici un rău.

Era foarte aproape. Mâinile lui se întinseră după armă. Întreg trupul îi tremura când îi văzu mâinile apropiindu-se, centimetru cu centimetru, căutând-o, căutând-o...

Trase.

Cu o remarcabilă agilitate, Benson sări într-o parte, evitând glonțul. Era mulțumită. Își propusese să-l îndepărteze, fără să-l rănească. Anders va apărea în curând pentru a-l imobiliza, după care îl vor transporta la infirmerie.

Trupul lui Benson se lovi puternic de imprimantă, punând-o în funcțiune. Aceasta începu să țăcăne monoton, în timp ce pe ea se înregistrau mesaje. Benson se rostogoli pe spate. Sângele începu să-i țâșnească într-un șuvoi bogat din piept. Uniforma sa albă deveni de un roșu închis.

— Harry? spuse ea.

Nici o mișcare.

— Harry? Harry?

Nu-și mai amintea cu claritate ce se întâmplase după asta. Anders se întorsese și-i luase arma din mână. O

condusese într-un colț al camerei, în timp ce trei oameni îmbrăcați în costume verzi aduseseră pe o targă o capsulă lungă din plastic. Deschiseră capsula în partea superioară; interiorul era căptușit cu un ciudat material arămiu, izolant. Ridicară corpul lui Benson — remarcă faptul că erau grijulii să nu-și murdărească costumele speciale cu sânge — și îl puseră în capsulă. O închiseră și o încuiară cu un lacăt special. Doi dintre ei o scoaseră afară. Cel de-al treilea începu să verifice camera cu un aparat Geiger, care țiuia puternic. Sunetul îi amintea de o maimuță furioasă. Omul trecu pe lângă Ross. Nu-i vedea fața prin casca verde pe care o purta; sticla era aburită.

— Mai bine ați părăsi zona, spuse el.

Anders își trecu brațul peste umerii ei. Ross începu să plângă.